

آداب سفر

علی رنگچیان

ویژه روزهای پاندمی کوید - ۱۹ / ویرایش پنجم

تیرماه ۱۳۹۹

فهرست مطالب

بخش اول	مفهوم سفر ۴
بخش دوم	طراحی و برنامه ریزی سفر ۶
بخش سوم	وسایل مورد نیاز در سفر ۱۲
بخش چهارم	مبحثی درباره اقامت و تابعیت ۱۵
بخش پنجم	کار داوطلبانه در سفر ۱۹
بخش ششم	مشاهیر جهانگردی ۲۴
بخش هفتم	شخصیت شناسی سفر ۳۰
بخش هشتم	راهنمای سفر ۳۵
بخش نهم	پرواز، هواپیما و خلبان ۳۸
بخش دهم	جاده و مسافرت جاده ای ۴۹

۵۵ مسیرهای ریلی و آبی

بخش یازدهم

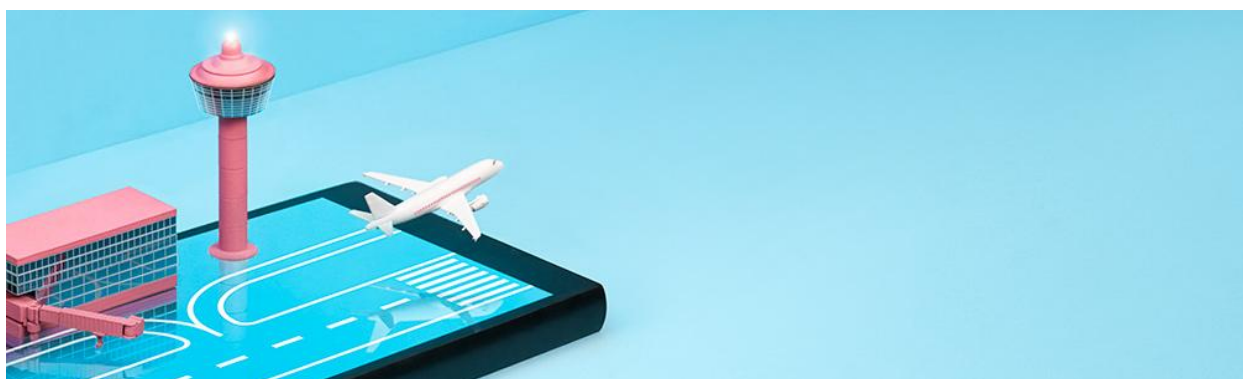
۷۸ راههای باستانی ایران

بخش دوازدهم

بخش اول

سفر چیست؟

در فرهنگ معین آمده است: سفر، در لغت به معنای بیرون آمدن از شهر خود و به محل دیگر رفتن است، نیز به معنای قطع مسافت و راهی که از مکانی به مکان دور طی می‌کند، آمده است. فرهنگ‌های عربی سفر را «کشف حجاب و کنار زدن پرده» معنا کرده‌اند، حجاب‌هایی که معمولاً از جنس اعیان و اشیای خارجی است. راغب اصفهانی می‌نویسد: «سفر العمامة عن الرأس، و الخمار عن الوجه» یعنی عمامه را از سر، و نقاب را از صورت، کنار زد. البته «سفر» (به کسر سین) به معنای کتاب آمده که جمع آن اسفار است. از تعریف‌های لغوی و فرهنگ نامه‌ای که بگذریم، آنچه ما را به مقصود نزدیک تر می‌کند، ماهیت سفر در منظر عالمان اخلاق و تربیت است. مرحوم فیض کاشانی که از بزرگترین دانشمندان شیعی و آگاهان علم اخلاق است در اثر مهم خود المحجة البيضاء، سفر را اینگونه می‌ستاید:

از رهگذر سفر، آدمی از آنچه می‌هراسد، رهایی می‌یابد و به آنچه میل دارد، نایل می‌شود .

این ویژگی برای مسافرت، نکته مهمی است که مرحوم فیض کاشانی بدان اشاره می کند. بر این اساس، سفر بازگیرنده و باز دهنده است:

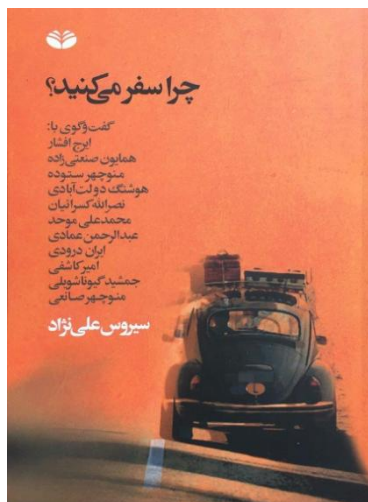
هراس و اضطراب را از مسافر باز می ستاند و جای آن، محبوب و مطلوب های وی را می نشانند. سفر به انسان می آموزد که چگونه از امور ناهنجار و ناخوشایند بپرهیزد و آنچه را که مایه کمال و خرسندی است، جایگزین کند.

سازمان جهانی گردشگری با توجه به تمامی تعاریف گردشگری که تا قبل از سال ۱۹۹۴ ارائه شده بودند در سال ۱۹۹۵ یک تعریف نهایی منتشر کرد:

«مجموعه فعالیت های فرد یا افرادی که به مکانی غیر از مکان عادی زندگی خود مسافرت و حداقل یک شب و حداکثر یک سال در آنجا اقامت می کنند و هدف از مسافرت آنان نیز گذراندن اوقات فراغت است. البته اهدافی نظیر اشتغال و کسب درآمد شامل آن نمی شود.» بر این اساس کسانی که شامل این تعریف می شوند نیز گردشگر نامیده می شوند.

در زمینه چرایی سفر کردن خواندن کتاب زیر مفید است.

کتاب چرا سفر می کنید؟ نویسنده: سیروس علی نژاد

این کتاب حاصل کار روزنامه نگاری من در فصل نامه ی سفر (۱۳۷۰-۱۳۷۲) و مجله ی زمان (۱۳۷۳-۱۳۷۹) است... در این دوره و در این مجلات با کسانی گفت و گو می کردم و می کردیم که به سفرهای بسیار دست زده بودند. تعداد آن گفت و گوها زیاد است که پاره های از آن ها را، که خیال می کنم به خواندن دوباره می ارزد، در این کتاب گرد آورده ام. در آن مصاحبه ها از مصاحبه شوندگانی که به طور حرفه ای سفر می کردند، از جمله می پرسیدیم که برای چه سفر می کنند یا چرا سفر می کنند که نام این کتاب نیز برگرفته از همان کتاب است ... (از "یادداشت" کتاب)

بخش دوم

طراحی و برنامه ریزی سفر

انتخاب مقصد

اولین گام در شروع برنامه‌ریزی سفر، انتخاب یک مقصد است که با علائق و بودجه سفر منطبق باشد. انتخاب مقصد مطابق با علائق، زمان و بودجه سفر است. سفر داخلی یا سفری خارج از کشور؟ بازدید از آثار باستانی یا علاقه به هیجان و گشت و گذار در طبیعت. سفر به مناطق گرمسیری یا تجربه هیجان‌انگیزهای زمستانی. انتخاب یک مقصد مشخص به سفر هدف می‌دهد و داشتن برنامه در هر کاری باعث ایجاد نظم می‌شود. انتخاب مقصد نه تنها سفر را به مراتب راحت‌تر می‌کند بلکه برنامه‌ریزی برای سفر را هم آسان‌تر خواهد نمود.

تعیین مدت زمان و تاریخ دقیق سفر

مشخص کردن مدت زمان سفر و تعیین بازه دقیق زمانی در انجام سفر بسیار موثر است. اینکه در کدام فصل از سال می خواهید به سفر بروید، بسیار اهمیت دارد چراکه هم بر مقصد شما و هم بر هزینه های سفرتان تاثیر مستقیم دارد. یعنی شما بسته به تعداد روزهایی که می توانید در سفر باشید مقصد خود را به لحاظ مسافت مشخص می کنید و بعد از آن میزان هزینه ای که در طی سفر باید در نظر بگیرید را محاسبه می کنید. هم چنین با توجه به مدت زمان سفر خود می توانید وسایل مورد نیاز را هم برای سفر مهیا کنید.

مدیریت هزینه

تعریف بودجه کلیدی ترین نکته برای مدیریت هزینه هاست. در مورد سفر نیز باید از ابتدا بودجه را مشخص و براساس آن برنامه ریزی کنید. تعریف بودجه به برنامه ریزی بهتر کمک می کند و باعث می شود در طول سفر هزینه ها از کنترل خارج نشود. برای مدیریت هزینه ها شما باید هزینه های محل اقامت، خوراک، تفریحات و... را در نظر بگیرید. شما می توانید با صرف نظر کردن از هزینه های اضافی و بیهوده بودجه لازم را برای سفر خود داشته باشید.

بودجه بندی هزینه های سفر

۱. هزینه ی اصلی مربوط به حمل و نقل

این هزینه یکی از عمده ترین هزینه های سفر است که شامل قیمت بلیط هواپیمای رفت و برگشت می شود. اولین صفحه ای که در دفترچه ی بودجه بندی سفر خود اختصاص می دهید بهتر است هزینه ی حمل و نقل باشد. اگر پکیج تور و هتل را با هم رزرو کرده اید این قسمت و قسمت اقامت را با هم ترکیب کنید. دقت کنید که هر هزینه ی اضافه ای که در این بخش پیش بینی می کنید مثل هزینه ی انتخاب صندلی که در برخی ایرلاین ها وجود دارد و یا هزینه ی اضافه بار و غیره را از قلم نیندازید. اگر با وسیله ای به جز هواپیما سفر می کنید، قیمت بلیط خود یا هزینه ی بنزین اتومبیل خود را در این قسمت محاسبه کرده و یادداشت کنید.

۲. هزینه های فرعی مربوط به حمل و نقل

در صفحه ی دوم هزینه های فرعی مانند هزینه ی رفت و آمد از فرودگاه به هتل، هزینه های تاکسی، مترو و اتوبوس و هزینه ی سفر های بین شهری خود را در طول سفر محاسبه کنید. بهتر است در این مرحله تحقیقی

در مورد وسایل حمل و نقل عمومی در مقصد، انواع راه های رفت و آمد به فرودگاه و فاصله ی هتل خود با ایستگاه های اتوبوس و مترو انجام دهید تا برآورد دقیق ترین از هزینه ها داشته باشید .
توصیه می شود بودجه ی این بخش را بیشتر از هزینه ای که تخمین زده اید در نظر بگیرید چون بر خلاف بخش قبلی هزینه ها به طور دقیق قابل پیش بینی نیستند و ممکن است مثلاً به دلیل جا ماندن از مترو مجبور به استفاده از تاکسی شوید .

۳. هزینه ی محل اقامت

این بخش نیز از هزینه برترین بخش های سفر است. هزینه ی محل اقامت خود با تمام هزینه های جانبی مربوط به آن مانند احتمال شارژ اضافی وایفای و پارکینگ، انعام کارمندان و غیره را در این قسمت محاسبه کنید.

۴. هزینه ی خورد و خوراک

بودجه بندی این قسمت از موارد قبلی دشوارتر است. بهتر است مبلغی برای هر روز سفر محاسبه کرده و سپس این مبلغ را ضرب در تعداد روزهای سفر کنید. در بودجه بندی این قسمت عوامل مختلفی را در نظر بگیرید، مثلاً آیا قصد دارید تمام وعده های غذایی را در رستوران بخورید یا برخی از وعده های شما غذاهای حاضری و سوپر مارکتی خواهند بود؟ آیا هتل شما صبحانه ی رایگان سرو می کند و اگر نمی کند هزینه ی صبحانه ی هتل چقدر است؟ برای میان وعده های خود چه برنامه ای دارید؟ چند بار در طول سفر قصد دارید در رستوران های شیک و سطح بالا غذا بخورید؟
به عنوان یک راهنمایی کلی در بیشتر کشورهای اروپایی و غربی شما باید حدود پانزده دلار برای ناهار و بیست دلار برای شام (در صورتی که می خواهید در رستوران های متوسط و نسبتاً خوب غذا بخورید) اختصاص دهید. در کشورهای آسیایی این مبلغ ارزان تر خواهد بود.

۵. بودجه ی بازدید ها و رویداد ها

این بودجه شامل بلیط ورودی رویداد ها و کنسرت های مختلف، موزه ها، اماکن تاریخی و جاهایی از این قبیل است. اگر با تور سفر می کنید، ممکن است هزینه ی برخی از این ورودی ها با تور باشد. این هزینه ها را در بودجه بندی خود لحاظ کنید .

۶. بودجه ی تفریحات، بازی ها و فعالیت های ورزشی

آیا در سفر ساحلی خود قصد اجاره ی قایق، غواصی یا بالون سواری را دارید؟ بودجه ای کافی برای اینگونه تفریحات اختصاص داده و سعی کنید در طول سفر از این بودجه فراتر نروید. به این منظور باید قبل از سفر قیمت بلیط ورودی پارک های آبی، شهر بازی ها، و فعالیت های تفریحی دیگر را چک کرده و در دفتر خود یادداشت کنید. سپس با همسفران خود تفریحات مورد نظر را انتخاب کرده و هزینه شان را محاسبه کنید.

۷. بودجه ی خرید شخصی

این مورد یکی از مهم ترین بخش های بودجه بندی سفر است و در بیشتر مواقع این همان بخشی است که توازن بودجه و هزینه ی شما را به هم می زند و در پایان سفر ورشکسته می شوید! پس زمان کافی برای برنامه ریزی این بخش در نظر بگیرید. خریدهای بی هدف را کنار بگذارید و قبل از سفر مشخص کنید به چه چیزهایی احتیاج دارید و چه میزان بودجه ای برای این احتیاجات اختصاص می دهید. مثلاً اگر به یک پالتو احتیاج دارید از قبل در مورد رنگ و مدل آن فکر کنید. در نظر داشته باشید که زمان شما برای خرید در سفر محدود است و نمی توانید ساعت ها فروشگاه های مختلف را زیر و رو کنید، مگر آن که به طور کلی هدف اصلی شما از سفر خرید کردن باشد. بودجه خرید را از بودجه ی سایر بخش های سفر کاملاً جدا کنید.

۸. بودجه ی سوغاتی

این بودجه نیز باید مجزا از بودجه ی خرید باشد چون در غیر این صورت خرج می شود و شما مجبور می شوید برای خرید سوغاتی به پول های اضافه ای که همراه برده اید رجوع کنید. قبل از سفر مشخص کنید که برای چه کسانی سوغاتی خواهید خرید و چه میزان هزینه خواهید کرد.

۹. بودجه ی اضافه برای روز مبدا

این همان بودجه ای است که در پایان سفر ناپدید شده است بدون آنکه اصلاً شرایط روز مبدا پیش آمده باشد. دلیل عمده اش هم این است که شما این پول را از بودجه ی سایر بخش ها مجزا نکرده اید. توصیه می شود حدود پنجاه درصد بیشتر از بودجه ای که برای هزینه ها پیش بینی کرده اید با خود همراه ببرید اما این پول را در جایی جدا پنهان کرده و به خود متعهد شوید که جز موارد ضروری و اورژانسی به این پول دست نخواهید زد.

۱۰. مخارج پیش از سفر

این بخش یکی از مهم ترین بخش های بودجه بندی سفر است که خیلی از اوقات نادیده گرفته می شود. بیشتر مسافران وقتی تصمیم به سفر می گیرند فقط قیمت تور را با بودجه ی خود تطبیق می دهند و به مخارج بعضاً هنگفت قبل از سفر کاری ندارند.

یکی از این مخارج هزینه ی درخواست ویزا است که برای سفر به بیشتر کشورهای دنیا به آن نیاز دارید. برای درخواست ویزا گاهی لازم است شخصاً در سفارت خانه ی کشور مقصد خود حضور پیدا کنید و بسته به شهری که زندگی می کنید، شاید لازم باشد سفری برای درخواست ویزا نیز انجام دهید که خودش هزینه بر است. پس از صدور ویزا نیز باید اقدام به پیک آپ پاسپورت خود کنید. این خدمات از طریق آژانس های مسافرتی نیز انجام می شوند. ضمناً درخواست ویزا از برخی کشورها نیازمند مدارکی است که تهیه و ترجمه ی رسمی آن ها نیز هزینه ای جداگانه محسوب می شود.

اگر از هزینه ی دریافت ویزا بگذریم، دیگر هزینه های پیش از سفر شامل بیمه ی مسافرتی (که اغلب اوقات در قیمت تور لحاظ می شود)، خرید های ضروری پیش از سفر و پرداخت عوارض خروجی فرودگاهی است. در دفتر بودجه بندی سفر خود تمام این هزینه ها را پیش بینی کرده و حساب و کتاب لازم را انجام دهید تا بعداً از میزان هزینه های سفر خود غافلگیر نشوید.

یادداشت برداری از تمام هزینه در طول سفر

یکی از مهم ترین اقدامات جهت مدیریت هزینه های سفر یادداشت برداری از تمام مخارج و جمع بندی آنها در پایان روز است. اگر با تکنولوژی روز دوست هستید می توانید از اپلیکیشن هایی که بر روی گوشی های هوشمند نصب می شوند استفاده کرده و تمام مخارج خود را بر روی موبایل خود ثبت کنید.

یکی از این برنامه ها **Trail Wallet – Travel Budget & Expense Tracker app** است که برنامه ای خوب و کاربردی برای سفر می باشد.

در غیر این صورت به شیوه ی سنتی دفترچه و خودکاری در تمام طول سفر دم دست داشته باشید و تمام هزینه ها را در آن بنویسید. در پایان هر روز سفر مدت کوتاهی به حساب و کتاب مالی اختصاص دهید و هزینه ها را بررسی کرده و با بودجه ای که قبلاً در نظر گرفته اید مقایسه کنید. چنان چه از بودجه فراتر رفته اید، مثلاً در رستوران گرانی غذا خورده اید و هزینه ی غذای آن روزتان بیشتر از میزان تعیین شده است، بکوشید در روز بعد با خوردن غذایی ارزان تر این بخش را جبران کنید.

دفترچه ی خود را در پایان سفر دور نیندازید زیرا می تواند کمک بزرگی در بودجه بندی سفر آینده تان باشد و از طریق این یادداشت ها متوجه شوید در چه بخش هایی لازم است در بودجه ی خود تغییر ایجاد کنید .

بخش سوم

وسایل مورد نیاز سفر؛

وسایل مورد نیاز سفر جزو اولین دغدغه‌های یک مسافر هستند. بسته به اینکه به چه شیوه‌ای و به کجا سفر می‌کنید، چمدان و کوله‌ی شما حاوی چیزهای متفاوتی خواهد بود. برای مثال همه‌ی ما وسایلی را که در سفرهای خانوادگی زمان کودکی و نوجوانی مان به همراه می‌بردیم، به خاطر داریم! معمولاً بیشتر وسایل جزو دسته‌ی ضروریات بود و غالباً خانواده‌ها ساده سفر می‌کردند. شاید شما هم جزو آنهایی هستید که هنوز سفر را به همان شکل می‌پسندید، اما باید بدانید که سفر کردن این روزها رنگ و بوی تازه‌ای به خود گرفته است. ظهور تکنولوژی و همچنین شیوه‌های تازه‌ی سفر موجب شده‌اند تا نیازهای سفر نیز به همان نسبت تغییر کند.

زمان و لخرجی را بدانید!

تصور کنید که تصمیم گرفته‌اید تا ارزان سفر کنید. برای ارزان سفر کردن راه‌حل‌های بسیاری وجود دارد. از جمله اینکه هزینه‌های مربوط به غذا یا اقامت را کاهش دهید. همچنین ممکن است برای اینکه پول بیشتری ذخیره کنید به جای هواپیما، با اتوبوس یا قطار طی مسیر کنید. همه‌ی اینها هوشمندانه و قابل تقدیر هستند. اما اگر تصمیم گرفته‌اید تا با خرید یک چمدان، کوله‌پشتی یا کفشی ارزان قیمت از هزینه‌های وسایل مورد نیاز سفرتان بکاهید، باید بگوییم که به دردمرستی خواهید افتاد!

در مورد لوازم اصلی سفر بهتر است که سعی کنید تا خریدهای خوبی داشته باشید و به اصطلاح حسابی مایه بگذارید. شما قرار نیست هر روز چمدان بخرید یا هر بار کفش عوض کنید. اما به مشکل خوردن هر کدام از اینها در طول سفر می‌تواند وقت‌گیر و قطعاً هزینه‌بر باشد. اگر چرخ‌ها و زیپ‌های چمدان‌تان را قبل از سفر چک نکرده‌اید، اگر باید کفش‌هایتان را در سفر قبل دور می‌انداختید و حالا می‌خواهید دوباره با آنها سفر کنید و اگر فکر می‌کنید که می‌توانید با این کوله‌پشتی، این سفر را هم از سر بگذرانید باید خود را آماده کنید تا هزینه‌ی خوش‌خیالی‌تان را در سفر بپردازید!

پوشیدنی‌هایی که باید به سفر ببرید

درخصوص لباس سفر، اصطلاح معروفی وجود دارد: «یکی را بپوش، یکی را خشک کن و یکی را آماده داشته باش!»، بردن لباس‌های زیاد به سفر تنها انرژی شما را در مدیریت کردن آنها تلف می‌کند. نکته‌ی بعدی این است که برای انتخاب لباسی که می‌خواهید با خود ببرید، قرار نیست سرتان را از پنجره بیرون کنید و ببینید هوای امروز چطور است! بهتر است برای چک کردن آب و هوای مقصد در روزهای آینده از وبسایت‌هایی مثل accuweather.com استفاده کنید و متناسب با آن لباس بارانی، برفی یا حتی لباسی برای آب‌تنی بردارید!

ممکن است که در سفر به مهمانی دعوت شوید. اگر این احتمال را می‌دهید، پس از حالا برای آن یک دست لباس جدا کنار بگذارید. بسته به اینکه در چه فصلی و به کجا سفر می‌کنید، باید لباس‌های جانبی مثل کلاه آفتاب‌گیر، دستکش، شال گردن، جوراب پشمی و نظیر اینها را به همراه ببرید. همچنین انتخاب کفش‌ها به این بستگی دارد که قرار است در سفر چه برنامه‌هایی را دنبال کنید. مثلاً کوهنوردی یا قدم زدن در برف، قطعاً کفش‌های به‌خصوصی را می‌طلبند. در هر صورت باید حداقل کفش مخصوص پیاده‌روی و همچنین دمپایی راحتی را از حالا در وسایل‌تان بگنجانید.

چمدان و کوله‌پشتی مناسب سفر

چمدان‌ها، انبار دارایی شما در وسایل مورد نیاز سفر هستند. بنابراین باید چند نکته را درخصوص آنها به یاد داشته باشید. اول اینکه سلامت زیپ‌ها و چرخ‌های آنها را قبل از سفر چک کنید. باز شدن چمدان و ریختن وسایل آن در باربری فرودگاه‌ها و ترمینال‌ها از آن مواردی هستند که درصورت وقوع، کسی برای شما دل نخواهد سوزاند. نکته‌ی بعدی این است که نسبت جالبی بین حجم کوله و چمدان شما با حجم وسایلی که با خود به سفر می‌برید وجود دارد. درواقع هرچه چمدان‌تان جای خالی بیشتری داشته باشد لوازم بیشتری را با خود به سفر می‌برید! پس به خاطر داشته باشید که درهنگام خرید، «بزرگتر بودن» لزوماً صفت خوبی برای یک چمدان یا کوله‌پشتی نیست!

در خرید کوله‌پشتی مناسب سفر بهتر است به یاد داشته باشید که دسترسی به قسمت جلوی کوله، کمربند‌های مناسب و محکم، فضاهاى ضدآب، سبکی و رنگ مناسب از گزینه‌های مهم در انتخاب هستند. درمورد چمدان‌ها هم وزن کم و مقاومت بالا، کیفیت زیپ‌ها، کیفیت پارچه، نرم و کم صدا بودن چرخ‌ها و همچنین محکم و بادوام بودن دسته‌ی آنها بسیار مهم است. راستی اگر با چمدان به سفر می‌روید قرار نیست که کوله‌پشتی نداشته

باشید. وسایلی مثل داروهای ضروری، پاسپورت و ویزا، آب، شارژر موبایل و ... جزو وسایلی هستند که بهتر است در کوله‌ای کوچک، دم دست‌تان داشته باشید.

جعبه‌ی کمک‌های اولیه سفر

اگر با خودروی شخصی به سفر می‌روید می‌توانید یک کیف دستی کوچک را به این وسایل اختصاص دهید. با کمی جست‌وجو می‌توانید یک کیف کامل از تجهیزات کمک‌های اولیه تهیه کنید و آن را برای مدت‌ها داشته باشید. همچنین اگر حوصله دارید و می‌دانید که کدام وسایل ضروری هستند، می‌توانید خودتان آنها را تهیه کنید و در کیفی بسته‌بندی کنید.

برخی از لوازم ضروری جعبه‌ی کمک‌های اولیه: الکل سفید - پنبه - گاز استریل - محلول بتادین و سرم فیزیولوژی - محلول آمونیاک - پماد جنتامایسین و تتراسایکلین - قیچی و پنس - چسب زخم - قرص آسپرین و قرص‌های مسکن و ضدتهوع.

کوله‌گردها هم می‌توانند بعضی از این وسایل را در جیب خاصی از کوله قرار دهند. شاید یک جعبه‌ی بسیار کوچک برای این کار کافی باشد. می‌توان آن را در جایی از کوله قرار داد که مزاحم دسترسی به دیگر وسایل نباشد. بهتر است که اهمیت این جعبه را درک کنید و به همراه داشتن آن را ذره ذره به عادات سفر خود اضافه کنید. راستی می‌توانید دلیل اهمیت این جعبه و طریقه‌ی استفاده از آن را هم در بخشی از سفر به فرزندتان آموزش دهید.

بخش چهارم

مبحثی درباره اقامت و تابعیت

حقوق بین الملل خصوصی شاخه ای از علم حقوق است که از قواعد ناظر بر روابط میان اشخاص خصوصی در زندگی بین الملل گفتگو می کند. حقوق بین الملل خصوصی را می توان به صورت زیر دسته بندی کرد:

تقسیم جغرافیایی و سیاسی اشخاص (شامل مباحث اقامت و تابعیت)

وضعیت حقوقی بیگانگان

تعارض قوانین

لذا همانطور که مشخص است اقامت و تابعیت دو عامل تقسیم جغرافیایی اشخاص در جوامع بین المللی و در بین دولت ها می باشند. در نتیجه کسی می تواند شما را در این موارد راهنمایی نماید که کارشناس امور حقوقی در شاخه حقوق بین الملل خصوصی باشد، نه موسسه هایی با عناوین مهاجرت که در سطح کشور وجود دارند. اکنون به تعریف تابعیت پرداخته و آن را از منظرهای متفاوت مورد بررسی قرار می دهیم.

تعریف اقامت و تابعیت:

تعریف تابعیت

تابعیت اصطلاحی در حقوق بین الملل خصوصی و به معنای عضویت فرد در جمعیت تشکیل دهنده دولت است. به عبارت دیگر تابعیت رابطه ای سیاسی، بین المللی، داخلی، حقوقی و معنوی بین شخص و کشور متبوع اش است که سبب می شود در قبال یکدیگر تکالیفی را بجا آورند.

این انتخاب برای تعریف دارای دلایل حقوقی است که به جهت دور نشدن از بحث، به آن ها نمی پردازیم.

براساس اصول کلی حاکم بر تابعیت در جهان، هر فردی باید دارای تابعیت باشد؛ از طرفی بنابر مقدمه قرارداد ۱۹۳۰ لاهه، بهتر است که هر فردی تنها دارای یک تابعیت باشد و نباید بیش از یک تابعیت تحت عنوان تابعیت مضاعف داشته باشد. از این رو چهار اصل زیر را برای تابعیت در نظر می گیرند:

هرکسی باید دارای تابعیت باشد - ضرورت تابعیت و نفی بی تابعیتی

نداشتن بیش از یک تابعیت - نفی دو تابعیتی

تغییر پذیری تابعیت - ترک یک تابعیت و گرفتن تابعیتی دیگر

ممنوع بودن سلب تابعیت

در هریک از موارد بالا، دولت ها باید به گونه ای قانونگذاری نمایند که تمامی اصول فوق الذکر رعایت شوند. برای مثال در مورد تغییر پذیری تابعیت باید این امکان وجود داشته باشد که شخص بتواند به سبب عواملی چون ازدواج، تغییر تابعیت والدین و ... به لحاظ قانونی ترک تابعیت نماید.

برای تحمیل تابعیت، شیوه های متفاوتی را در نظر می گیرند، که ما در این مقاله برای راحتی در انتقال مطالب، اینگونه بیان می کنیم:

تابعیت اصلی که مربوط به دو سیستم خون و خاک می باشد.

تابعیت اکتسابی که خود به چهار دسته تقسیم می شود.

در سیستم خون، که تابعیت نسبی نیز نامیده می شود، بچه دنیا آمده تابعیت والدین خود را کسب خواهد کرد.

و در سیستم خاک، تابعیت کشوری به طفل داده خواهد شد که در قلمرو حاکمیت آن دنیا آمده باشد .

در تابعیت اکتسابی، تابعیت از طریق تحصیل و در نتیجه اراده فرد، تبعی و در نتیجه اراده فردی دیگر، تحقیقی و در نتیجه ازدواج، و در نهایت اجباری می باشد.

تعریف اقامت

اقامت رابطه ای است مادی و حقوقی که بدون توجه به تابعیت شخص، فرد را به قسمتی از خاک یک کشور مربوط می سازد. در واقع می گوئیم اقامتگاه هر شخص، مکان معینی از یک کشور است که رابطه ای مادی و حقوقی بین آن کشور و شخص ایجاد می کند.

اگر شخصی با تابعیت کشور خود بخواهد در کشوری دیگر اقامت داشته باشد، باید ابتدا از آن کشور روادید و اجازه ورود کسب نماید و سپس اقدام به اخذ پروانه اقامت کرده و برای مدتی معین که در قانون آن کشور آمده

است در آنجا زندگی کند. سپس با گذر زمان مشخص، فرد می تواند درخواست تابعیت نماید. لذا در حالت کلی، در اکثر مواقع ابتدا نیاز به اخذ مجوز برای اقامت در یک کشور و بعد از آن رسیدن به تابعیت آن کشور می باشد.

تابعیت مضاعف

اکنون زمان آن است تا به تابعیت مضاعف و تعارض قانون در این خصوص بپردازیم. تابعیت مضاعف به معنای داشتن دو یا چند تابعیت برای شخص است. لذا در حالی که شخص تابع دولتی است، دولت یا دولت های دیگری نیز او را تابع خود می دانند. در نتیجه شخصی که بیش از یک تابعیت دارد، دارای یک وضعیت غیرعادی است؛ چرا که تابعیت منشاء حقوقی تکالیف فرد در برابر آن کشور است. به عبارت دیگر: تابعیت دوگانه یعنی فردی در یک زمان بتواند شهروند دو کشور متفاوت به حساب آید، به طوری که با توجه به قوانین دارای گذرنامه هر دو کشور باشد.

دیدگاه های متفاوتی در بین کشورها نسبت به دارا بودن دو یا چند گذرنامه توسط افراد تبعه خود وجود دارد. به طوری که برخی از دولت ها آن را نهی و حتی قانون هایی را برای جلوگیری از آن وضع کرده اند؛ ولی برخی از دولت ها داشتن گذرنامه کشورهای دیگر را امری مجاز و بدون محدودیت می دانند. در این راستا کشورهایی مانند دانمارک، چین، هند، نروژ و ژاپن با وضع قوانینی بازدارنده، داشتن بیش از یک گذرنامه را منع کرده اند. همچنین در اکثر کشورهای عربی به خصوص عربستان سعودی، داشتن تابعیت دوگانه منع شده است و در این کشور جریمه های سنگینی نیز در نظر می گیرند. همچنین جهت کسب اطلاعات بیشتر می توانید به وب سایت کشورهای مذکور مثل مهاجرت به دانمارک مراجعه نمایید. این در حالی است که در کشورهایی مانند سوئد، کانادا، انگلستان، و ایالات متحده امریکا داشتن تابعیت دوگانه منع قانونی ندارد.

اکنون توجه به این نکته ضروری است که برای بدست آوردن تابعیت برخی از کشورهای منع کننده تابعیت مضاعف، این مشکل وجود دارد که شخص باید تابعیت اولی خود را سلب نماید.

البته در برخی از همین کشورها مانند نروژ، سوئیس و ... تحت شرایطی که برای هر یک از کشورها به صورت عام و خاص بیان می شود، امکان حفظ تابعیت اولیه توسط متقاضی وجود دارد. برای مثال یک فرد ایرانی تنها تحت شرایط زیر می تواند تابعیت ایرانی را حفظ نماید:

هزینه ابطال تابعیت بسیار زیاد باشد

مدت زمان ابطال تابعیت بسیار زیاد باشد

به دلایل امنیتی، شخص نتواند با ادارات و سازمان های کشور مبداء ارتباط برقرار کند.

اما تابعیت مضاعف چگونه بوجود می آید؟

تابعیت مضاعف گاهی در زمان تولد و گاهی بعد از آن بوجود می آید. در اولی به دلیل تعارض بوجود آمده در دو

سیستم خاک و خون این تابعیت شکل می گیرد. و در نوع دوم در اثر تحصیل تابعیت جدید است که ممکن

است از طریق تعارض در دو سیستم اشاره شده و یا حتی ازدواج باشد .

اکنون برای روشن شدن بحث، چند سوال مطرح و به آن ها پاسخ می دهیم .

سوال و جواب پیرامون تابعیت و اقامت :

سوال : اگر پدر و مادری ایرانی، فرزند خود را در کشوری مثل کانادا بدنیا آورند، تابعیت فرزند چه می شود؟

پاسخ : باتوجه به قانون ایران مبنی بر سیستم خون، فرزند تابعیت ایرانی و براساس قانون کشور کانادا که سیستم

خاک است، فرزند تابعیتی کانادایی خواهد داشت. از این رو فرد دارای تابعیت مضاعف از نوع تولد است .

سوال : اگر از پدر و مادری ایتالیایی که یکی از آن ها در ایران متولد شده است، فرزندى در ایران بدنیا آید،

فرزند دارای چه تابعیتی است؟

پاسخ : باتوجه به قانون کشور ایتالیا که سیستم خون است، فرزند تابعیت ایتالیا و از سوی دیگر برابر بند ۴ ماده

۹۷۶ قانون مدنی ایران، فرزند دارای تابعیت ایران است. لذا طفل بدنیا آمده دارای تابعیت مضاعف خواهد بود .

سوال : اگر یک زن انگلیسی با یک مرد ایرانی ازدواج کند، تابعیت زن چگونه است؟

پاسخ : باتوجه به بند ۶ ماده ۹۷۶ زن دارای تبعیت ایرانی است، از طرفی براساس قانون انگلستان که استقلال

تابعیت در زوجین را دارد، شخص همچنان تابعیت کشور بریتانیا را دارد. لذا در این مورد فرد دارای تابعیت

مضاعف خواهد بود.

در نتیجه همانطور که بیان شد سیستم اعطای تابعیت در کشورهای مختلف، متفاوت است. و این موضوع باعث

شده است تا تعارض قانون در بین کشورها به دلیل موقعیت های اجتماعی، فرهنگی، سیاسی و ... وجود داشته

باشد.

بخش پنجم

کار داوطلبانه در سفر

برای پیدا کردن کار داوطلبانه روش‌های مختلفی وجود دارد. یکی از بهترین و ساده‌ترین این روش‌ها استفاده از وب سایت‌هایی است که برای این کار طراحی شده‌اند. دو تا از بهترین و معتبرترین این وب سایت‌ها عبارتند از:

Helpx.net Workaway.info

اصول کلی این دو وب سایت مشابه است و بسته به سلیقه‌ی شخصی، می‌شود از هر کدام از آنها استفاده کرد. هر دو وب سایت بر مبنای حدود ۵ ساعت کار روزانه در ازای اقامت و خوراک رایگان طراحی شده‌اند. این کار و اقامت از چند روز تا چند ماه بسته به توافق دو طرف امکان‌پذیر است. اعضای وبسایت به دو گروه میزبان (host) و کمک‌کننده (helper, workawayer) تقسیم بندی می‌شوند. هدف اصلی از کار داوطلبانه تبادل فرهنگی و آشنا شدن با فرهنگ‌های دیگر است. هرچند که مزیت جانبی ماجرا راحت‌تر شدن امکان سفر، به حداقل رساندن هزینه‌ها، یادگیری یک زبان جدید، گرفتن کمک داوطلبانه برای انجام یک سری امور و در کل کمک به یکدیگر برای تسهیل سفر و انجام کارهاست. کشورهای زیادی برای کار داوطلبانه در هر دوی این وب سایت‌ها پوشش داده می‌شوند و وجود تعداد زیادی اعضا از کشورهای مختلف اعتبار خوبی به هر دو وب سایت داده است. مهم نیست به کجا می‌خواهید سفر کنید و چه برنامه‌ای برای سفر لثن دارید ولی می‌توانید برای یافتن یک کار مناسب نیم‌نگاهی به این وبسایت‌ها بکنید! چه عازم اروپا باشید یا استرالیا، چه در فکر سفر به کانادا هستید یا نیوزیلند و چه رویای آمریکایی جنوبی و آفریقا را دارید یا آمریکا و آسیا، بدون شک با کمی گشتن در این وب سایت‌ها پیشنهادهای وسوسه‌کننده‌ای را می‌توانید پیدا کنید.

چطور می‌توانیم در این وب سایت‌ها عضو شویم؟

اگر یک نگاه کلی به وب سایت هلپکس و ورکاوی بکنید می‌بینید که اطلاعات و آگهی‌های اولیه قابل مشاهده است ولی راهی برای تماس با میزبان مورد نظر وجود ندارد! موضوع از این قرار است که برای دسترسی به این اطلاعات باید در وب سایت ثبت نام کنید. این ثبت نام شامل تهیه کردن یک پروفایل از خودتان و پرداخت مقداری پول است. هزینه‌ای که برای این کار در نظر گرفته شده در وبسایت ورکاوی در حدود سی دلار برای یک سال و در وبسایت هلپکس در حدود ۲۰ یورو برای دو سال است. پس از پرداخت پول و نهایی کردن ثبت‌نام، می‌توانید به آدرس دقیق هر میزبان و اطلاعات تماس با آن فرد (تلفن، ایمیل و...) و همچنین رفرنس‌هایی که برای او نوشته شده است دسترسی پیدا کنید.

حالا ممکن است این سوال پیش بیاید که برای ما که در ایران دسترسی به ویزا/مستر کارت (کارت بانکی بین المللی) نداریم چه راه حلی وجود دارد؟!

اگر واقعا برای رفتن به سفر مصمم هستید، حتماً در میان اطرافیان‌تان حداقل می‌توانید یک نفر را پیدا کنید که خارج از ایران ساکن باشد و امکان انتقال این پول را داشته باشد. اگر این راه هم برای شما ممکن نیست نگران نباشید! بدون اینکه عضو رسمی وب سایت شوید تحقیقات‌تان را انجام دهید و بعد از شروع سفر این پول را به صورت نقدی به یک دوست خارجی داده و از او بخواهش کنید که همان موقع پول را به صورت آنلاین برای شما واریز کند. از آنجایی که مبلغ پرداختی عدد زیادی نیست و شما پول را به صورت نقدی به آن فرد پرداخت می‌کنید، احتمال نه شنیدن چیزی نزدیک به صفر است. پس با دیدن این مشکل کوچک سست نشوید و به جای پا پس کشیدن، به دنبال راه حل بگردید!

برای نوشتن پروفایل به چه چیزهایی دقت کنیم؟!

پروفایل شما اولین و ساده‌ترین راه شناخت شماست. پس تمام تلاش‌تان را برای نوشتن یک پروفایل خوب و واقعی به کار ببرید. در پروفایل به سابقه‌ی سفرها و کارهایی که انجام دادید اشاره کنید. اگر مهارت ویژه‌ای در زمینه‌ی خاصی دارید شک نکنید که آنرا به عنوان برگ برنده قید کنید. تمام تلاش‌تان را بکنید تا پروفایلی جذاب درست کنید. اگر نسبت به موضوعی حساس هستید و یا رژیم غذایی متفاوتی را دنبال می‌کنید، حتماً آنرا در پروفایل‌تان ذکر کنید. تمام سعی خودتان را بکنید تا پروفایلی شاد، بر مبنای واقعیت و جذابیت داشته باشید. گذاشتن عکس در پروفایل را فراموش نکنید که این موضوع برای خیلی از میزبان‌ها بی‌اندازه مهم است. یادتان باشد که شما قرار است در زندگی و کار یک خانواده وارد شوید پس هرچقدر عکس پروفایل شما قابل اعتمادتر باشد و تصویر قابل پیش‌بینی تری از شما ارائه دهد شانس شما برای گرفتن یک پیشنهاد خوب و یا پذیرفته شدن درخواست‌تان بیشتر است.

برای اینکه شانس خود را برای گرفتن پیشنهادهای هیجان‌انگیز بیشتر کنید، پروفایل‌تان را هر چند دفعه یک‌بار با یک تغییر کوچک آپدیت و به روز کنید تا فعال‌تر به نظر برسید.

آیا بعد عضو شدن باید منتظر پیشنهادهایم بمانم و یا باید خودتان دست به کار شوید؟!

بعد مشخص کردن مقصد، اگر پروفایل جذابی آماده کرده باشید همیشه شانس این را دارید که پیشنهادهایی از افراد مختلف دریافت کنید. هر چند که می‌توانید که در کنار بررسی پیشنهادهای وارده، خودتان هم انتخابگر باشید و دنبال کارهای هیجان‌انگیز بگردید.

بعد تکمیل پروفایل شروع به خواندن و چک کردن پروفایل میزبان‌ها و کارهای پیشنهادی آنها کنید. سعی کنید که پروفایل‌ها را با دقت بخوانید. با وجود قانون اولیه‌ی تامین غذا و اقامت در ازای کار، بعضی از میزبان‌ها قوانین خودشان را دارند! پس قبل از گذاشتن هر قراری از همه چیز مطلع شوید. به طور مثال بعضی از میزبان‌ها مسئولیتی در ارتباط با غذا به عهده نمی‌گیرند و یا تعداد وعده‌ی غذایی محدودی را قبول می‌کنند. پس ابتدا همه چیز را با دقت بخوانید و در مورد هر نکته‌ی نامفهومی مودبانه سوال بپرسید.

نامه‌ی درخواست خود را جذاب تهیه کنید. این نامه جدا از پروفایل شماست و اگر در نگاه اول خواننده را جذب نکند هیچ وقت نگاهی به پروفایل شما انداخته نمی‌شود. در درخواست‌تان سعی کنید که حتماً به ویژگی‌های خاصی از میزبان‌تان اشاره کنید تا اطمینان پیدا کند که شما پروفایل و شرایطش روخوانده‌اید و آگاهانه درخواست می‌دهید. یادتان باشد که تعداد درخواست‌هایی که برای افراد مختلف می‌فرستید توسط میزبان‌ها در سایت هلیکس قابل مشاهده است. پس این اشتباه را نکنید که در یک زمان از تعداد زیادی میزبان درخواست کنید! در این زمینه باید کمی محتاط‌تر و آگاهانه‌تر از کوچ‌سرفینگ عمل کنید!

نکته‌ی مهم بعدی اینکه حتی اگر زمان کافی دارید و می‌توانید مدت طولانی‌تری در یک محل بمانید، در ابتدای امر فقط برای یک تا ده روز درخواست کار و اقامت بدهید!

گاهی وقت‌ها شرایط‌ها بطوریکه دوست دارید پیش نمی‌رود و همین موضوع باعث می‌شود ترجیح دهید که هرچه زودتر محل و کار را ترک کنید! پس زرنگ باشید و زیر بار تعهد اخلاقی اجباری نروید. اول بسنجید و بعد تصمیم بگیرید. در صورت تمایل می‌توانید در ایمیل درخواست هوشمندانه ذکر کنید که بعد از شناخت بیشتر و در صورت رضایت دو طرف امکان اقامت بیشتر هم برایتان وجود دارد.

آیا برای انجام کار داوطلبانه نیاز به ویزای کار داریم؟!

خبر خوشحال‌کننده اینک از آنجایی که برای این سبک کار قاعدتاً پولی رد و بدل نمی‌شود پس شما نیازی به ویزای کار ندارید و ویزای توریستی کفایت می‌کند. معمولاً در خیلی از کشورها ویزای توریستی ساده‌ترین نوع ویزای قابل دریافت است و همین موضوع کار را برای داوطلب شدن بسیار ساده‌تر می‌کند.

البته این توضیح این نکته لازم است که وبسایت های هلیکس و ورکاوی کمکی برای گرفتن ویزای شما انجام نمی‌دهند و این خود شما هستید که باید موانع ویزا را پشت سر گذاشته باشید. ولی فراموش نکنید که کل کشورهای دنیا به اروپا و امریکا خلاصه نمی‌شود و کشورهای زیادی در آسیا، آفریقا و امریکای جنوبی وجود دارند که پروسه‌ی سختی برای گرفتن ویزا با پاسپورت ایرانی ندارند. پس به جای اینکه تمام دنیا را در اروپا و ویزای شنگن ببینید، به سراغ کشورهای بروید که شما را ماه‌ها درگیر پروسه‌ی ویزا نمی‌کنند و اینگونه سفر و کار داوطلبانه بلن را هرچه زودتر شروع کنید.

درباره بحث امنیت؟! و اینکه آیا واقعاً می‌توان به چنین کارهایی اعتماد کرد؟!!

برای جواب این سوال باید گفت که مثل هر کار دیگری (چه پولی و چه غیر پولی) امکان خطر همیشه وجود دارد و این هوشیاری ماست که درصد خطر را به حداقل می‌رساند. در این زمینه می‌توانید سراغ افرادی بروید که تعداد زیادی رفرنس خوب و معتبر دارند. خوشبختانه بعد از هر تجربه‌ی کاری امکان گذاشتن یک رفرنس برای هر دوطرف وجود دارد. پس رفرنس‌ها را با دقت بخوانید و اگر به نکته‌ی ناخوشایندی رسیدید سرسری از آن عبور نکنید. علاوه بر آن در صورتی که خودتان نیز تجربه‌ی خوبی نداشتید، حتماً آنرا صادقانه در رفرنس‌های فرد ذکر کنید تا بقیه‌ی افراد انتخاب درست‌تری داشته باشند.

پیشنهاد بعدی این که بهتر است راه ارتباطی را از طریق ایمیل بگذارید و بعدتر با شناخت بیشتر از طرف مقابل شماره تماس خود را در اختیار طرف مقابل قرار دهید. اگر در این میان هم کسی با شما تماس تلفنی گرفت و به شما پیشنهاد وسوسه‌کننده‌ای داد به جای ذوق زده شدن و قبول سریع پیشنهادش از او بخواهید که با اکانت وبسایت این درخواست را به طور کتبی برای شما بفرستد تا امکان آشنایی بیشتری برایتان فراهم شود. پس مثل هر کار دیگری به امنیت و ارزش‌های خودتان بیش از هر چیزی اهمیت دهید و شرایط را مطابق خواست‌تان خلق کنید.

آیا به جز این دو وبسایت، جاهای دیگری هم هست که بشود برای کار داوطلب به آن مراجعه کرد؟!!

دو وبسایت معروف دیگر هم در زمینه کار داوطلب فعالیت می‌کنند. یکی از اینها wwwoof.net و دیگری aiasec.org هستند. وبسایت اول کار داوطلبانه در مزارع ارگانیک را شامل می‌شود و وبسایت دوم بیشتر برای دانشجویانی است که به دنبال کار داوطلبانه و یا کارآموزی در کشورهای دیگر هستند.

از آنجا که دو وبسایت هلیکس و ورکاوی جامع‌تر هستند و کار در مزارع ارگانیک را هم در کنار خیلی از کارهای دیگر پوشش می‌دهند، این دو وبسایت جامعیت خوبی دارند! ولی شما بسته به شرایطی که دارید می‌توانید از سایر وبسایت‌های معتبر هم برای پیدا کردن کار داوطلبانه استفاده کنید.

و نکته پایانی

یک نکته‌ی مهم اینکه فراموش نکنید که هدف از کار داوطلبانه چیزی بیشتر از گرفتن یک سری خدمات در حین کار و سفر است. هدف از این کارها کمک کردن واقعی به طرف مقابل و بزرگ تر شدن دنیای پیرامون ماست. در واقع این سبک کار تلاش برای یک کمک دو طرفه است، پس تمام تلاش‌تان را برای بلکیفیت ماندن آنها انجام دهید. علاوه بر این به خاطر داشته باشید که وقتی وارد یک خانواده یا مجموعه می‌شوید، این شما هستید که باید قوانین آن محل را به طور کامل رعایت کنید. پس رودربایستی را کنار بگذارید و در مورد قوانین خانه و ساعات کاری سوال پرسید. بهتر است که از همان ابتدا همه چیز در مورد مواد غذایی مصرفی، اینترنت، ساعت استفاده از تلویزیون، ساعت آغاز کار و خیلی موارد دیگر مشخص باشد تا ندانسته باعث رنج‌اندن صاحبخانه و در نتیجه ناراحت شدن خود نشوید. این موضوع مخصوصاً در خانواده‌هایی که بچه‌ی کوچک دارند از اهمیت بیشتری برخوردار است. به طور کلی فراموش نکنید که دلیل اصلی شما برای انتخاب کار داوطلبانه یادگرفتن یک فرهنگ و مهارت جدید است. پس نسبت به فرصتی که در اختیار‌تان قرار داده شده آگاه باشید و قبل اینکه نسبت به ماندن برای زمان طولانی متعهد شوید، شرایط را سبک‌سنگین کنید تا از سفر‌تان نهایت لذت و استفاده را ببرید.

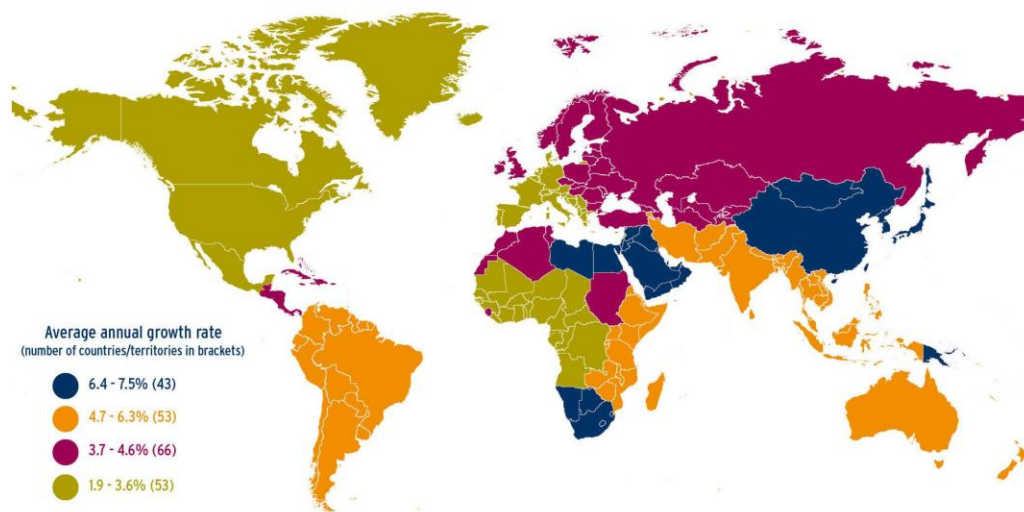
اسپانیا مقصد گردشگران درآمد زا

مادرید، رکورد گردشگران بین‌المللی که از اسپانیا دیدن می‌کنند را برای یک سال متوالی در سال ۲۰۱۷ شکست. اسپانیا، که در آن گردشگری حدود ۱۱ درصد از اقتصاد را تشکیل می‌دهد، به دلیل نگرانی‌های امنیتی در دیگر کشورهای محبوب مانند مصر و ترکیه افزایش چشم‌گیری در میزان گردشگر داشته است. راه‌هایی وجود دارد که می‌توانید به عنوان یک گردشگر در اسپانیا درآمدزایی داشته باشید. تدریس به عنوان معلم زبان انگلیسی می‌توانید به اسپانیا به عنوان دستیار آموزش زبان انگلیسی از طریق وزارت آموزش و پرورش اسپانیا سفر کنید. برای ۱۲-۱۶ ساعت تدریس در هفته حدود ۷۰۰-۱۰۰۰ یورو پول به شما تعلق می‌گیرد. اگر شما انگلیسی یا اروپایی هستید، می‌توانید به صورت قانونی در بسیاری از مشاغل در اسپانیا کار کنید. اگر شما آمریکایی هستید، خیلی خوش شانس هستید. اقتصاد اسپانیا در این نقطه خیلی بد است، بیشتر شغل‌هایی که می‌خواهید پیدا کنید مربوط به آموزش زبان انگلیسی است.

کلاس خصوصی

کلاس‌های خصوصی در اسپانیا بسیار مورد علاقه‌ی مردم هستند و بسیاری از آن‌ها ترجیح می‌دهند شما را برای تدریس به خانه‌ی خود ببرند. بهترین راه برای پیدا کردن کلاس‌های خصوصی عضو شدن در سایت tusclasesparticulares.com است.

Average annual growth rate of the number of international tourists arrivals between 1995 and 2020

Source: WTO, 2002

هزاران سال قبل زمانی که انسان ها هنوز خانه و پناهگاه امنی نداشتند، شرایط آب و هوایی و تامین غذا آن ها را مجبور به سفر و پیدا کردن جاهای جدید می کرد. به تدریج که تمدن و شهرنشینی در زندگی انسان ها شکل گرفت، آن ها دیگر میلی به سفرهای دور و کشف مکان های جدید نداشتند. اما آتش شوق سفر و کشف جهان همچنان در دل برخی از انسان ها شعله ور ماند، اما رسیدن به این رویای شگرف و هیجان انگیز در عمل هرگز آسان نبود و گاه به بهای از دست دادن زندگی تمام می شد. اما نام کسانی که با شور و اشتیاق رویای خود را دنبال کردند و به آن جامه ی عمل پوشانند، برای همیشه در تاریخ ثبت شد و اقدام جسورانه ی آن ها نه تنها الهام بخش دیگران شد، بلکه تاثیر زیادی در پیشرفت علم و شناخت جهان داشت.

در عصر ما؛ کاشفان دیروز به جهانگردانی تبدیل شده اند که سراسر جهان را درمی نوردند و سعی می کنند دنیا را از دریچه ی چشمان خود ببینند و برای دیگران توصیف کنند. آن ها برای کشف ناشناخته ها به گوشه و کنار جهان می روند و با آداب و رسوم مردم مختلف آشنا می شوند، و به تبادل فکر و نظر می پردازند .

در واقع جهانگردی تجربه ای شیرین است که برای برخی به حرفه ی اصلی مبدل می شود. شواهد تاریخی نشان می دهند، که اولین ماجراجویان بی باک فنیقی ها بودند که ۳۰۰۰ سال پیش توانستند قاره ی آفریقا را دور بزنند و جسورانه به دریای آتلانتیک سفر کنند .

ژانگ چیان

نخستین فردی بود که ۱۳۸ سال قبل از میلاد در آسیای مرکزی به کاوش پرداخت. ژانگ چیان یک مقام و دیپلمات چینی بود که در سلسله ی هان بعنوان نماینده امپریالیستی در خارج از چین خدمت کرد. هر چند او در انجام ماموریت خود ناکام ماند، و هنگام بازگشت توسط هون ها به اسارت گرفته شد، ولی او نخستین دیپلمات رسمی بود که اطلاعات دقیق و مطمئنی درباره آسیای مرکزی به چین برد. این اطلاعات به چینی ها کمک کرد تا در آینده بتوانند هون ها را به عقب برانند و از آن مهم تر سفرهای ژانگ چیان راه میان چین و اروپا را گشود و زمینه ی تجارت ابریشم چین به روم را ایجاد کرد و باعث پدید آمدن جاده ی ابریشم شد .

ابن بطوطه (کاشف و جهانگرد معروف مراکشی)

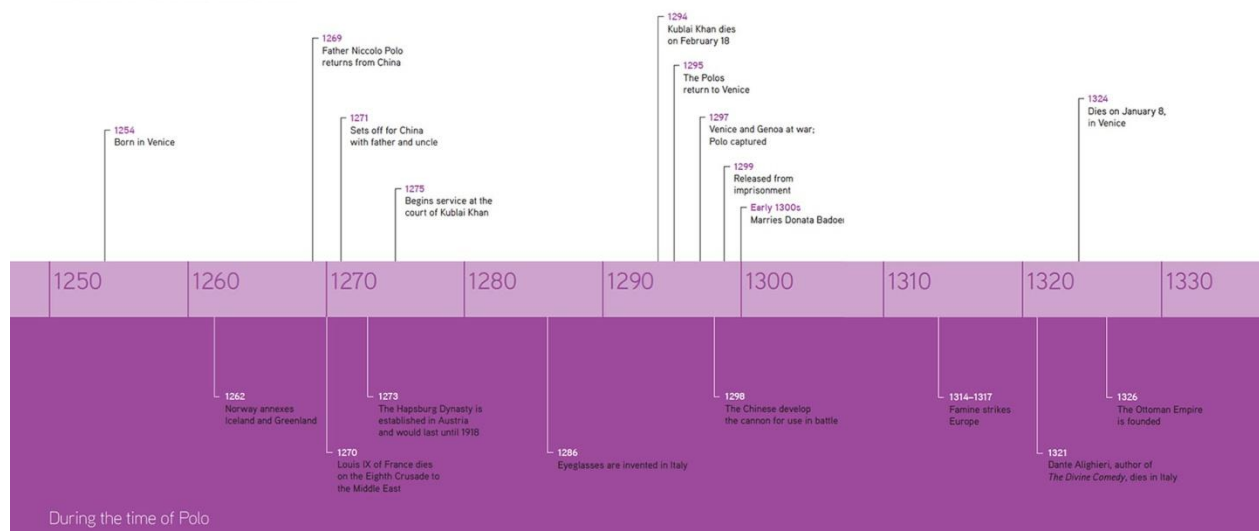
او که در شهر طنجه و در غرب مراکش به دنیا آمده بود، سفر منحصر به فرد و طولانی خود را در سال ۷۲۵ هجری قمری آغاز کرد. سفری که نزدیک به سی سال طول کشید. او در حدود ۱۲۰ هزار کیلومتر سفر کرد و بر اساس مرزهای فعلی، او در ماجراجویی های خود از ۴۴ کشور عبور کرده است. او در سفرهای خود از بیشتر کشورهای آسیایی و آفریقایی و قسمتی از اروپایی دیدن کرد و چندین بار هم به ایران سفر کرد. شرح سفرهایش به فارس، خراسان، اصفهان، و خوزستان بسیار خواندنی است. حاصل سفرهای ابن بطوطه کتابی است که اطلاعات ارزشمندی درباره جغرافیا و وضعیت جهان در قرن ۱۴ را در اختیار ما قرار می دهد. او تقریباً هم عصر با مارکوپولو بود، ولی بیش از سه برابر او راه پیمود. وی را می توان یکی از بزرگترین سیاحان و جهانگردان تاریخ بشری محسوب کرد.

مارکوپولو (تاجر و جهانگرد ونیزی)

امروزه نام او با سفر و جهانگردی پیوند خورده است. مارکوپولو شرح سفرهایش را در کتابی به نام سفرهای مارکوپولو ثبت کرد، که در عصر ما این کتاب با نام کتاب شگفتی های جهان یا توصیفی از جهان شناخته می شود. این سفرنامه چشم انداز شگرفی از آسیای مرکزی، شرق دور و راه ابریشم را پیش روی مخاطبان قرار می دهد، و نقش کلیدی در شناساندن آسیای مرکزی و چین به اروپایی ها داشت. او در ۱۷ سالگی سفر خود را همراه پدر و عمویش به آسیا و چین آغاز کرد و پس از ۲۴ سال دوباره به ونیز بازگشت. هرچند سفرها و ماجراجویی های او الهام بخش کسانی مانند کریستف کلمب بود، اما پذیرفتن داستان های او هنوز هم برای برخی از افراد با شک و شبهه همراه است. زیرا عده ای بر این باورند که با توجه به این که او از مطالبی مانند دیوار چین یا چوب غذاخوری سخنی نگفته است، او هرگز به چین سفر نکرده و سفرنامه ی او جعلی و برپایه ی شنیده هاست. اما مارکوپولو هرگز این اتهام را نپذیرفت و تا آخر عمر بر سخن خود پافشاری کرد .

Timeline of Marco Polo's life

During the time of Polo

کریستف کلمب

نام کریستف کلمب با کشف کرانه های جدید و ورود به عصری جدید پیوند خورده است. او دریانوردی بلند پرواز و اهل جنوا در جنوب ایتالیا بود. تبلیغ دین مسیحیت، اشتیاق برای یافتن طلا، ماجراجویی و کشف سرزمین های تازه و نیاز اروپا به تامین ادویه و گیاهان دارویی اهداف اصلی سفر کریستف کلمب به هند شمار می رفت. در عصر کلمب، اروپایی ها برای سفر به هند راهی جز حرکت به سمت جنوب، دور زدن قاره ی آفریقا به سمت دماغه ی امید نیک و رفتن به شرق در طول اقیانوس هند نداشتند. در سال ۱۴۸۰ میلادی کلمب نیز قصد داشت به هند سفر کند، اما از راهی متفاوت و غیر معمول. او می خواست با حرکت مستقیم از اروپا به سوی غرب رفته و با گذشتن از اقیانوس اطلس به آسیا برسد. به عقیده ی دیگران نقشه ی او جسورانه و بیهوده بود، بنابراین او برای اجرای نقشه ی سفر خود به دنبال افراد بانفوذ گشت. سرانجام او تحت حمایت فردیناند که بخش عظیمی از اسپانیا را زیر سلطه داشت، اولین سفر خود را در سال ۱۴۹۲ آغاز کرد. او همراه سه کشتی عرض اقیانوس اطلس را پیمود و سرانجام پس از ۳۵ روز سفر سخت، به جزیره ی سرسبز باهاما واقع در آمریکای مرکزی رسید و به این ترتیب نام کریستف کلمب به عنوان کاشف قاره ی آمریکا در تاریخ ثبت شد.

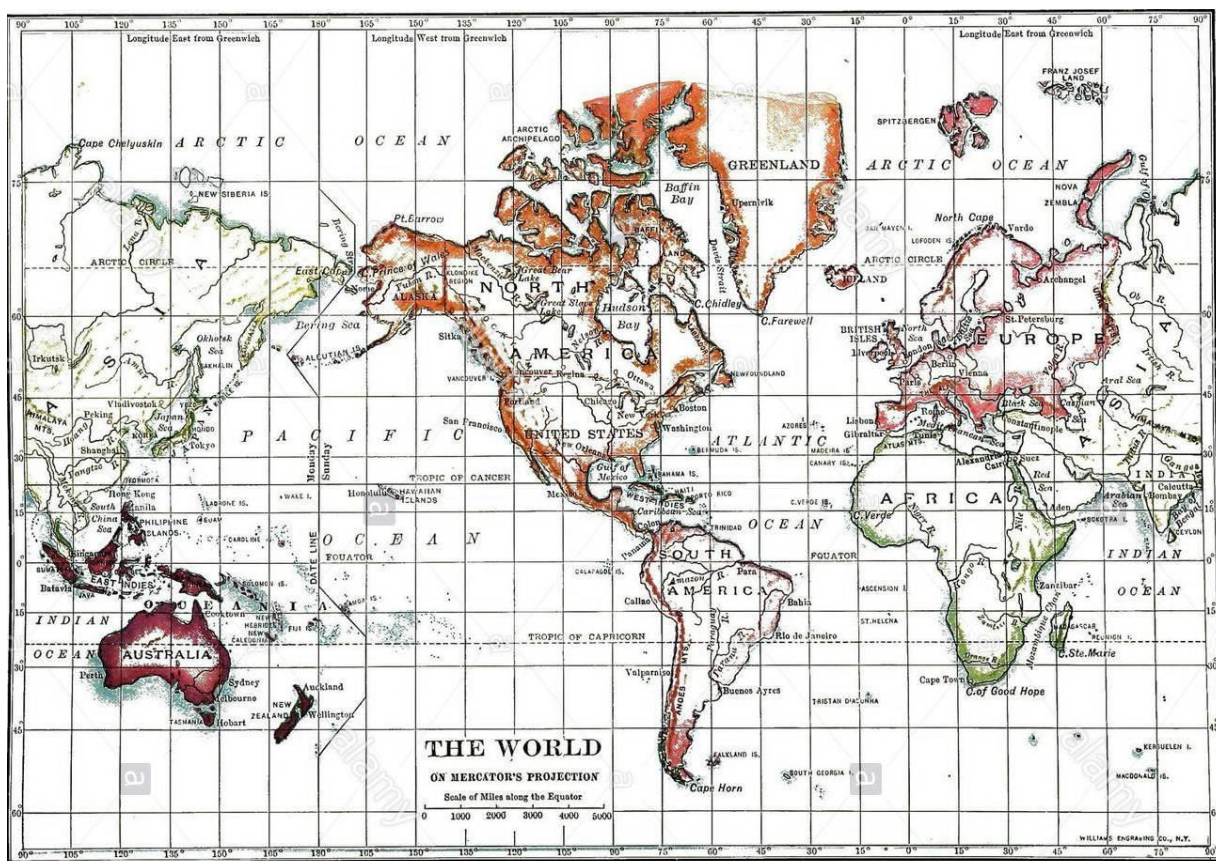

FIG. 106.

فریا استارک

نویسنده، پژوهشگر و جهانگرد فرانسوی، او زنی ماجراجو بود که هرگز آرام نمی گرفت. او در سال ۱۸۹۳ به دنیا آمد. او به علت سفرهای بسیار و خطرناکش به مناطقی که کمتر کاشف غربی به آن ها قدم گذاشته بسیار مشهور است. او در طول زندگی سفرهای زیادی به خاورمیانه داشته، او به ایران نیز سفر کرده و سفرنامه اش درباره الموت، لرستان و ایلام بسیار خواندنی است. سفرهای او به عربستان نیز از شهرت جهانی برخوردار است. او زنی بود که توانست در دنیایی که بیشتر مردان دست به سفرهای ماجراجویانه می زدند، خود را به عنوان یک جهانگرد بی باک شاخص کند و الهام بخش زنان دیگر شود.

فریتویف نانسن

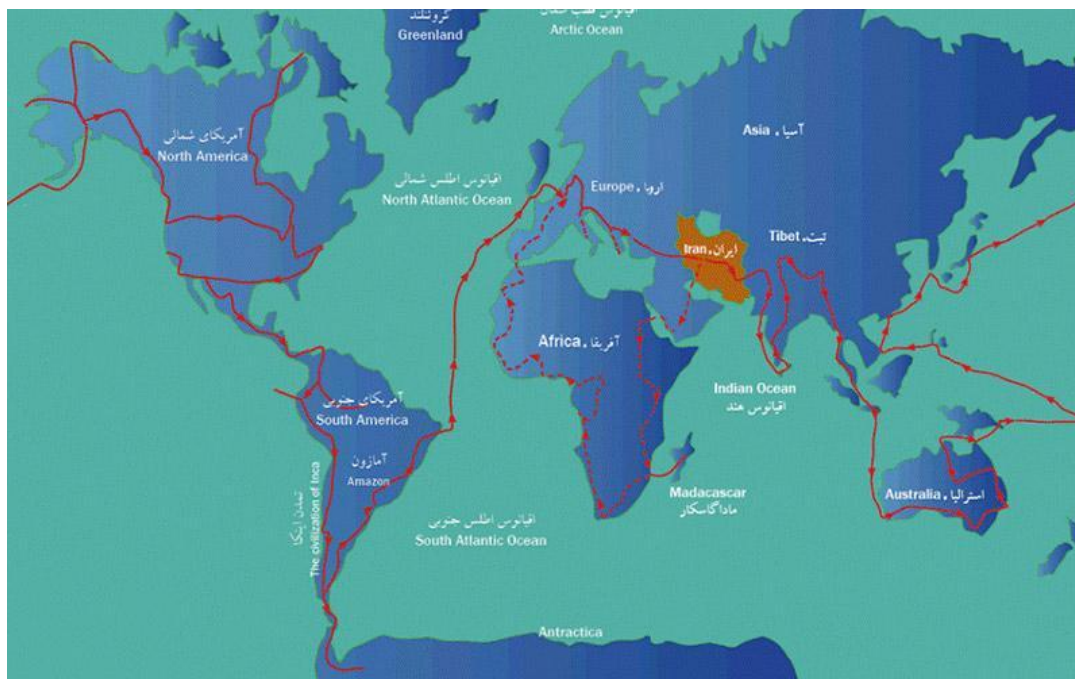
جهانگرد، دانشمند و سیاستمدار نروژی که بیشتر عمر خود را صرف سفر و تحقیق کرد، او اولین انسانی بود که از کلاهی یخی گرین لند عبور کرد، سفرهای او به گرین لند و اکتشافاتش در این منطقه و سیبری جدید او را به شهرت رساند، و کتاب هایی که در مورد تحقیقات و سفرهایش نوشت، تاثیر مهمی در دستاوردهای علمی درباره ی قطب شمال داشت. او با تلاش های صلح طلبانه ی خود در طول جنگ اول و در هنگام بازسازی خسارت های جنگ، موفق شد جایزه ی صلح نوبل را در سال ۱۹۲۲ دریافت کند.

برادران امیدوار

عیسی و عبدالله امیدوار دو برادر جهانگرد، پژوهشگر و مستند ساز ایرانی هستند. شعار برادران امیدوار در سفرهایشان " همه متفاوت، همه خویشاوند " بود و از سفرهای خود اهدافی صلح جویانه داشتند. سفر آن ها به دور دنیا دو مرحله داشت. آن ها اولین مرحله ی سفر خود را با دو موتورسیکلت و در سال ۱۹۵۴ میلادی، از مرز شرقی ایران به سمت افغانستان آغاز کردند، سپس از کشورهای پاکستان، هند و تبت دیدن کرده، رهسپار آسیای جنوب شرقی و استرالیا شدند. در ادامه ی این سفر با گذشتن از اقیانوس آرام، به آلاسکا و به آمریکای شمالی و جنوبی سفر کردند. سرانجام با گذر از اقیانوس اطلس وارد اروپا شدند، آن ها در مدت اقامت کوتاه خود در اروپا، توانستند با فروش مقالات پژوهشی خود هزینه ی مورد نیاز برای مرحله ی دوم سفر خود را تامین کنند.

آن ها پس از بازگشت به ایران و پس از مدتی استراحت، مرحله ی دوم سفر خود را با خودرو سیتروئن دریافتی از شرکت فرانسوی، از مرز جنوبی ایران و با کویت آغاز کردند، سپس با گذر از عربستان وارد آفریقا شدند. به این ترتیب نام برادران امیدوار به عنوان اولین جهانگردان ایرانی در تاریخ ثبت شد.

این دو برادر جسور و بی باک زمانی سفر به دور دنیا را آغاز کردند که هنوز جاهای زیادی از جهان ناشناخته بود. آن ها به اعماق جنگل های آمازون، قطب شمال و جنوب سفر کردند و با مردمی آشنا شدند که هنوز مظاهر تمدن عصر جدید آن ها را از دنیای ساده و بکرشان دور نکرده بود. آن ها از سفرهای خود فیلم های کوتاه و مستندی تهیه کرده بودند، که ما را با دنیایی عجیب و به نوعی دست نیافتنی در عصر حاضر آشنا می کند.

بخش هفتم

شخصیت شناسی سفر

شخصیت شناسی سفر با سوالی ظاهراً ساده شروع می شود: "چطوری می تونم بفهمم از چه سفری خوشم میاد؟". سوالی مهم و کاربردی که جوابش، دید جدیدی برای مسافرت به شما می دهد. وقتی که روحیات خود، علاقمندی ها و هدف تان را بشناسید، سفر متفاوتی خواهید داشت؛ حتی برنامه ریزی هم راحت تر می شود.

شخصیت شناسی سفر یا Travel Personality

این که بدانید چه سفری به دل تان می نشیند کار سختی نیست. کافیست در اینترنت چرخی بزنید و عبارت Travel Personality را جستجو کنید. با حجم عظیمی از تست ها روبرو می شوید که هر کدام شان با سوال هایی جالب، به شما می گویند چه شخصیت سفری دارید. در آخر تست هم مقاصد پیشنهادی را معرفی می کنند. کمپانی Airbnb هم تست جالبی در سال ۲۰۱۷ منتشر کرد که شامل ۸ سوال زیر است:

۱. وقتی که پرواز اول صبح دارید، ترجیح می دهید چه لباسی بپوشید و به فرودگاه بروید؟
۲. در پروازهای طولانی مدت چه کاری می کنید تا حوصله تان سر نرود؟
۳. اولین کاری که در مقصد سفر انجام می دهید چیست؟
۴. طبیعت گردی را دوست دارید یا نه و با فکر کردن به آن چه حسی به شما دست می دهد؟
۵. مهم ترین و اولین وسیله ای که برای سفر برمی دارید، چیست؟
۶. روزهای تعطیل چه کار می کنید؟
۷. اگر فرصت این را داشتید که با آدمی معروف و مشهور آشنا شوید، چه کسی را انتخاب می کردید؟
۸. بدون کدام وسیله (کتاب، شال، دوربین، کفش راحتی یا هندسفری و پلی لیست موزیک) از در خانه بیرون نمی روید؟

بعد از این که به سوال‌های بالا جواب دادید، Airbnb اسم شخصیت سفر شما را می‌گوید، شهری که با خصوصیات شما هم‌پوشانی بیشتری دارد، معرفی می‌کند و حتی می‌گوید چه محل اقامتی انتخاب کنید. به جز تست بالا، سوال‌های کلی دیگری هم هست که کمک‌تان می‌کند. مثلا دوست دارید کجا بمانید؟ عاشق فعالیت‌های هیجانی هستید یا نه؟ از این که با مردم محلی آشنا شوید، استقبال می‌کنید یا ترجیح می‌دهید در جاهای دورافتاده، ساکت و پر از آرامش تعطیلات خود را سپری کنید؟ کدام وسیله‌ی حمل و نقل را ترجیح می‌دهید؟ پاسخ به این سوالات، کار شما را برای انتخاب مقصد راحت می‌کند.

در کل تیپ‌های شخصیتی سفر فراوانند که با اسم‌های بامزه و متفاوتی معرفی می‌شوند. اما به طور کلی ۵ نوع شخصیت سفر داریم که پایه و اساس تیپ‌های سفر هستند.

ماجرای جوانان

معمولا ماجراجوها تخیل قوی دارند و برنامه‌ریزی برای سفرها را برپایه‌ی قوه‌ی تخیل انجام می‌دهند. یک لیست از کارهای هیجان‌انگیز دارند و دوست دارند هربار در سفرها به سراغ یکی از آن‌ها بروند و تیک "انجام شد" را بزنند. از این که در سفرها از این موزه به آن موزه بروند، خرید کنند یا کافه‌گردی، خسته می‌شوند و خیلی زود حوصله‌شان سر می‌رود. در حقیقت این کارها برای آن‌ها کاملا پیش‌پا افتاده و عادی است. در عوض به بانجی جامپینگ فکر می‌کنند، به فرار از دست گاوهای عصبانی اسپانیایی یا به پارو زنی در رودخانه‌ی آمازون. بالا رفتن آدرنالین هدف نهایی‌ست و هر کاری می‌کنند تا به این هدف برسند.

برای آشنایی با سفرهای ماجراجویانه، پیشنهاد می‌کنیم سری به لیست تورهای ماجراجویانه‌ی نشنال جئوگرافی (National Geographic) بزنید. در این لیست با کلی مقاصد و جاهای بکر و دیدنی آشنا می‌شوید که مطمئناً آرزو دارید به آن‌ها سر بزنید.

چند مقصد پیشنهادی برای ماجراجویان: نیوزلند، برزیل، بولیوی، نپال، تبت، تانزانیا و هند.

رمانتیک‌ها

آرامش و حس خوب در سفر؛ دو ویژگی مهمی است که برای رمانتیک‌ها و احساسی‌ها مهم است. چنین افرادی در برنامه‌ریزی سفرهای‌شان به فاکتورهایی مثل سواحل زیبا و تمیز، قایق‌سواری روی رودخانه‌های آرام و دور بودن از فضای شلوغ شهری فکر می‌کنند. آن‌ها دنبال جایی هستند که خلوت باشد و پر از سکوت. چشم‌انداز زیبا و اصطلاحاً کارت پستالی جذب‌شان می‌کند، به طوری که خیلی سریع روی‌پزدازی می‌کنند و برنامه‌ی بعدی سفرشان را می‌چینند. چنین افرادی دوست دارند در ساحل بنشینند و طلوع و غروب خورشید را تماشا کنند، در شهر ونیز گندولاسواری کنند یا برای ماه عسل به جزیره‌ای کم جمعیت یا خالی از سکنه بروند.

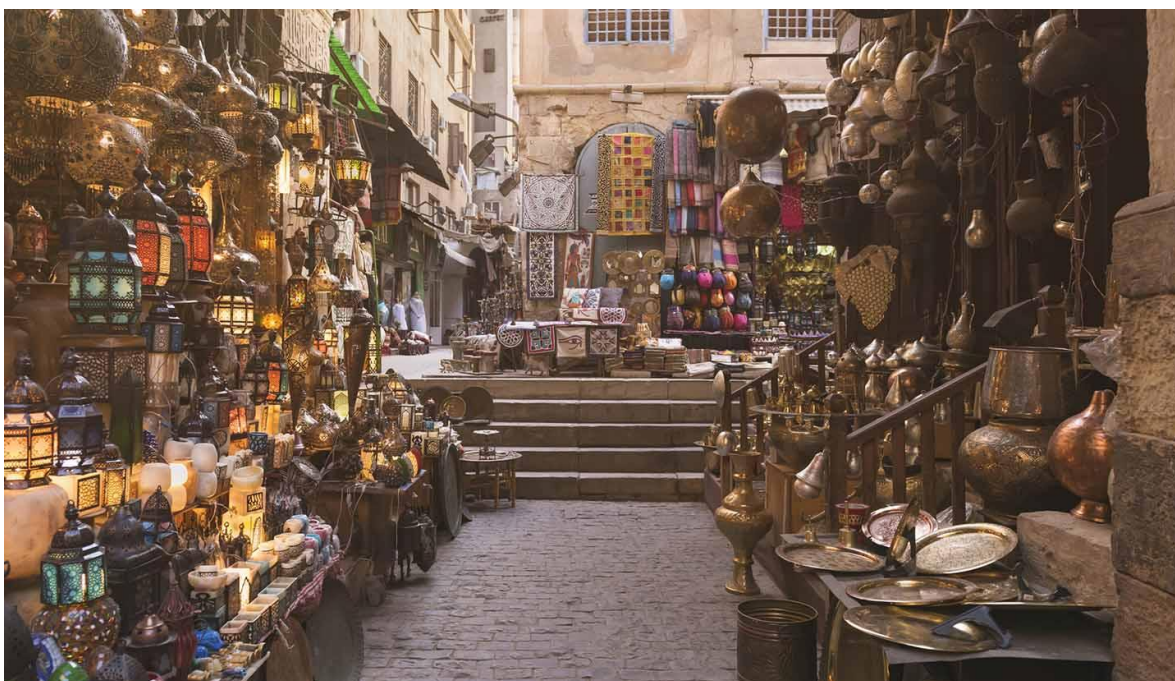
چند مقصد پیشنهادی برای رمانتیک‌ها: ونیز، پاریس، بوینس آیرس، گوآ، بالی، فیجی و تاهیتی.

متفکران

کندوکاو و جستجو در کوچه پس کوچه‌های شهر، دیدن موزه‌ها و حرف زدن با مردم محلی برای یک سری از افراد خیلی جذاب است. این دسته از آدم‌ها در تقسیم‌بندی تیپ‌های سفر، متفکر معرفی می‌شوند. معمولاً آن‌ها دوست دارند از هر چیزی که مربوط به فرهنگ، هنر، معماری و تاریخ است، سردر بیاورند. اگر شما هم چنین علایقی دارید، پس متفکرید. به احتمال زیاد بعد از رسیدن به مقصد، اولین کاری که می‌کنید، موزه‌گردی، شهرگردی و بازدید سایت‌های باستانی است. بعد سراغ کافه یا رستورانی شلوغ می‌روید، فنجانی قهوه یا غذایی سفارش می‌دهید، می‌نشینید و به مردم محلی نگاه می‌کنید. این کار به شما حس خوبی می‌دهد، حس زنده بودن و یکی شدن با فرهنگ محلی.

چند مقصد پیشنهادی برای مسافران متفکر: اروپا، هند، ژاپن، ماچوپیچو، استانبول و قاهره.

سفر اولی‌ها

شناخت سفر اولی‌ها آسان است و پیدا کردن دغدغه‌های‌شان آسان‌تر. تقریباً نگرانی‌های یکسانی دارند. مثلاً در پرواز هوایی نگران هستند که نکند هوپیمای اشتباهی سوار شوند یا در صف گیت اشتباهی بایستند. هنوز نمی‌دانند مراحل گرفتن ویزا چیست و از راه و رسم سفر خارجی اطلاعی ندارند.

به خاطر همین مثل کودکان نوپا، با شک و تردید و آرام آرام قدم برمی‌دارند و برنامه‌ی سفر می‌چینند.

نگرانی‌های سفراولی‌ها کاملاً قابل درک است. با وجود نگرانی و ترسی که دارند اما می‌خواهند یک‌بار برای همیشه دل به جاده بزنند و سفر کنند. بالاخره همیشه اولین‌ها سخت است، مخصوصاً اگر سفر باشد. برای چنین افرادی معمولاً مقاصد پرترفدار معرفی می‌شود. سایت‌های گردشگری معتبر اطلاعات خوبی برای سفراولی‌ها دارند که می‌توانید با عنوان **First-time travelers** پیدایشان کنید.

چند مقصد پیشنهادی برای تازه‌کارها و سفراولی‌ها: لندن، رم، کاستاریکا، پاریس، استرالیا و نیوزلند.

جسورها و ریسک‌پذیرها

”Danger-junkie“ به کسانی می‌گویند که دنبال فعالیت‌های خارج از عرف، هیجانی و خطرناک در سفر هستند. در حقیقت چند پله از ماجراجوها بالاترند و کارهایی می‌کنند که برای افراد عادی احمقانه یا مرگ‌آور است. هنوز معادل خوبی برای این کلمه پیدا نکرده‌ایم، اما شاید “کله خراب” توصیف خوبی برای این آدم‌ها باشد. سفر برای آن‌ها تنها در روبرو شدن با چالش‌های سخت معنا پیدا می‌کند. دوست دارند از مرزهای امنیتی سفر عبور کنند، از هر خطری استقبال می‌کنند و عاشق این هستند که ترس و وحشت را با پوست و گوشت‌شان حس کنند.

مثلاً اولین مورد در لیست مقاصد مورد علاقه‌ی جسورها، گذرگاه خطرناک کوه “هوآشان” چین است. در این گذرگاه، تخته چوب‌های کم عرض ۳۰ تا ۵۰ سانتی‌متر تعبیه شده و افراد باید برای عبور و مرور از آن‌ها استفاده کنند.

مقصدهای پیشنهادی برای جسورها و ریسک‌پذیرها: تبت، کلمبیا، اوگاندا، گینه‌نو و استرالیا.

بخش هشتم

راهنمای سفر

راهکارهای پیدا کردن رستوران های ارزان

غذا و رستوران شاید به ظاهر جنبه فرعی یک مسافرت باشد؛ اما در حقیقت، یکی از مهم‌ترین آن‌ها به شمار می‌روند. هر چقدر هزینه کمتری برای خوردن غذای خوب بپردازید، هزینه بیشتری برای گشتن در دیگر مکان‌های گردشگری و رستوران‌های دیگر و خرید سوغات می‌توانید صرف کنید. سوال اینجاست یک رستوران خوب در شهر و کشور غریب را چگونه می‌توانید پیدا کنید؟

از مردم شهر درباره بهترین رستوران سوال کنید!

اگر توان برقراری ارتباط با مردم بومی شهر را دارید از آن‌ها بپرسید که بهترین رستورانی که تا به حال رفته‌اند کجا بوده است؟ آدرس آن را بگیرید و سری به آنجا بزنید. اگر بخت با شما یار باشد، هموطنانی در هتل شما خواهند بود که آدرس رستوران‌هایی که تا به حال رفته‌اند را تقدیمتان می‌کنند؛ اما اگر نتوانستید از گردشگران کسی را پیدا کنید، آخرین راه حل، مکالمه با مردم بومی است. از بهترین افرادی که می‌توانند به شما کمک کنند، پرسنل هتل هستند. البته بهتر است از صداقت آن‌ها مطمئن شوید.

از دیگر افرادی که همه جای دنیا در مورد همه چیز می‌دانند، راننده تاکسی‌های آن شهر هستند. از آن‌ها در مورد رستوران‌ها و حتی ارزان تر بودن آن نیز سوال کنید. حتی می‌توانید به آن‌ها پیشنهاد دهید که شما را تا رستوران همراهی کنند.

همیشه جایی که شلوغ‌تر است را انتخاب کنید. تجربه نشان داده، اگر رستورانی مملو از جمعیت باشد، قیمت غذاهای آن به نسبت از جاهای دیگر کمتر خواهد بود. پس جایی نروید که فقط خودتان باشید و یک گارسون که هر چه دارید و ندارید را از جیب‌تان بیرون کند.

برای غذاهای محلی باید از مردم محلی بپرسید!

ما اعتقاد داریم که سفر بدون خوردن غذاهای بومی یعنی هیچ! اما پیدا کردن رستورانی که یک غذای محلی خوشمزه به شما تحویل دهد در خود ایران هم دشوار است؛ چه برسد به کشورهای دیگر. اما نگران نباشید، از ترفندی که در مورد سؤال کردن از مردم گفتیم، استفاده کنید. البته قبل از هر کاری باید بدانید که اهالی بومی مقصد، چه غذای محلی ای میل می‌کنند. حداقل نام آن را به زبان همان کشور بدانید تا روی منو رستوران سردرگم نشوید. شاید غذای محلی که می‌خورید به نظر شما خوشمزه نباشد؛ اما به طبع مردم همان منطقه فوق‌العاده به نظر برسد، پس خوردن غذای محلی می‌تواند ریسک بزرگی محسوب شود.

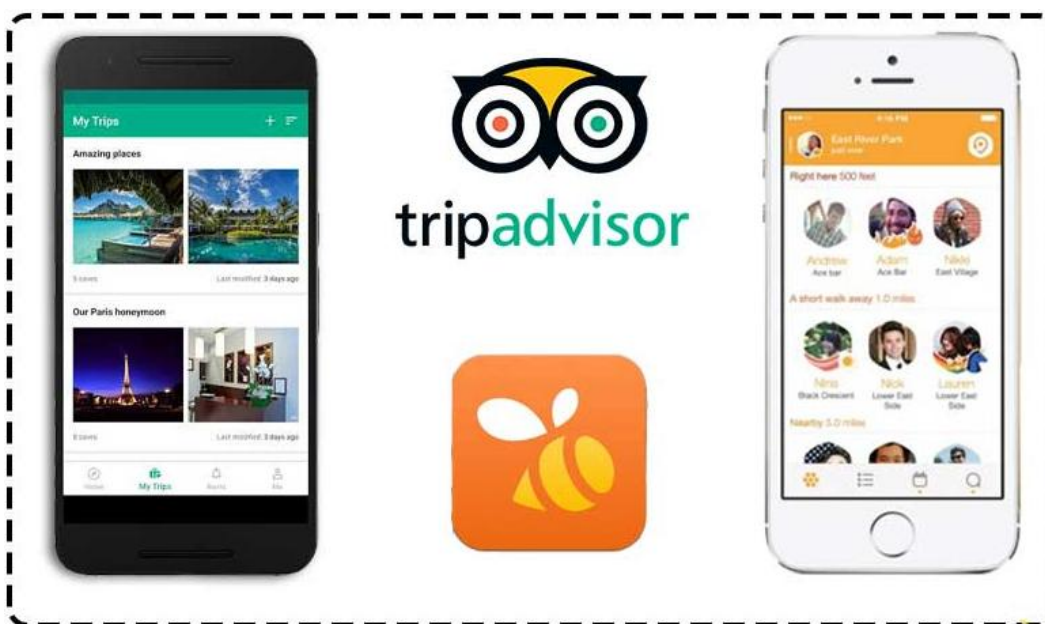

هوس خوردن غذا در کنار اماکن و جاذبه‌ها را فراموش کنید!

در دام رستوران‌هایی که در کنار جاذبه‌های مختلف گردشگری ساخته شده‌اند، گرفتار نشوید. این رستوران‌ها پول موقعیت خود را از شما خواهند گرفت و ممکن است غذایی تحویل شما بدهند که هیچ کیفیتی نداشته باشد. البته موارد استثنایی هم وجود دارد. همان قانون تجمع مردم دور رستوران یا آشنا بودن برند مغازه می‌تواند کمک زیادی به شما کند. همچنین می‌توانید گوشی موبایل خودتان را چک کنید و ببینید که در کنار جاذبه توریستی که در آن هستید، کسی غذا خورده میل کرده یا نظری در مورد رستوران‌های آن اطراف دارد یا خیر!

دوباره موبایل اما این بار اپلیکیشن!

پیشنهاد می‌کنیم همیشه موقعیت یاب خود گوشی تلفن همراه خود را روشن بگذارید و یکی از نرم‌افزارهای Trip Advisor یا Foursquare را روی گوشی خود نصب کنید. با این دو نرم افزار به راحتی می‌توانید بر اساس موقعیتی که دارید بهترین رستوران‌ها را بر اساس نظری که کاربران درباره آن‌ها ثبت کرده‌اند، مشاهده کنید. نرم افزاری مانند Trip Advisor علاوه بر رستوران در موارد بسیار دیگری هم شما را کمک خواهد کرد. گزینه دیگر پیش روی شما که شاید بیشتر دوست داشته باشید، مشاهده عکس‌هایی که از رستوران واقع در نزدیکی شما روی اینستاگرام پست شده است. نظر صاحب عکس و همچنین کامنت‌های زیر عکس را به دقت بخوانید و تشخیص دهید آیا آن رستوران ارزش وقت و هزینه را دارد یا نه!

آسمان، جاده، ریل

بخش نهم

پرواز، هواپیما و خلبان

هواپیما بهترین وسیله برای سفر

با در نظر گرفتن جانب انصاف سفر با هواپیما اگر بهترین راه نباشد بی شک جزء بهترینهاست. مهمترین رکن و ویژگی سفر با هواپیما سرعت بسیار بالای آن است که موجب می شود بیشتر از مکانی که قصد رفتن به آنجا را داریم لذت ببریم و وقت بیشتری را در آنجا سپری کنیم. در واقع هواپیما زمان بودن در مسیر را به حداقل می رساند تا مسافران طلایی ترین لحظات زندگی خود را بین مبدأ و مقصد تلف نکنند. در صورتی که اگر از وسایل دیگر استفاده کنید مقدار قابل توجهی از زمان سفرتان خرج مسیر می شود. همچنین در مورد امنیت با وجود اینکه عده ای احساس می کنند سفر زمینی امنیت بیشتری دارد، که اشتباه می کنند. استرس و خطرات احتمالی پرواز را نادیده نمی گیریم ولی در مقایسه با اتومبیل، اتوبوس و یا کشتی بی شک هواپیما از امنیت بسیار قابل قبولتری برخوردار است. به طوری که در سالهای اخیر تعداد سوانح و کشته های هوایی به شدت در حال کمتر شدن است.

از دیگر مزایای هواپیما می توان به خدمات مناسب جانبی در طول پرواز و یا فرودگاه نام برد. خدماتی که معمولاً در اتوبوس و قطار و کشتی وجود ندارد و یا دست کم قابل مقایسه با هواپیما نیست. مثلاً احترام و برخورد مناسب با مسافر، فراهم کردن اسباب آسایش و راحتی، کیفیت بالای خدماتی که ارائه می شوند و موارد مشابه دیگر در هواپیما استاندارد بهتر و بالاتری نسبت به سایر وسایل وجود دارد. مثلاً هواپیماهای مسافری در سه کلاس درجه یک first، تجاری business و اقتصادی economy هستند. مزیت دیگر هواپیما تفاوت آن است، اینکه تمام عمر روی زمین هستیم بهانه خوبی است که حداقل هرچند وقت یکبار دل از زمین بکنیم و به آسمان پرواز کنیم. پرواز رویایی است که تقریباً همه ما در کودکی و یا در همین سن و سالی که هستیم همواره در سر می پرورانیم. پس سفر فرصت مناسبی است که به این رویای شیرین رنگ حقیقت ببخشیم، ضمن اینکه

پرواز با هواپیما توانسته انسان را به مناطقی ببرد که اجداد وی آرزوی دیدن آنها را داشته اند و هواپیما به تعبیری برخی ناممکنها را ممکن کرده است. یکی دیگر از مزایای خدمات هواپیمایی این است که در مسیرهای بین المللی برای کودکان ۲ تا ۱۲ سال ۲۵ درصد تخفیف و برای کودکان زیر ۲ سال ۹۰ درصد تخفیف در نظر گرفته شده است. از نظر بهداشت و تمیزی هم سرویسهای بهداشتی هواپیما بسیار بهتر از قطار است. با وجود تمام ریسکهایی که هواپیما دارد، برای مسافرت اعم از داخلی و خارجی و به ویژه سفرهای بین قاره ای بهترین گزینه هواپیماست.

کلاس های پروازی هواپیماها

کلاس پروازی چیست و دقیقاً چه چیزی را برای من مشخص می کند؟

۱. فرست کلاس First Class

در حال حاضر بهترین کلاس پروازی، فرست کلاس می باشد. این کلاس پرواز درجه یک می باشد که تعداد صندلی های و امکانات آن در هواپیما بیشتر از ۲۰ صندلی نمی باشد. خدماتی که در این کلاس برای مسافران می دهند از جمله: تلویزیون خصوصی با ریموت کنترل، لپ تاپ، سرویس اینترنت ماهواره ای، صندلی های اتوماتیک با قابلیت تنظیم زیر پا، پشت و پشتی سر به حالت یک بالش انعطاف پذیر و سرویس بهداشتی جداگانه برای مسافران خود ارائه می دهند. این خدمات شبیه به خدمات یک هتل پنج ستاره شیک می باشد که در این کلاس برای مسافران خود پیش بینی کرده اند.

یکی دیگر از خدمات این کلاس پروازی برای مسافران خود ارائه می هد، بهترین نوشیدنی ها و غذاها می باشد که بین انواع دسر، پیش غذا و نوشیدنی انتخاب با خود مسافر می باشد. در بعضی از فرودگاه ها که بعد از مسافت طولانی مسافران به مقصد می رسند برای آنها سالن مخصوص فرست کلاس مجلل تر با امکانات بیشتری در فرودگاه ها پیش بینی کرده اند.

قیمت این کلاس پروازی در بین دیگر کلاس های پرواز، گرانتر می باشد. زیرا بیشتر مشتریان فرست کلاس، مسافران VIP و سرمایه داران بزرگ هستند.

۲. بیزینس کلاس Business Class

دومین کلاس پروازی که ارائه می شود، کلاس تجار می باشد. این نوع کلاس پرواز را بیشتر مسافری برای مقصدهای دور انتخاب می کنند، در این نوع کلاس که در پروازهای داخلی هم وجود دارد تفاوت زیادی با کلاس اقتصادی مشاهده نمی شود. اما برای مقصدهای دور تفاوت همراه با امکانات خوب آن دیده می شود.

خدماتی در کلاس تجاری برای مسافری در پرواز ارائه می شود از جمله: سرو غذاهای گرم و دارای کترینگ متفاوت، در کلاس تجاری مهماندارها رسیدگی بیشتری دارند و کلاس کابین از سایر مسافری مجزاست. یکی از تفاوتهایی که در این نوع کلاس تجاری باید ذکر شود، قیمت پایین تر بلیط آن نسبت به فرست کلاس می باشد.

۳. اکونومی Economy

سومین درجه از کلاس پروازی، کلاس اقتصادی می باشد. در این کلاس پروازی خدمات خیلی خاصی وجود ندارد. و خدماتی که برای مسافری پیش بینی کرده اند بسیار معمولی می باشد. مثلاً در بعضی هواپیماها برای صندلیهای کلاس اکونومی مانیتور و هدفون هم تعبیه شده است که مسافری در تغییر برنامههای آن حق انتخاب زیادی ندارند.

بلیط سوتو

سوتو (SOTO) مخفف عبارت Sold Outside Ticketed Outside و بلیطهایی هستند که محل صدور و مبدأ و مقصد آن کشوری غیر از ایران باشد، مثلاً از پاریس به بارسلونا. یا لندن به سیدنی.

دانستنی‌هایی در مورد هواپیما و سفر هوایی

حتی کسانی که دائماً از هواپیما برای مسافرت استفاده می‌کنند از بسیاری حقایق جالب هواپیمایی بی‌خبرند. اکثر مسافران از این حقایق جالب اطلاعی ندارند و دانستنشان می‌تواند بسیار جالب و آموزنده باشد.

سال ۲۰۱۷ به عنوان امن‌ترین سال برای سفر هوایی لقب گرفت و امروزه این نوع سفر به بخشی جدایی‌ناپذیر از سفرهای ما تبدیل شده است. با این حال هنوز هم افرادی هستند که از پرواز و سفر با هواپیما می‌ترسند. طبق آمار ۲۰٪ مردم هنوز هم از پرواز با هواپیما می‌ترسند.

تمام خلبان‌های پرواز بین‌المللی باید به زبان انگلیسی صحبت کنند و انگلیسی، زبان رسمی در صنعت هواپیمایی به شمار می‌رود.

گاهی یک حرکت کوچک می‌تواند تاثیرات بزرگی به همراه داشته باشد. روایت مشهوری در صنعت هواپیمایی و همین‌طور کسب و کار وجود دارد مبنی بر اینکه هواپیمایی امریکن ایرلاین تنها با حذف یک زیتون از سالادهای هواپیما توانست ۴۰۰۰۰ دلار در هزینه‌ها صرفه‌جویی کند!

یکی از حقایق جالب هواپیمایی این است که اکثر خلبان‌های هواپیماهای مسافربری حقوق ماهانه دریافت نمی‌کنند و بر اساس تعداد ساعات پرواز حقوق می‌گیرند!

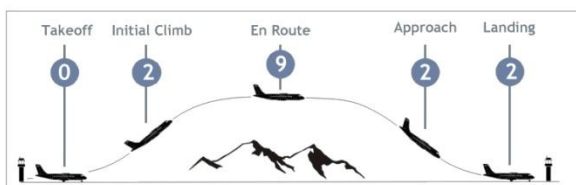
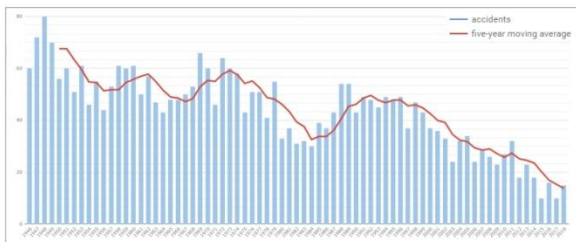
در صورت بروز سانحه هوایی امن‌ترین بخش هواپیما، قسمت انتهایی و دم هواپیماست.

تکنولوژی‌های جدید و تجهیزات مدرن امنیت پرواز را بالا برده‌اند و آمار سوانح هوایی به طرز چشمگیری کاهش پیدا کرده است. به‌طور مثال، در سال ۲۰۱۶ آمار تلفات سوانح هوایی در ایالات متحده صفر بود! یعنی هیچ‌کس در طول یک سال در سوانح هوایی فوت نکرده است. سال ۲۰۱۷، امن‌ترین سال سفر هوایی لقب گرفت و کارشناسان تخمین می‌زنند که احتمال اینکه یک مسافر در پرواز کشته شود یک در چند میلیون است. به‌گفته الیسون دوکت، سخنگوی اداره هوانوردی فدرال این صندلی به نوع تصادف هواپیما بستگی دارد: «هر تصادف هوایی در نوع خود منحصربفرد است. در سوانح هوایی ممکن است هواپیما ناگهان سقوط کند، در آب فرود بیاید یا به مانعی برخورد کند. در این صورت هیچ صندلی‌ای امن نیست.

Airliner Accident Statistics 2018

556 fatalities

15 fatal accidents

AviationSafetyNetwork Statistics are based on all worldwide commercial (cargo and passenger) fatal accidents involving civil aircraft with a minimum capacity of 14 passengers, from the ASIT Safety Database <https://aviation-safety.net>

11 February Russia 71	18 February Iran 66	12 March Nepal 51	17 April USA 1	16 May Nepal 2
18 May Cuba 112	5 June Kenya 10	24 June Guinea 4	10 July South Africa 1	4 August Switzerland 20
9 September South Sudan 20	28 September Micronesia 1	29 October Indonesia 189	9 November Guyana 1	20 December D.R. Congo 7

اما سه منبع خوب برای این موضوع وجود دارد. این سه تحقیق در فواصل زمانی متفاوتی انجام شده اند، اما در عین ناباوری هر سه تحقیق به نتایج کاملا مشابهی دست پیدا کرده اند. در ادامه این سه تحقیق و یافته های آن ها را مرور می کنیم:

تحقیق اول: تجزیه و تحلیل آمار سوانح توسط مجله پاپولار مکانیک

در سال ۲۰۰۷، مجله پاپولار مکانیک (Popular Mechanic) پروژه ای را برای یافتن پاسخ این سوال آغاز کرد. افراد این پروژه داده های ستاد ملی ایمنی حمل و نقل ایالات متحده (NTSB) را در مورد هر تصادف هواپیمای مسافربری از سال ۱۹۷۱ که منجر به مرگ شده را بررسی و تجزیه و تحلیل کردند. با توجه به آمار کشته شده ها و محل نشستن قربانیان این سوانح، در آخر چارت صندلی های هواپیما بر اساس بیشترین امنیت استخراج شد. طبق این آمار، احتمال زنده ماندن افرادی که روی صندلی های عقب هواپیما نشسته بودند ۶۹٪ بود، در حالی که این آمار برای صندلی های نزدیک به بال هواپیما ۵۶٪ بود. حدود ۱۵ درصد صندلی های هواپیما نیز در قسمت جلوی هواپیما قرار دارند که آمار زنده ماندن مسافران این صندلی ها ۴۹٪ برآورد شد.

تحقیق دوم: تحلیل داده ها توسط مجله تایم

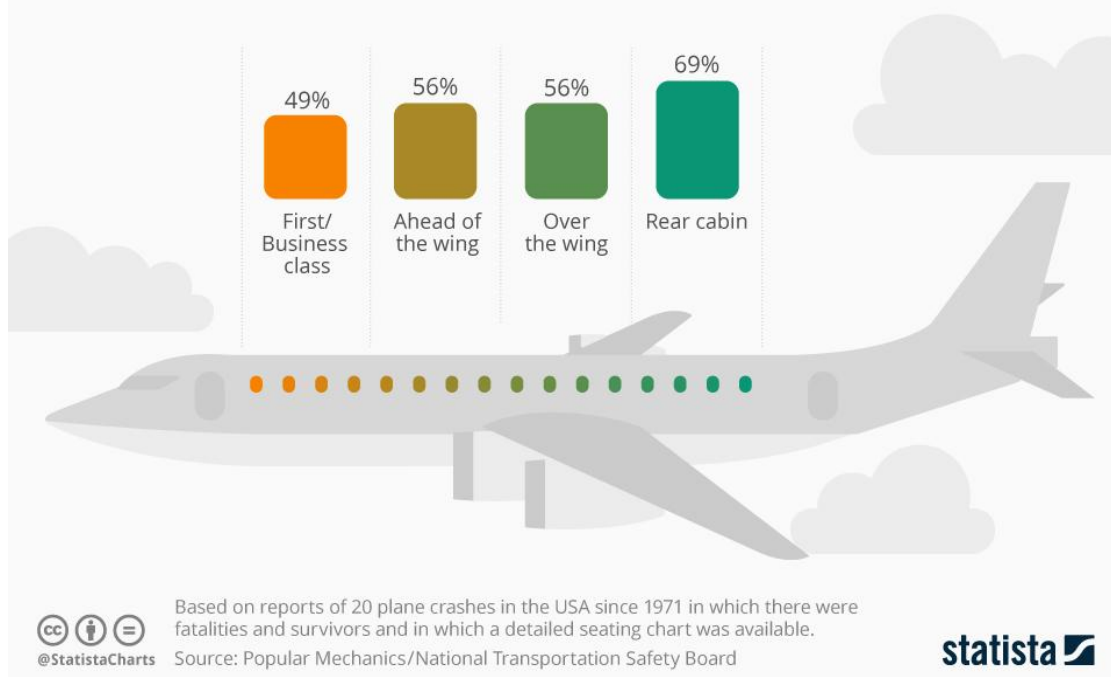
تحلیل دوم در سال ۲۰۱۵ و توسط مجله تایم (Time) انجام شد. در این تحقیق کارشناسان داده‌های اداره فدرال آمریکا (FAA) در ۳۵ سال گذشته را جمع آوری کردند و آن‌ها را مورد تجزیه و تحلیل قرار دادند. ... و به نتایج مشابهی دست پیدا کردند! این گروه جامعه آماری خود را به ۱۷ سانحه هوایی عمده از سال ۱۹۸۵ تاکنون محدود کردند که آمار دقیق قربانیان و تلفات و نوع صندلی آن‌ها مشخص بود. تایم نیز متوجه شد که صندلی‌هایی که در یک سوم عقب هواپیما قرار گرفته بودند کمترین میزان مرگ و میر را داشته‌اند (۳۲ درصد). در حالی که صندلی‌های نزدیک دو بال هواپیما ۳۹٪ و صندلی‌ها جلو ۳۸٪ احتمال خطر جانی به همراه داشته‌اند. صندلی‌هایی که کنار راهرو در یک سوم میانی هواپیما قرار داشتند با میزان تلفات ۴۴٪ کمترین امنیت را داشتند. محققان مجله تایم خاطرنشان کرده‌اند که البته شرایط خاص هر سانحه هوایی در این آمار می‌تواند دخیل باشد، اما در مقیاس کلی می‌توان این‌طور نتیجه گرفت که «صندلی‌های عقب، امن‌ترین صندلی‌های هواپیما» هستند.

تحقیق سوم: سقوط عمدی یک هواپیما!

در سال ۲۰۱۲ دانشمندان دست به تحقیق عجیبی زدند. این دانشمندان برای پیدا کردن پاسخی مشخص‌تر به این سوال، عمداً باعث سقوط یک فروند هواپیمای بوئینگ ۷۳۷ در بیابان مکزیک شدند! البته نگران نباشید، این هواپیما سرنشینی نداشت و افراد داخل هواپیما قبل از سقوط با چترنجات به بیرون پریده بودند. در این هواپیما در صندلی‌های مختلف ماکت انسان گذاشته شده بود تا میزان آسیب و خطر مرگ را در هر قسمت بررسی کنند. این تحقیق عجیب یافته‌های عجیب‌تری را نیز نشان داد: در صورتی که هواپیما سقوط کند و دچار سانحه هوایی شود، مسافرانی که در قسمت فرست کلاس و در جلوی هواپیما می‌نشینند بیشتر در معرض خطر جراحات و مرگ قرار دارند. پشت بال و عقب هواپیما امن‌ترین صندلی‌های هواپیما را در خود جای داده است و کسانی که در این قسمت نشسته باشند بالاترین میزان نجات یافتن را خواهند داشت. قسمت جلوی هواپیما در هنگام سقوط و برخورد با موانع (معمولاً اولین جایی است که دچار سانحه می‌شود، بنابراین بیشترین میزان تلفات نیز مربوط به مسافرانی است که در این قسمت نشسته باشند).

Which Plane Seats Are Safest?

Survival rates in commercial jet crashes, by seat position

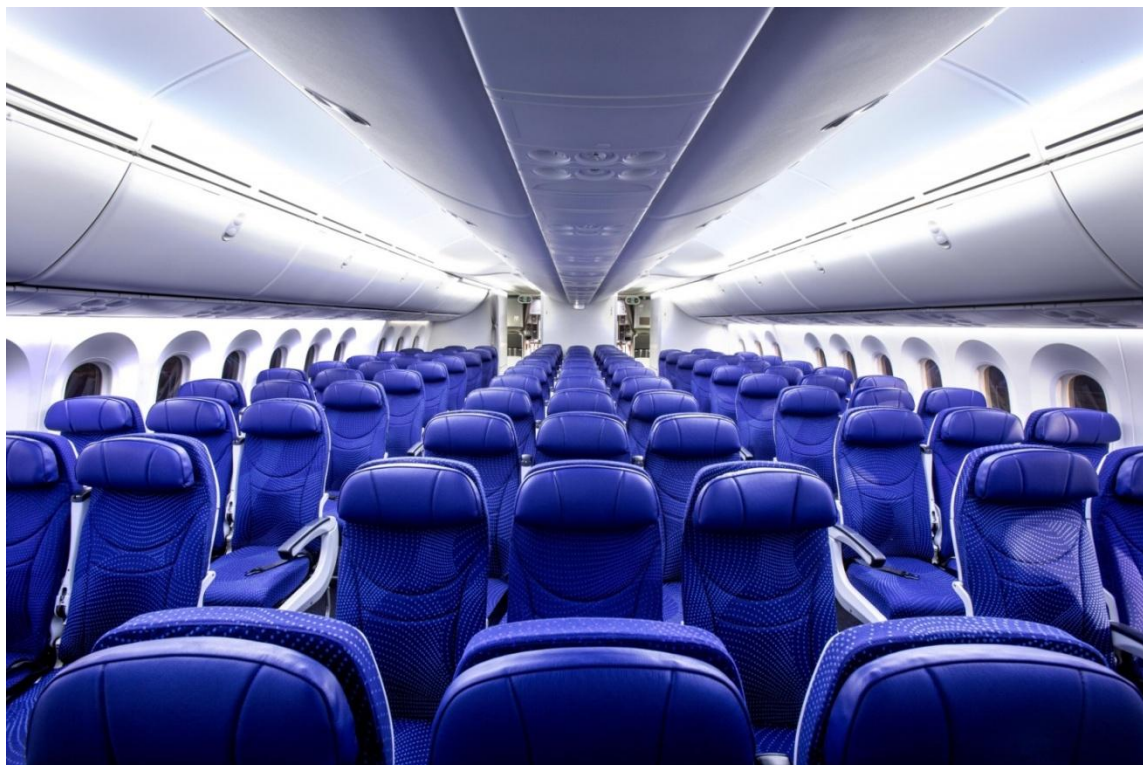

رنگ صندلی های هواپیما

چرا صندلی های هواپیما همیشه به رنگ آبی هستند؟

در سفرهایی که با هواپیما انجام داده اید مطمئنا متوجه شده اید که رنگ صندلی های هواپیما آبی است. اما به نظر شما دلیل آن چیست؟ آیا اصلا دلیلی برای آن هست؟ در جواب باید گفت که بله، دلیل خوب و قوی ای پشت این موضوع وجود دارد، این که هیچ وقت هواپیمایی را نمی توانید پیدا کنید که رنگ صندلی های آن زرد یا قرمز، سبز و یا حتی مشکی باشند و این موضوع هم مربوط به امنیت مسافران هواپیما می شود! حتما تعجب کردید که رنگ صندلی هواپیما چه ارتباطی به امنیت مسافران دارد.

سفرهای هوایی همیشه استرس زا هستند اگر ۳۰ روز هر ماه را هم در حال سفر باشید باز هم استرس هر چقدر کم همیشه هست. خیلی ها همیشه در این فکر هستند که وقتی در آسمان هستند، اگر هر اتفاقی هم بیفتد هیچ کاری از دستشان بر نمی آید. بنابراین مسهولان هواپیمایی همه ی سعی شان را می کنند که استرس مسافران را به کمترین حد ممکن برسانند و احساس آرامش و امنیت را در او بیشتر کنند.

دلیل اصلی و علمی استفاده از رنگ های آبی پررنگ در صندلی های هواپیما این است که سایه های تیره ی رنگ آبی باعث آزاد شدن مواد شیمیایی آرامش بخشی در بدن می شود که این موضوع باعث می شود تا مسافران احساس خوبی در هواپیما داشته باشند و کمتر استرس را احساس کنند .

متخصصان روانشناسی رنگ در این باره می گویند: آبی از آن دست رنگهایی ست که به محض دیدنش به انسان حس آرامش می دهد و به گونه ای راحتی فکر و خیال را در فرد بیشتر می کند . دقیقا بر خلاف رنگ قرمز که به نوعی نشان دهنده ی هشدار است و احساس مراقبت و هشیاری را در فرد بیشتر می کند. آبی، رنگ آسمان آبی و آبی دریاست که هر دوی این ها حس آرامش و شفافیت و سکون درونی را در فرد زنده می کند .

علاوه بر این رنگ آبی نشان دهنده ی تنفس و تپش های قلب است و به همین دلیل است که در موقع ریلکس کردن و در تمرینات مدیتیشن از آن استفاده می شود. رنگ آبی باعث بیشتر شدن حس اعتماد می شود و به همین دلیل است که حتی در بسیاری از مصاحبه های کاری و اولین ملاقات و قرارهای کاری از این رنگ در لباس استفاده می شود. بنابراین طبیعی است که هواپیمایی که در هر بار رفت و آمد صدها نفر را جابه جا می کند، بتواند اعتماد فرد را جلب کند طوری که مسافران هم بتوانند اعتماد کنند و برای دفعه های بعدی باز هم از هواپیما برای سفرهایشان استفاده کنند.

چطور بهترین صندلی هواپیما را انتخاب کنیم؟

بدون شک همه ما هنگام پرواز، دچار موقعیت هایی شده ایم که از صندلی خود ناراضی بوده ایم. مثلا ممکن است کودک خردسال پشت سرمان به صندلی ما لگد می زده، یا جلوی پایمان فضای کافی وجود نداشته، یا اینکه با نفر کناری بر سر استراحت گاه دست دچار مشکل شده ایم. قطعاً همه دوست می داشتیم که صندلی کنار راهرو در ردیف خروجی و جلوی هواپیما نصیبمان شود و کسی هم کنار ما ننشسته باشد!

کدام صندلی های هواپیما از همه بهتر هستند؟

معمولا صندلی های ردیف خروجی که نزدیک دماغه هواپیما بوده و کنار راهرو یا پنجره قرار دارند، بهترین صندلی ها قلمداد می شوند. مثلا اگر در حال مسافرت کاری و تجاری هستید، بهتر است روی صندلی بنشینید که کنار راهرو بوده و نزدیک قسمت جلویی هواپیما باشد تا بتوانید هر چه زودتر از هواپیما پیاده شوید. اما اگر مسافرت شما شبانه است، ترجیحا صندلی های کنار پنجره مناسب تر خواهند بود، چراکه بدین ترتیب می توانید در طول سفر اندکی استراحت نمایید.

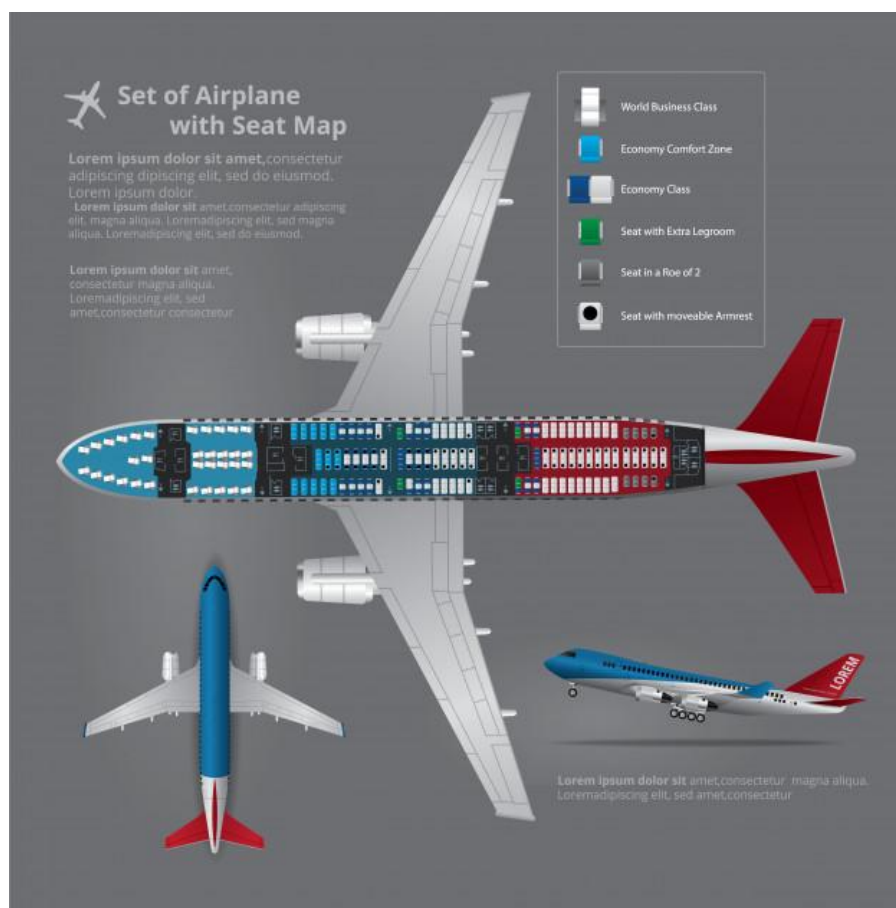
همچنین کسانی که از پرواز با هواپیما استرس دارند، صندلی هایی را می پسندند که بالای بال های هواپیما قرار دارند، چون از آنجا کمتر شاهد آشفتگی های هوایی و استرس ارتفاع خواهند بود. همچنین بسیاری از افراد ترجیح می دهند صندلی هایی را انتخاب کنند که پشت دیواره ها یا پرده های حایل هواپیما باشند. چراکه به این ترتیب مسافر دیگری جلوی شما نیست که به عقب لم دهد و صندلی اش فضای جلوی شما را محدود کند. به علاوه، در این مکان ها معمولا فضای استراحت پاها بیشتر است.

اما مراقب باشید! همه این نوع صندلی ها یکسان نیستند. در برخی از هواپیماها، ردیف اول دیواره ها و حایل ها فشرده و ناراحت می باشند. همچنین به یاد داشته باشید که در این مکان ها، هیچ صندلی جلوی شما نیست که وسایل ضروری و مورد نیاز خود را زیر آن جاسازی کنید.

اگر قد بلندی دارید، بهتر است حواستان به شیب و ارتفاع صندلی ها (Pitch) باشد. با استفاده از این معیار، می توانید بفهمید که میان شما و صندلی عقبی و جلویی چقدر فاصله هست. هرچه این مقدار بیشتر باشد، یعنی فضای استراحت پاها بزرگتر بوده و راحتی بیشتری خواهید داشت. وب سایت SeatGuru.com، شیب و ارتفاع (و در بعضی موارد عرض) صندلی ها را برای بیشتر خطوط هوایی در اختیار شما قرار می دهد.

اما فارغ از اینکه کجای هواپیما می نشینید، خوب است سری به سایت [How to Survive a Plane Crash](#) بزنید و نکات ایمنی لازم را فرا بگیرید. گفتنی است صندلی های میانی در همه ردیف ها غالباً مورد استقبال قرار نمی گیرند. ردیف هایی که نزدیک به مهمانداران هواپیما یا دستشویی ها هستند، معمولاً پر از سر و صدا هستند و رفت و آمد زیادی دارند. همچنین صندلی های نزدیک به صفحه نمایش تلویزیون ها زیاد راحت نیستند و نیز، شدت نورشان به قدری بالاست که مزاحم خواب شما می شود. علاوه بر موارد، [Seat Guru](#) به مشکلات احتمالی دیگری که ممکن است برای صندلی ها پیش بیاید نیز پرداخته است، مشکلاتی از قبیل محدودیت در میزان باز شدن صندلی هنگام دراز کشیدن یا عرض کم آن.

غذای خلبانان

یکی دیگر از حقایق جالب هواپیمایی در مورد غذای هواپیماست. ایرلاین ها غذاهای مخصوصی برای خلبانان آماده می کنند تا مطمئن شوند دچار مسمومیت غذایی نمی شوند. برخی ایرلاین ها حتی غذای جداگانه ای برای خلبان و کمک خلبان تهیه می کنند تا اگر هر کدام بر اثر غذا دچار مسمومیت شد، فرد دیگر قادر به هدایت هواپیما باشد.

شرکت های هواپیمایی، مسائل مربوط به بیماری های معده مانند مسمومیت ها را خیلی جدی می گیرند. کاپیتان مسوول اطمینان از این است که او و کمک خلبان غذای متفاوتی را در خواست دهند. اگر هر دو خلبان یک وعده غذایی را سفارش دهند، خدمه کابین باید این موضوع را به کاپیتان منتقل کنند که او این درخواست را تایید یا رد کند. پس می توان گفت که در شرایطی اگر غذای یکسانی در منو بود و هیچ کدام از خلبان ها گزینه دیگری نداشتند، احتمالاً هر دو باید غذای یکسانی بخورند.

اما در شرایطی که هر دو یک غذای می خورند یک قانون پایه وجود دارد و آن هم این است که خلبانان باید غذا را در زمان های جداگانه ای بخورند، آن هم به این دلیل: در شرایط خاصی که غذا آلوده یا مسموم باشد، هر دو خلبان در یک زمان مریض نخواهند شد و برای مسافران بسیار امن تر است که یک خلبان داشته باشند که کارها را بر عهده بگیرد.

جاده و مسافرت جاده ای

بخش دهم

مسافرت جاده ای

به مسافرتی گفته می‌شود که در جاده صورت گیرد. مسافرت‌های جاده‌ای معمولاً شامل طی مسافت‌های طولانی با خودرو هستند.

در ایران، سالانه ۳۵۰ میلیون سفر انجام می‌شود که از این تعداد، ۲۵۰ میلیون سفر، جاده‌ای است. بیشترین سفرهای جاده‌ای در ایران در تعطیلات و به خصوص در روزهای عید نوروز انجام می‌شود. همچنین میزان تصادفات جاده‌ای در ایران بسیار بالاست و به طور متوسط هر ۲۴ دقیقه یک نفر بر اثر تصادف کشته می‌شود. برای کاهش این تصادفات می‌توان به جای خودروی شخصی از اتوبوس برای سفر استفاده کرد.

جاده

جاده راهی است که دو یا چند شهر یا روستا را به هم متصل می‌کند. جاده معمولاً بهترین مسیر برای رفتن از یک مکان به مکان دیگر است. ولی همیشه مستقیم‌ترین راه نیست. گاهی موانع طبیعی نظیر رودخانه‌ها یا تپه‌ها باعث مستقیم نبودن جاده می‌شوند.

سامانه شماره‌گذاری راه‌های ایران

یک شبکه بزرگراه‌ها و جاده‌ها در ایران است که تحت مدیریت سازمان حمل و نقل جاده‌ای ایران قرار دارد. این شبکه شامل بزرگراه‌های اصلی و چندین جاده بزرگ و کوچک در سطح کشور است.

بزرگراه‌های ملی

اعداد فرد (۹۹-۱۱) به‌طور کلی مسیرهای شمال- جنوب را نشان می‌دهند، در حالی که اعداد زوج (۱۲-۹۸) مسیرهای شرق-غرب را نشان می‌دهند. اعداد در جهت شرق و جنوب به ترتیب افزایش می‌یابند. برخی از جاده‌ها بدون شماره ملی وجود دارد. بزرگراه‌ها شماره‌های ملی ندارند شماره‌های ۳ رقمی از عدد ۲ رقمی با اضافه کردن یک رقم در انتهای ایجاد شده‌اند.

جاده چالوس

با نام رسمی جاده ۵۹، یکی از مهمترین جاده‌های دسترسی به شمال ایران برای مردم تهران و کرج است که از میان شهر کرج در استان البرز شروع و به شهر چالوس در مازندران وصل می‌شود. برخی این جاده را یکی از زیباترین جاده‌های جهان می‌دانند. محور چالوس - کرج از بی نظیرترین مناظر و چشم‌اندازهای بکر و طبیعی و از پرطرفدارترین مسیرهای منتهی به شمال کشور می‌باشد که همین امر گاهی سبب ترافیک‌های سنگین در تعطیلات می‌شود.

بایدها و نبایدهای جاده ای

نشستن بی وقفه پشت فرمان برای اینکه هرچه زودتر به مقصد خود برسید، بسیار وسوسه انگیز است؛ اما رانندگی برای مدت طولانی و بدون استراحت واقعاً می‌تواند خطرناک باشد. برای رانندگی تمرکز، مهارت و کنترل زیادی لازم است و حفظ آن برای ساعت‌های طولانی کار سختی است. توقف‌های مکرر در سفرهای جاده ای، برای حفظ امنیت و کیفیت بالای رانندگی بسیار مهم است.

به عنوان یک قاعده کلی، بهتر است حداقل هر ۲ ساعت یک بار، ۱۵ دقیقه استراحت کنید و بیشتر از ۸ ساعت در یک روز رانندگی نکنید تا از خطرات ناشی از رانندگی طولانی مدت پرهیز کنید. این خطرات شامل به خواب رفتن پشت فرمان، اتلاف سوخت و دیر واکنش نشان دادن در مواقع ضروری می‌باشد. با اینکه در ظاهر به نظر می‌رسد رعایت قاعده کلی تغییر بزرگی در سفر شما به وجود می‌آورد؛ اما در واقع استراحت‌های منظم و کوتاه، تنها یک ساعت به سفر شما اضافه می‌کنند و اگر پیش از آغاز سفر برای آن‌ها برنامه ریزی کنید، مانعی برای سفر شما نخواهند بود.

دلایلی که در سفر های جاده‌ای باعث توقف می شوند

اگرچه در حالت عمومی توصیه می شود که هر راننده قانون به ازای هر ۲ ساعت رانندگی ۱۵ دقیقه استراحت را رعایت کند؛ اما هر راننده باید از شرایط خود آگاهی کافی داشته باشد، به این معنی که ممکن است راننده ای به توقف بیشتر نیاز داشته باشد. افراد متفاوت هستند، بنابراین باید به بدن خود گوش فرا دهید و به نیاز های مسافران خود احترام بگذارید تا همگی سواری دلپذیر و ایمن تری را تجربه کنید .
در ادامه چند دلیل را که ممکن است باعث شود در طول مسیر متوقف شوید بیان می شود :

رانندگی در شب

ساعت داخلی بدن انسان به طور طبیعی برنامه ریزی شده است که در طول شب بخوابد، بنابراین هیچ جای تعجب نیست که رانندگی بعد از غروب آفتاب بسیار سخت تر از سفر در هنگام ظهر است. واضح است که افزایش خستگی می تواند پیامد های بدی در هنگام رانندگی داشته باشد، بنابراین اگر به استراحت نیاز دارید بیشتر توقف کنید تا مطمئن شوید که به اندازه کافی برای رانندگی هوشیار هستید .
استراحت های بسیار همراه با هوای تازه و لیوان چای و چرت زدن های ۲۰ دقیقه ای، به سرعت به افراد انرژی می دهد و در ادامه دادن مسیر به آن ها کمک می کند .

مصرف دارویی که باعث خواب آلودگی می شود

گول داروهای بدون نسخه را نخورید و همیشه اقدامات احتیاطی چاپ شده روی بسته آن ها را بررسی کنید. برخی از دارو ها که باعث خواب آلودگی می شوند را بدون نسخه می توانید از داروخانه تهیه کنید؛ مانند قرص های تب بر و مسکن که ممکن است بر رانندگی شما اثر بگذارند. در مواردی که خواب آلودگی با از بین رفتن تمرکز همراه است، بهتر است متوقف شوید و تا زمانی که هوشیاری کامل به دست نیاورده اید، خودتان پشت فرمان ننشینید.

مصرف غذای بسیار پیش از آغاز حرکت

از آنجایی که همه افراد طرفدار تنقلات هستند؛ اگر سفر طولانی در پیش رو دارید، خوردن یک وعده غذایی بزرگ پیش از رانندگی اصلاً ایده خوبی نیست. زیرا وعده های غذایی بزرگ و دلچسب شما را خواب آلوده کرده و تمرکز در جاده را برایتان سخت می کند. اگر با معده پر رانندگی کنید به توقف های بیشتر از هر ۲ ساعت یکبار نیاز دارید تا هم هوشیار بمانید و هم ماهیچه های خود را کشش داده و هوای تازه تنفس کنید .

خیال انگیزترین مسیرها جاده ای ایران

جاده چالوس

این جاده در فهرست زیباترین جاده های ایران در داخل و خارج از ایران است. جاده چالوس دو نقطه از رشته کوه البرز را به هم متصل می کند. جاده از کرج شروع و به شهر چالوس ختم میشود. این جاده نزدیک به هشتاد سال پیش ساخته شده است و از دیر باز محل تفریح اهالی تهران و کرج بوده است. جنگل های انبوه، کوه های فرو رفته در مه، میوه های جنگلی، آبشارها و چشمه ها جزو مناظر بی نظیر طبیعی این جاده هستند. جاده چالوس در رده بندی زیباترین جاده های جهان قرار گرفته است و دیدن این جاده یکی از کارهایست که هر کس باید قبل از مرگ انجام دهد.

گردنه حیران

جاده حیران یا گردنه حیران از نام هایی است که حتما به گوش هر ایرانی خورده است. جالب است بدانید نه تنها در ایران بلکه در اروپا و شرق دور هم نام گردنه حیران را شنیده اند و آنهایی که از آن دیدن کرده اند راجع به این جاده مطلب نوشته اند. این جاده دو استان اردبیل و گیلان را به هم متصل کرده است. با توجه به جمله قبل می توان حدس زد که این جاده از میان دو بهشت عبور میکند پس حتما زیبایی های غیر قابل وصفی دارد. تپه هایی که در هر فصل شکل جدیدی به خود می گیرند یکی از جذابیت های بارز این جاده هستند. دهکده توریستی حیران و تله کابین حیران هم از دیدنی های مسیر حیران به شمار می روند که با مهیج ترین امکانات تفریحی میزبان شما خواهند بود.

جاده اسالم خلخال، از زیباترین جاده های ایران

جاده اسالم خلخال یکی دیگر از جاده هایی است که استان های گیلان و اردبیل را به هم متصل می کند. این مسیر حدود ۷۰ کیلومتر طول دارد و به نظر توریست ها یکی از زیباترین جاده های جنگلی ایران است و شگفتی های بی انتهای دارد. این جاده خود جزو جاهای گردشگری دو استان محسوب میشود و بسیاری از مردم که به گیلان یا اردبیل سفر می کنند برای تفریح در این جاده سواری می کنند. این جاده بینظیر از شهر اسالم شروع می شود و در ابتدا از جنگلی پیچ در پیچ گذر می کند و بعد از آن به جنگل های سرسبز می رسد که چشم اندازهای دیدنی دارد و در بهار تمام این دشت ها را گل های رنگارنگ پوشانده است.

جاده سراوان فومن

این جاده جنگلی از خوش آب و هوا ترین جاده های ایران است و بوی جنگل تا مدت ها پس از گذر از این جاده در مشامتان میمانند. مه صبحگاهی در اغلب روزهای سال در کنار سرسبزی درختان جنگل فضایی رویایی ایجاد می کند. این جاده په در پاییز و چه در زمستان و بهار همیشه مکان مورد علاقه عکاسان است زیرا که زیبایی های فراوان آن میتواند به راحتی روی هر کارت پستالی بنشیند. در ابتدای این جاده نیز موزه آثار تاریخی گیلان وجود دارد و شما میتوانید با اندکی تامل در طول سفر آثاری ارزنده از ایران قدیم را شاهد باشید .

جاده هجیج اورامانات

به هجیج وجه وقتی که به هزار ماسوله سفر کردید رانندگی در جاده بی نظیر هجیج اورامانات را از دست ندهید. جاده هجیج به سبب پیچ های زیادی که دارد معنای واقعی هیجان توام با مناظر زیبای طبیعی است. در یک طرف جاده باغ های سرسبز و در طرف دیگر کوه های مرتفع و دره های عمیق وجود دارند و هنگام رسیدن به بخش های بالای جاده، با نگاه به دوردست ها و مسیر طی شده غرق در لذت و هیجان خواهید شد.

جاده زنجان منجیل

این جاده را میتوان پر پیچ و خم ترین جاده ی ایران نام گذاری کرد و حتی جاده چالوس و هجیج هم به گرد پای آن نمیرسند. این مسیر شیب های زیادی دارد ، چه به سمت بالا و چه به سمت پایین و تمام این مسیر نیز با دشت های سر سبز و رودها احاطه شده اند . شما در طول این مسیر چشم نواز میتوانید از سد زیبا منجیل دیدن کنید که یکی از مهم ترین سد های ایران است. زنجان منجیل را در لیست زیباترین جاده های ایران برای سفرتان قرار دهید.

جاده تهران شیراز

جاده تهران- شیراز زیبایی های بسیاری در گوشه و کنار خود دارد اما اهمیت اصلی این جاده این است که شما می توانید با عبور کردن از آن بسیاری از شهر های زیبا ایران را نیز ببینید که خود امر به زیبایی های این جاده می افزاید. شهرهایی که با عبور از این جاده از آن گذر خواهید کرد عبارت اند از: قم، کاشان، ابیانه و اصفهان .

جاده شاهرود گرگان (توسکستان)

جاده زیبا و جنگلی شاهرود گرگان (معروف به جاده توسکستان) شاهرود سمنان را به روستای توسکستان در جنوب شرقی گرگان متصل می کند. این مسیر خاطره جاودانه ایی را توسط مناظر چشم نوازش برای شما خواهد ساخت و یکی از زیباترین جاده های ایران است. رانندگی در مسیر جنگلی جاده شاهرود توسکستان با کوه های سرسبز و جاده ای پر پیچ و خم، هیجان و نشاط را برای شما به امان می آورد. درختانی چون بلوط، توسکا و اورس در این مسیر میزبان شما خواهند بود و چتری از برگ را برایتان فراهم کرده اند که در فصل های گوناگون سال تمام این مناظر شکل و شمایل تازه ای برای شما می سازند.

مسیرهای ریلی و آبی

بخش یازدهم

مسافرت ریلی

قطار یا ترن گونه‌ای از ترابری ریلی است که از وسایل نقلیه به هم پیوسته‌ای ساخته شده که برای جابه‌جایی بار یا مسافران روی ریل راه‌آهن حرکت می‌کند که دست کم دارای یک لکوموتیو و چند واگن که به همراه ماموران موظف و رئیس قطار فرماندهی و رسیدگی شود.

تاریخچه پیدایش و تکامل قطارها

آغاز به کار قطارها به سده ۱۵۰۰ میلادی بازمی‌گردد در ابتدا ریل قطار از جنس چوب ساخته و واگن‌ها توسط اسبان پر قدرت کشیده می‌شد. قطار بخار در اوایل سده ۱۸۰۰ اختراع گردید قطارها وسایل حمل و نقل مفیدی هستند زیرا بارهای سنگین را به راحتی روی ریل می‌کشند.

هنگامی که ریچارد ترویتیک برای اولین بار لکوموتیو مجهز به موتور بخار خود را روی ریل‌های فولادی به حرکت درآورد و عصر قطارهای امروزی آغاز گردید. این اقدام در سال ۱۸۰۴ میلادی و در ولز جنوبی (انگلستان) انجام شد، او ابتدا یک لکوموتیو با موتور بخار جهت حمل بار با ظرفیت حمل بار به وزن ۲۰ تن (۲۰۰۰۰ کیلوگرم) درست کرد و سپس یک لکوموتیو با موتور بخار جهت حمل مسافر اختراع کرد و مردم شهر را سوار می‌کرد و قطار یک دور کامل به دور شهر می‌چرخید و پول ناچیزی از مردم دریافت می‌کرد تا اینکه یک روز یکی از چرخ‌های لکوموتیو او شکست و از آن به بعد ریچارد دیگر از لکوموتیو خود استفاده نکرد و آن را رها کرد.

اما کسی که در تبدیل قطار به وسیله بسیار مهم حمل و نقل عمومی نقش مهمی ایفا کرد جورج استفنسون انگلیسی بود وی یک قطار تقریباً بزرگ ساخت و برای مسافران درون آن قطار خود را به لکوموتیوی با موتور بخار مجهز کرد.

امروزه هر چند هنوز هم قطارهای بخار در گوشه و کنار جهان دیده می‌شوند اما دیگر دوران آن‌ها به پایان رسیده‌است. لوکوموتیوهای برقی یا دیزلی جدید به سوخت و نگهداری کمتری نیاز دارند. قطارها به ویژه در حمل بارهای سنگین و نیز جا به جایی مسافران در مراکز شهرها دارای اهمیت زیادی هستند.

اولین قطاری که وارد ایران شد ماشین دودی نامیده می‌شد و از تهران به شهر ری رفت و آمد می‌کرد.

تمامی مسیر حرکت قطارها از درون اتاق کنترل تحت نظر قرار دارند. مسئول کنترل علامت‌ها و چراغ‌های مختلف را برای اطمینان از بازبودن تمام خط‌ها کنترل می‌کند. لوکوموتیو ران قطار هم با استفاده از چراغ‌ها و درجه‌های مقابل خود با اتاق کنترل ارتباط مستقیم دارد تا از بازبودن مسیر اطمینان حاصل کند.

قطار گردشگری

قطار گردشگری (Train Tour)، شکل سوم کاربرد قطار علاوه بر جابجایی بار و مسافر است.

در قطارهای گردشگری، هدف رسیدن به مقصد نیست، بلکه نفس سفر و گردش هدف اصلیست. لذا در این قطارها سرعت سیر و زمان، نقش بسیار کم‌رنگی دارند.

بسیاری از راه‌آهن‌های بزرگ جهان، هدف از راه‌اندازی قطارهای توریستی را تنها کسب درآمد و مسایل اقتصادی نمی‌دانند. بلکه، بسیاری از اینگونه قطارها با هدف شناساندن راه‌آهن کشور به مردم راه‌اندازی شده‌اند. در انگلستان یک قطار گردشگری وجود دارد که بازدیدکنندگان را در گشت‌هایی به مقصد موزه راه‌آهن، با تاریخ راه‌آهن این کشور آشنا می‌کند.

در قطارهای گردشگری، نوع ناوگان به عواملی همچون هدف از سفر، محیط و حال و هوای سفر و طول مدت سفر بستگی دارد. برخی از قطارها به دلیل زمان گشت کوتاه خود (کمتر از نیم ساعت) حتی صندلی هم ندارند و گردشگران به صورت ایستاده به تماشای مناظر اطراف می‌پردازند. در برخی دیگر از این قطارها کوبه‌های بزرگ دونفره با سرویس و حمام اختصاصی وجود دارد. گشت اینگونه قطارها معمولاً چندین روز به طول می‌انجامد. نمای ظاهری ناوگان نیز بستگی به نوع سفر دارد. قطار گردشگری سافاری با نقش زبرا رنگ آمیزی شده‌است. در عوض قطارهای گردشگری وجود دارند که ناوگان آن‌ها ظاهری شبیه به ناوگان اوایل قرن بیستم دارد.

یکی از مسائل مهم در اینگونه قطارها، انتخاب مسیر آن است. معمولاً مسیرهایی برای این قطارها انتخاب می‌شود که دارای بیشترین جاذبه‌های گردشگری است. در عین حال به لحاظ توقف‌های زیاد قطار توریستی، معمولاً از مسیرهای کم استفاده و دارای ظرفیت خالی زیاد به این منظور استفاده می‌شود.

برخی از قطارهای گردشگری تنها در فصول خاصی از سال اقدام به برگزاری گشت می‌نمایند. این امر ممکن است به لحاظ فصلی بودن جاذبه‌های گردشگری مسیر (قطار گردشگری کوه‌های سوئیس) یا به دلیل فصلی بودن جذب توریست در آن کشور باشد.

قصری روی چرخ (Palace on Wheels) :

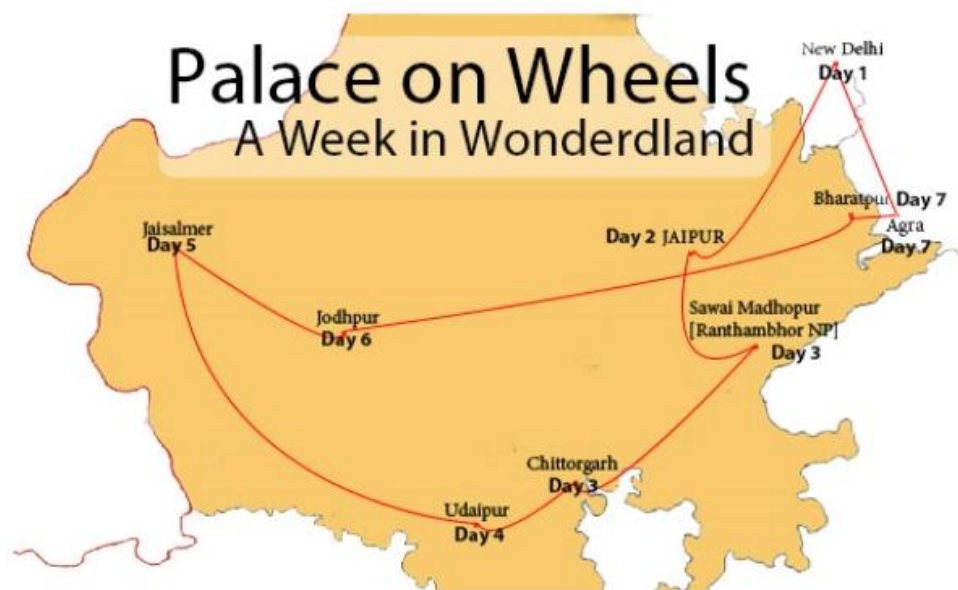
یک قطار توریستی مشهور در هندوستان است. واگنهای این قطار در اصل برخی متعلق به شاهزاده ایالت «راجپوتانا» و «گجرات»، برخی متعلق به والی «حیدرآباد» و تعدادی نیز بازمانده قطار شخصی نایب السلطنه انگلستان در هند است.

این واگنها همگی تا ۲۵ سال پس از استقلال هند، در مکان‌های جداگانه نگهداری می‌شده‌اند و متعلق به بازماندگان مالکینشان بوده‌اند. در سال‌های ۱۹۸۲ و ۱۹۸۱ اداره گردشگری ایالت راجستان با تعمیر و تملک آن‌ها قطار توریستی ای را راه‌اندازی نمود و نام قصری روی چرخ را بر آن نهاد. این قطار از اکتبر ۱۹۸۲ با چهارده واگن آغاز به کار نمود.

در بازسازی‌های سال‌های ۱۹۹۱ و ۱۹۹۵ قطار به سیستم تهویه مطبوع و وسایل مخابراتی پیشرفته مجهز شد. امروزه این قطار به عنوان یکی از ده قطار مجلل دنیا شناخته می‌شود. بوفه، آبدارخانه، کتابخانه، و دو رستوران مجزا بخشی از این ناوگان می‌باشند. رام قطار از چهارده واگن با ارتباط داخلی تشکیل شده و هریک از این واگنها شامل چهار کوپه دو نفره با توالت و حمام اختصاصی بوده و به نام یکی از حاکم نشینهای هندوستان نامیده می‌شوند. تزئینات هر واگن منطبق بر آداب و سنن همان حاکم‌نشین تدارک دیده شده‌اند. گشت هشت روزه این قطار شامل بازدید از جاذبه‌های تاریخی و حیات وحش است.

وب سایت رسمی:

<http://www.palaceonwheels.net/>

قطار سلطنتی کنیدین پسیفیک (Royal Canadian Pacific) :

یک قطار توریستی مشهور در کانادا است. لوکوموتیو قطار با قدرت ۱۷۵۰ اسب بخار، محصول سال ۱۹۵۱ شرکت جنرال موتورز است. واگنهای این قطار در سال ۱۹۲۶ در کانادا ساخته شده‌اند. این واگنهای تشریفاتی با وجود داشتن اندازه‌های طبیعی (۳۲۰*۴۵۰*۲۶۰ سانتیمتر) وزنی بسیار سنگین (هریک حدود ۹۰ تن) دارند که عمدتاً به دلیل نوع تزئینات داخلی آنهاست. این واگنها طی سالها بارها مورد بازسازی قرار گرفته‌اند. گشت این قطار گردشگری در مسیر ۱۰۵۰ کیلومتری اجرا شده و به مدت ۶ روز و پنج شب به طول می‌انجامد. بخش عمده‌ای از این خط سیر در سالهای پایانی قرن نوزدهم ساخته شده و دارای جاذبه‌های گردشگری شامل، عبور از رودخانه‌ها و پارکهای حیات وحش و کوهها و گردنه‌های پیچ در پیچ راکی است. جالب‌ترین نقطه سفر، پرت شدن طبیعی بوفالوها در هنگام کوچ سالانه از پرتگاه مک‌لود است. معروفترین کسانی که با این قطار سفر کرده‌اند، ملکه الیزابت و لرد ادینبرو (۱۹۵۱)، وینستون چرچیل و خانواده‌اش (۱۹۴۳) و مکنزی کینگ (۱۹۴۳) بوده‌اند.

وب سایت رسمی:

<http://www.royalcanadianpacific.com>

مزایای سفر با قطار

ایمنی

ایمنی را شاید بتوان مهم‌ترین ویژگی سفر با قطار در نظر گرفت. همانطور که می‌دانید ریل‌های راه آهن نسبت به جاده‌ها از میزان تصادفات کمتری برخوردارند. در مقایسه با دیگر روش‌های سفرهای زمینی، قطار آمار کمتری از تصادفات را در کارنامه‌ی خود جای داده است.

هزینه

نکته‌ی قابل توجه دیگر در بررسی ویژگی‌های قطار نسبت به دیگر وسایل نقلیه، هزینه‌ی آن است. اگر تمامی وسایل نقلیه را از نظر راحتی و ایمنی بررسی کنیم می‌توان این طور نتیجه‌گیری کرد که قطار به نسبت دو فاکتور ذکر شده از هزینه‌های معقول‌تری برخوردار است. بلیط‌های قطار نسبتاً ارزان هستند، بنابراین تا حدود زیادی باعث کاهش هزینه‌های سفر می‌شوند.

محیط زیست

اگر به محیط زیست اهمیت می‌دهید و نسبت به مسائل اکولوژی حساس هستید، باید بدانید که وسایل حمل و نقل عظیم مانند قطار تأثیرات بسیار مثبتی برای محیط زیست به همراه دارند. هر چقدر تعداد بیشتری از افراد با یک وسیله‌ی نقلیه جابجا شوند، میزان آلودگی که به سبب حمل و نقل تولید می‌شود کاهش پیدا خواهد کرد.

راحتی

صندلی‌ها و به طور کلی کوپه‌های قطار عموماً از راحتی بیشتری نسبت به دیگر وسایل نقلیه‌ی زمینی و حتی صندلی‌های کلاس پروازی اقتصادی هواپیما برخوردار هستند. قطارها به دو گروه کلی کوپه‌ای و اتوبوسی تقسیم می‌شوند و خود قطارهای کوپه‌ای نیز دارای دو نوع کوپه‌های ۶ نفره و کوپه‌های ۴ نفره هستند. کوپه‌ها در قطارهای کوپه‌ای به تعداد افراد به تخت خواب مجهز هستند، بنابراین در طول سفر با قطار مسافران می‌توانند به راحتی استراحت کنند.

سفرهای گروهی

اگر قصد داشته باشید با خانواده و یا دوستان خود به سفر روید قطعاً قطار بهترین وسیله‌ی حمل و نقل ممکن است. در کوپه‌های قطار می‌توانید در کنار گروه دوستان و یا خانواده باشید و فضای بسیار دلپذیر و آرامش بخش را تجربه کنید. سفرهای گروهی به دلیل مزایای زیادی که دارند بسیار توصیه می‌شوند. این نوع از سفرها با خود ایمنی و تجربیات بیشتری را به همراه می‌آورند. در عین حال در سفرهای گروهی تنها نیستید و هزینه‌هایتان به شدت کاهش می‌یابد.

گردش

در طول سفر با قطار می‌توانید با آرامش کامل به تماشای مناظر پرداخته و لذت ببرید. شاید گمان کنید با اتوبوس نیز چنین امکانی را خواهید داشت، اما غالباً به دلیل استرس ناخودآگاهی که با نگاه کردن به جاده به شما دست می‌دهد از تماشای مناظر لذت زیادی نخواهید برد.

بار

در سفر با قطار نیازی به نگرانی برای تعداد و وزن چمدان‌هایتان نخواهید داشت. با قطار هر وسیله‌ی بزرگ و کوچکی را بدون هیچ محدودیت خاصی می‌توانید همراه خود ببرید.

طول مسیر

آرامش و راحتی قطار باعث می‌شود بتوانید از زمانی که در طول مسیر در این وسیله‌ی نقلیه به سر می‌برید به بهترین نحو استفاده کنید. بنابراین بهتر است سرگرمی مورد علاقه‌ی خود را به همراه داشته و از تک تک لحظاتی که در قطار هستید لذت ببرید. می‌توانید مطالعه کنید، به موسیقی گوش کنید، جدول حل کنید و یا حتی فیلم تماشا کنید.

آشنایی با مشاغل مرتبط با قطار

رئیس قطار

رئیس یا مدیر قطار فردی است که قطار، پرسنل و مسافران را از مبدأ تحویل گرفته و آنها را سالم به مقصد می‌رساند. رئیس قطار وظیفه دارد که دو ساعت قبل از حرکت در ایستگاه حضور داشته و یک ساعت پیش از حرکت هم قطار را تحویل بگیرد. در حقیقت وی فردی است که هم امنیت و هم کیفیت سفر را برای مسافران خود تضمین می‌کند.

حداقل مدرک لازم برای تصدی این شغل، لیسانس و در برخی از موارد کارشناسی ارشد است. البته لازم به ذکر است گذراندن یک سال آموزش تئوری و عملی و بیش از هزار ساعت دوره تخصصی نیز جهت تصدی آن اجباری می‌باشد.

وظایف رئیس قطار عبارتند از :

- اعلام به رانندگان از طریق پیامهای مخابراتی یا علائم دستی برای روشن کردن قطار، توقف آن یا تغییر ساعت
- آگاهی از مشکلات موجود در قطار یا ریل با استفاده از فرستنده ها یا ابزارهای الکترونیکی؛
- هدایت کارگران مشغول به کار در محوطه مانند تعویض ریل، اتصال یا جداسازی واگن ها و راه اندازی قطارهایی که به ایستگاه وارد یا از آن خارج می شوند
- تهیه گزارش از محتوا و مقصد هر واگن و اطمینان از اتصال یا جداسازی واگن ها در نقاط مناسب در تمام طول مسیر
- راه اندازی کنترل ها برای فعال کردن سوزن ها و علائم ترافیکی
- اعلام به کارگران جهت نصب علائم هشداردهنده در جلو و عقب قطارها در توقف های اضطراری
- هدایت رانندگان در جابجایی واگن ها برای تنظیم شکل قطار، اتصال یا جداسازی واگن ها برای کم یا زیاد کردن آنها
- دریافت اطلاعات مربوط به مسیر، برنامه زمانی و بار قطار از مرکز ارسال اطلاعات
- بازنگری برنامه ها، ترتیب سوئیچنگ (تعویض ریل)، برنامه ها و گزارش های مربوط به حمل بار برای کسب اطلاعات و برنامه ریزی نحوه کار
- تماس با رانندگان درباره مسیر، برنامه زمانی و بارهای قطار و گفت و گو درباره مسیرهای میانبر؛ زمانی که خرابی یا مانعی در مسیر ریل وجود داشته باشد.

مهارت های لازم برای رئیس قطار

- فردی که مسئولیت مدیریت قطار را بر عهده می گیرد، برای انجام وظایف خود نیاز به داشتن مهارت هایی دارد. برخی از این مهارت ها عبارتند از:
- یادگیری فعال که شامل درک مفاهیم و اطلاعات تازه و استفاده از آنها برای رفع مشکلات کنونی و آتی و تصمیم گیری درباره آنها می شود.
- شنیدن فعال یعنی توجه کامل به سخنان دیگران و درک نکات آنها و همچنین پرسیدن سوال های مناسب در فرصت های مناسب و قطع نکردن سخنان دیگران
- هماهنگی به توانایی هماهنگ کردن فعالیت خود با دیگران اشاره دارد.
- تفکر انتقادی در استفاده از دلیل و منطق برای ارائه نقاط قوت و ضعف راه حل های پیشنهادی، نتایج، مسایل، مشکلات و رویکردهای مختلف

- آموزش: آموزش نحوه انجام کاری به دیگران
- قضاوت و تصمیم گیری: در نظر گرفتن هزینه ها و مزایای عملکردهای متفاوت و انتخاب بهترین آنها
- کنترل و عملکرد: کنترل عملکرد ابزار یا سیستم ها
- فهم و درک مطلب نوشته شده: درک جملات و پاراگراف های اسناد مرتبط با کار
- صحبت کردن: گفت و گو با دیگران برای تبادل مؤثر اطلاعات
- مدیریت زمان: تنظیم زمان فعالیت های خود و دیگران

راننده قطار

راننده قطار که به آن لوکوموتیوران هم گفته می شود، مسئول جابجایی مسافران و بارها در شبکه ریلی است. گاهی نیز انتقال تجهیزات مهندسی به مکان های مورد نظر توسط قطارها صورت می گیرد. لوکوموتیوران یا راننده قطار با بخش تعمیرات و سوخت رسانی ارتباط نزدیکی دارد تا از صحت قطار خود در سفرها اطمینان حاصل کند. لوکوموتیوران باید با کلیه علائم موجود و کل مسیر آشنا بوده و کلیه قوانین مربوط به راندن قطار را رعایت کند برای مثال از سرعت مجاز بیشتر نرود و یا در شرایط خاص مانند مواقع طوفان، بارندگی و مه از سرعت قطار بکاهد.

آنچه باید در مورد تصدی این شغل در ایران دانست این است که نیازمند مدارک علمی بالایی نیست و داشتن مدرک دیپلم یا فوق دیپلم کفایت می کند. البته پس از استخدام افراد باید دوره های آموزشی را بگذرانند که شامل آموزشهای تئوری و عملی یادگیری کار، شکل ظاهر لوکوموتیوها، انواع واگنها و وسایل نقلیه ریلی و نیز مقررات مربوطه می شود. این امر به منظور رسیدن به یک سطح استاندارد انجام می شود. علاوه بر این راننده قطار باید این توانایی را داشته باشد که بتواند برای مدت زمان زیادی تمرکز خود را حفظ کرده و در هنگام پیش آمدن مشکلات احتمالی خونسرد بوده و عکس العمل سریع و مناسب نشان دهد.

ساعات کاری راننده قطار هم به صورت شیفتی می باشد. به این صورت که گاهی این شیفت در شب و یا در روزهای تعطیل می باشد. مثلاً قطارهای باری بیشتر در شب ها حرکت می کنند و به دلیل طولانی بودن برخی مسیرها راننده قطار ممکن است چند روز از خانواده دور باشد. همچنین در برخی قطارها در کنار لوکوموتیوران یک کمک لوکوموتیوران هم در قطار وجود دارد که زیر نظر او کار می کند.

وظایف راننده قطار

راننده قطار ضمن اینکه باید در طول مسیر بارها برای پیاده کردن مسافران و بارها بایستد، وظایف دیگری نیز دارد که عبارتند از :

- بررسی تجهیزات، قطعات و سوخت قطار قبل از شروع سفر. در راه آهن هم در مبدأ و هم مقصد واحد بازرسی و تعمیرات وجود دارد که قطارها را بازرسی و در صورت نیاز تعمیر می کند. پس از انجام بازرسی ها، قطار به لوکوموتیوران تحویل داده می شود و او باید از سالم بودن قطار اطمینان حاصل کند.
- ارتباط با مراکز کنترل در خصوص اطلاعات مربوط به مسیرها و مشکلات احتمالی
- آشنایی با مسیر و توجه به نشانه های راهنما در طول مسیر
- همکاری با سایر مسئولان قطار و ایستگاه ها از جمله رئیس قطار، مسئول واحد بازرسی و تعمیرات، رئیس ایستگاه و...
- دادن اطلاعات لازم به مسافران
- کنترل درهای اتوماتیک
- بررسی همه بخش ها و تحویل آن به راننده شیفت بعدی

مهارت و دانش مورد نیاز

راننده قطار مانند سایر مشاغل نیازمند مهارت ها و توانایی هایی جهت تصدی این شغل است. از جمله این

مهارت ها عبارتند از:

- تمرکز بالا در مدت طولانی

- دقت زیاد و توجه به جزئیات

- توان بینایی مناسب

- آشنایی کامل با علائم مسیره ها و قوانین رانندگی قطار

- درک صحیح و مناسب از موقعیت های عادی و بحرانی

- توانایی واکنش سریع، به موقع و ایمن همراه با حفظ خونسردی در شرایط خطرناک

- مسئولیت پذیری و آگاهی بسیار خوب از مسایل ایمنی

رانندگی قطار در سایر کشورهای جهان

رانندگی قطار معمولا به دو بخش رانندگی قطارهای باری و نیز رانندگی قطارهای مسافری تقسیم می شود.

رانندگان قطار بخصوص آنهایی که قطارهای مسافری را می رانند، از آنجایی که با جان مسافران سرو کار دارند،

از اهمیت ویژه ای برخوردار می باشند. به همین دلیل نیز باید از لحاظ جسمی سالم و قوی بوده و توانایی

گرفتن تصمیمات سریع را داشته باشند. در بسیاری از کشورها نیز شرایط احراز صلاحیت برای رانندگی قطار

مانند ایران از قواعد خاصی تبعیت می کند که به آنها اشاره شد.

وضعیت شغلی رانندگان قطار در کشورهای مختلف متفاوت است. برای نمونه پیش بینی ها حکایت از آن دارد

که میزان استخدام رانندگان قطار بین سال های ۲۰۱۰ تا ۲۰۲۰ در آمریکا ۱ درصد افزایش خواهد داشت. این

در حالی است که سایر مشاغل در این کشور رشد ۱۴ درصدی را تجربه خواهند کرد. در استرالیا نیز در ۵ سال

گذشته شغل رانندگی قطار با ۴۹ درصد رشد مواجه بوده است.

در مورد دستمزدهای رانندگی قطار در این کشورها نیز آماری وجود دارد که نشان از ۴۵ هزار دلار برای

رانندگان قطار در آمریکا و ۷۴ هزار دلار در استرالیا دارد. این رقم برای رانندگان بریتانیایی بین ۵۳ تا ۷۳ هزار

دلار در نوسان است.

سوزن‌بان

سوزن‌بان شاید نام آشناترین فردی باشد که با قطار سرو کار دارد. وی فردی است که مسئولیت تغییر مسیر سوزن ریل بر عهده اوست و در فواصل زمانی خاصی بر سر دوراهی یا ایستگاه‌ها به قطع یا وصل کردن ریل‌ها برای عبور قطار می‌پردازد. ممکن است این سؤال برایتان پیش بیاید که سوزن ریل چیست و تغییر مسیر آن چه اهمیتی دارد؟ سوزن وسیله‌ای است برای تغییر ریل از یک خط به خط دیگر.

از این منظر سوزن‌بانی شغل حساسی است. به خصوص در مناطقی که علائم الکترونیکی وجود ندارد و سوزن‌بان مجبور است تنها با توجه به میله راهنمایی که به لوکوموتیو ران داده می‌شود، مسیر خط‌های قطار را تغییر دهد. گاهی نیز وی برای انجام کار خود باید مسیرهای طولانی را در شرایط بد جوی طی کند. این نکته را هم باید بدانید که در صورت بروز حادثه برای قطارها، مستندات موجود در جعبه سیاه قطار با گفته‌های سوزن‌بان و راننده قطار مقایسه می‌شود.

سوزن‌بانی نیازمند مدارک تحصیلی خاصی نیست. البته مانند سایر مشاغل ذکر شده، گذراندن دوره‌هایی برای آشنایی با شغل جزو ملزومات به شمار می‌آید. برای مثال سوزن‌بانان باید با مقررات عمومی حرکت و مفاهیمی چون ایستگاه، ایستگاه موقت، خط تأمین آشنا بوده و در مورد علائم الکتریکی و آیین‌نامه‌های علامت‌گذاری راه آهن؛ حفاظت و ایمنی و مقررات حمل و نقل کالای خطرناک و همچنین مفاهیم واگن، ترمز، ارتباط و سوزن‌اطلاعات کافی داشته باشند.

مسافرت با کشتی

سفر آبی با کشتی لذت‌های خاص خودش را دارد. بسته به شخصیت شما امکانات گوناگونی برایتان فراهم می‌شود و خاطره‌ای منحصر به فرد در ذهنتان ثبت خواهد شد.

این حقیقت دارد که دریانوردی و مسافران‌ش به کلی متفاوت از گذشته هستند. به غیر از کسانی که نسبت به دریازدگی حساسیت شدید دارند، این نوع سفر برای تمامی اقشار توصیه می‌شود. در این بخش می‌خواهیم درباره‌ی ۵ دلیلی صحبت کنیم که سفر دریایی را به نوعی تجربه منحصر به فرد بدل می‌سازد.

۱. همه امکانات رفاهی در دسترس است

کافی است درباره سفر قبلی خود و هزینه‌های آن در تعطیلات بیندیشید. علاوه بر هزینه پرواز و اقامت، برای هر وعده روزانه و نوشیدن قهوه باید پول پرداخت کنید. این هزینه‌ها در نگاه اول بی اهمیت به نظر می‌آیند، اما در انتهای سفر متوجه خواهید شد که دو برابر مقدار برنامه‌ریزی شده هزینه کرده‌اید. حالا به سفر دریایی فکر کنید: هر آن‌چه که بدان نیازمندید در هزینه اولیه لحاظ شده که شامل غذا، اقامت، سرگرمی و حمل و نقل است. یافتن سفری دریایی با هزینه‌ای کمتر از ۴۰۰ هزار تومان در کشتیرانی‌های بزرگ کار سختی نیست و این در حالی است که اگر بخواهید همین سفر را از راه زمینی تجربه کنید با مشکلات فراوانی روبرو خواهید شد.

انواع مختلفی از کابین‌ها وجود دارد که با سلیقه و بودجه شما تطابق دارد، اما کیفیت و گزینش غذا نیز در هزینه بسیار تعیین کننده است. از خوراکی‌های کافه‌ای و برگرهای لذیذ گرفته تا ظرف غذاهای متنوع همگی در کشتی آماده پذیرایی از مسافران است و شما در هیچ زمانی از شبانه‌روز گرسنه نخواهید ماند.

۲. فقط یکبار باید وسایل خود را جمع کنید

مسئله مهمی وجود دارد که اکثر مردم به آن توجه نمی‌کنند: پس از این که در ابتدای سفر محتوای چمدان را در کابین خالی کردید تا آخرین روز سفر نیازی به بستن چمدان خود ندارید. به دلیل این که کشتی دریانوردی نوعی هتل روی آب محسوب می‌شود، هر روز شما در شهر و کشوری جدید بیدار خواهید شد نیازی به خارج شدن از محل اقامت خود در ساعتی مشخص ندارید. سفر دریایی روشی آسان برای بازدید از اماکن عجیب و ویژه است، بدون این که از تنها ماندن هراسی داشته باشید یا لیدری برای نشان دادن اماکن مهم در دسترس نباشد. در برنامه سفر از تمامی جاذبه‌های توریستی مهم بازدید خواهد شد.

بنابراین نگرانی خاصی در مورد انتخاب اماکن برای بازدید وجود ندارد. راهنمای تور انگلیسی زبان هیچ نکته‌ی مهمی را در گردش از قلم نخواهد انداخت. علاوه بر آن می‌توانید در کشتی با افراد ماهر در زمینه سفر آشنا شوید یا به تنهایی به گشت‌وگذار بپردازید، این موضوع به سلیقه و دلخواه شما بستگی دارد.

۳. سفر آبی برای خانواده‌ها ایده‌ال است

سفر آبی برای تمامی سنین پیشنهادهای ویژه دارد. خوانندگانی که چندین فرزند با سنین مختلف دارند کاملاً نسبت به این مسئله آگاه هستند: چگونه می‌توان کودکان را سرگرم نگه داشت و در عین حال به تفریحات مخصوص بزرگسالان پرداخت؟

این مشکل در کشتی‌های تفریحی جدید برطرف شده است. امکاناتی متفاوت برای گروه‌های سنی مختلف وجود دارد. کودکان در در محیط‌هایی ویژه و تحت نظر سرگرم می‌شوند، نوجوانان در استخر شنا می‌کنند و به بازی‌های کامپیوتری می‌پردازند. والدین از این طریق فرصتی مناسب برای استراحت و فعالیت‌های دیگر کسب می‌کنند.

پس از آن خانواده برای صرف شام یا گردش در ساحل دور هم جمع می‌شوند. نه تنها فعالیت‌های متعددی برای جلوگیری از کسل شدن کودکان ارائه می‌شود، بلکه کودکان می‌توانند در محیطی امن با دوستانی جدید آشنا شوند.

این سفر همچنین زمینه آشنایی کودکان با فرهنگ‌های مختلف را فراهم می‌کند. کودکان به تجربه‌های فرهنگی و تاریخی علاقه نشان می‌دهند، البته تنها در صورتی که بمباران اطلاعاتی نشوند. اما اگر بچه‌ها ترجیح می‌دهند در کشتی بمانند می‌توانند اوقات خود را با سایر کودکان به خوشی سپری کنند.

۴. تجربه‌های متفاوت: در عرشه و خشکی

حتی اگر هر سال با کشتی سفر کنید، تجربه‌ای نو در برنامه سفر جدید انتظارتان را می‌کشد. شرکت‌های دریانوردی در ابداع برنامه‌های هیجان‌انگیز و جدید بسیار چیره‌دست هستند. امروزه شرکت‌های دریانوردی در مسیرهای گوناگونی مانند جزایر دریای کارائیب به فیوردز (fjord) نروژ، دریای مدیترانه به بالتیک و اروپای شمالی به نیوزلند کشتیرانی می‌کنند.

تسهیلات متعددی مانند استخر شنا، دستگاه موج‌ساز، باشگاه بدن‌سازی، زمین مخصوص بازی‌های روی یخ، دیوارهای صخره‌نوردی، زمین بسکتبال و میز پینگ‌پنگ داخل کشتی تعبیه شده است. همچنین رویدادهای مفرحی مانند نمایش، پخش فیلم در سینما، اجرای موسیقی کلاسیک این سفر را هرچه بیشتر جذاب می‌کنند. آن دسته از افرادی که به یادگیری و آموختن علاقه‌مند هستند، می‌توانند در سخنرانی‌های فرهنگی تاریخی و کلاس‌های عکاسی و هنر شرکت کنند.

همچنین ارتباط با جهان خارج در طی اقامتتان در کشتی ممکن است زیرا کشتی‌ها مجهز به وای‌فای، سرویس موبایل و تلویزیون هستند.

مراکز پزشکی همچنین با فراهم کردن دارو و دکتر سلامتی مسافران را تضمین می‌کنند. علاوه بر آن احتیاجی نیست که بیش از حد لباس به همراه بیاورید، لاندی کشتی همیشه برای انجام خدمات شستشو در دسترس است.

۵. می‌توانید با آدم‌های مختلف آشنا شوید

وقتی با کشتی‌ای که بیش از ۳۰۰۰ سرنشین دارد به سفر می‌روید با طیف گسترده‌ای از افراد روبرو خواهید شد. البته این به میل شما بستگی دارد، اما اگر به آن دسته از افراد تعلق دارید که به تنهایی سفر می‌کنند، سفر آبی راهی مناسب برای یافتن همسفر دلخواهتان است.

از ایران به کدام کشورها می‌توانیم از راه دریا سفر کنیم؟

همانطور که می‌دانید ایران از نظر جغرافیایی در منطقه ای قرار گرفته است که هم از شمال و هم از جنوب به دریا دسترسی دارد. این امر موجب می‌شود تا برخی از مسافران بخواهند علاوه بر پرواز با هواپیما و مسافرت های زمینی، سفر از راه دریا را نیز تجربه کنند. اما آیا امکان سفر کردن با کشتی برای ایرانیان وجود دارد؟ بله، جواب مثبت است. ایران در حال حاضر دارای ۲۷۰۰ کیلومتر ساحل در جنوب و شمال کشور است و از طریق این سواحل و بنادر موجود در آنها، امکان سفر دریایی را برای شهروندان خود مهیا ساخته است.

چند پایانه مسافری دریایی در ایران وجود دارد؟

سفر دریایی از بنادر و پایانه های مسافری صورت می‌پذیرد. در حال حاضر ۱۱ بندر در ایران مشغول به فعالیت هستند که سه مورد از این بنادر در شمال کشور و باقی آنها در خلیج فارس فعالیت می‌کنند. البته تمامی این بنادر دارای پایانه مسافری نیستند و برخی از آنها تنها برای اهداف تجاری ساخته شده اند. در این میان بندر انزلی و بندر نوشهر در شمال کشور، ارتباط آبی ایران را با همسایگان شمالی خود برقرار می‌کنند. در جنوب نیز این وظیفه را بنادر بوشهر، خرمشهر، بندرعباس و بندر لنگه بر عهده گرفته اند. از این رو به طور بالقوه امکان مسافرت دریایی از بنادر و پایانه های متعددی در ایران به کشورهای همسایه وجود دارد اما به جهت اینکه سفر در برخی از این مسیرها برای مسافر دارای صرفه اقتصادی نبوده یا میزان تقاضا برای آنها بسیار پایین است، کشتی های مسافری دیگر در این خطوط فعالیت نمی‌کنند.

در حال حاضر مسافران تنها به ۲ کشور از ۱۲ کشوری که با ایران مرز آبی دارند، می‌توانند از طریق دریا سفر کنند. البته جالب است بدانید ایران در گذشته از میان کشورهای آذربایجان، روسیه، قزاقستان، ترکمنستان، عراق، کویت، عربستان، قطر، امارت متحده عربی، عمان و پاکستان در مسیرهای قطر، کویت، امارات و آذربایجان از طریق کشتی مسافر می‌برد که اکنون از این مقاصد تنها امارات و کویت باقی مانده است.

اما چرا مسیری مثل باکو از فهرست سفرهای دریایی ایران حذف شده است؟ در گذشته نه چندان دور یک کشتی مسافربری مدرن و مجهز به نام میرزا کوچک خان با تردد در دریای خزر به جابجایی مسافر در مسیر ایران آذربایجان می‌پرداخت. مدتی پس از آغاز این مسیر، این کشتی با استقبال لازم روبرو نشد و سفرهای دریایی در این مسیر به جهت کمبود تقاضا، هزینه‌ها و شرایط طوفانی دریای خزر متوقف شد. با این حال اخیراً خبرهایی مبنی بر راه اندازی دوباره این مسیر منتشر شده است که قرار است با مکانیزیم های تشویقی، مسافران مشتاق را به سفر در مسیر آذربایجان و روسیه ترغیب نماید. با این وجود برخی همچنان معتقدند که خرید یک بلیط اتوبوس یا هواپیما به باکو بسیار مقرون به صرفه تر از سفر دریایی است و نیازی به راه اندازی خط دریایی در این مسیر وجود ندارد.

برای سفر با کشتی چه مدارکی لازم است؟

برای سفر با کشتی نیز همانند سفر با هواپیما می‌بایست بلیط سفر و روادید معتبر تهیه نمایید. به عبارت دیگر همانگونه که برای سایر سفرها بلیط هواپیما یا قطار تهیه می‌کنید و با بررسی اعتبار پاسپورتتان، مسافرت خارجی خود را برنامه ریزی می‌کنید، برای سفر با کشتی نیز می‌بایست مراحل مشابهی را طی کنید. بنابراین اگر قصد خرید بلیط کشتی و سفر از راه دریا را دارید در ابتدا باید به یکی از نمایندگی های شرکت های کشتیرانی مراجعه نمایید. در حال حاضر دو شرکت کشتیرانی والفجر ۸ و فتح المبین در ایران دارای خدمات مسافربری هستند که می‌توانید برای خرید بلیط آنها به وبسایت این شرکت ها نیز مراجعه نمایید. پس از خرید بلیط نیز می‌بایست با گذرنامه و روادید معتبر در اسکله مربوطه حضور یابید و سوار کشتی شوید. فراموش نکنید که برای سفر خارجی با کشتی نیز شما موظف به پرداخت عوارض خروج از کشور هستید.

هزینه سفر دریایی به کویت و امارات چقدر است؟

اگر می‌خواهید با کشتی از مبدا بندرعباس به شارجه امارات بروید، ۱۲ ساعت را در مسیر سپری خواهید کرد و باید برای خرید بلیط این سفر، ۵۲۰ الی ۸۰۰ هزار تومان بپردازید. سفر از خرمشهر تا کویت نیز حدوداً ۵ ساعت به طول می‌انجامد و هزینه ای بالغ بر ۴۵۲ تا ۸۰۰ هزار تومان را بر دوش مسافر می‌گذارد. برای پیمودن این دو مسیر از کشتی‌های مسافربری استفاده می‌شود در حالی که مسیر بین بندر لنگه و دبی را می‌توان با شناورهای تندرو نیز طی کرد. سفر در این مسیر نیز حدوداً ۵ ساعت به طول می‌انجامد و هزینه آن بین ۶۲۵ تا ۹۶۷ هزار تومان است. البته جالب است بدانید علاوه بر مسیرهای همیشگی موجود، شرکت کشتیرانی والفجر در ایام اربعین نیز در یک مسیر دریایی بین خرمشهر و بصره تردد می‌کند که هزینه خرید بلیط کشتی در این مسیر ۸۱ هزار تومان است. (این قیمت‌ها در دی ماه ۹۸ اعتبار داشته‌اند.)

در پایان یادآور می‌شویم هر چند که سفر با کشتی یک سفر متفاوت و در بسیاری از موارد رویایی به شمار می‌رود اما این راه مسافرتی برای اغلب مسافران یک راه ناشناخته و پر فراز و نشیب است. به همین جهت اغلب مسافران ترجیح می‌دهند به جهت صرفه جویی در هزینه‌های سفر و زمان خود و همچنین جلوگیری از دریازدگی و و مواردی از این دست، سفر خود را با خرید بلیط قطار، هواپیما یا اتوبوس آغاز نمایند.

کشتی کروز

شاید بارها اسم کشتی کروز را شنیده باشید ولی تا به حال عمیقا به این فکر نکرده باشید که اصلا کشتی کروز چیست، یا به چه معنی است و یا برای چه کاری ساخته شده است. همه می دانیم که به کشتی های تفریحی و مسافرتی که در دور دنیا می چرخند، کشتی کروز می گویند ولی می خواهیم بیشتر درباره این کشتی های غول پیکر دوست داشتنی صحبت کنیم. امروزه هواپیمای مسافربری لوکس، جت های شخصی سریع و کشتی های کروز بسیار بزرگ در بین مردم و به خصوص ثروتمندان بسیار طرفدار دارد، جت شخصی یا هلی کوپتر را که هر کسی نمی تواند بخرد ولی هواپیماهای مدرن و کشتی های کروز را می توان در زندگی برای یک بار هم که شده امتحان کرد.

چرا کشتی کروز را برای سفر انتخاب کنیم؟

کشتی کروز یکی دو سال است که بسیار در بین ایرانیان محبوب گشته و سفر با کشتی کروز به دور اروپا به خصوص به دلیل این که بسیاری از آن ها نیاز به ویزا ندارند بسیار فروش داشته اند، قطعا سفر با کشتی کروز بسیار جذاب و هیجان انگیز خواهد بود، اگر انواع کشتی های کروز را بشناسید، می توانید یک انتخاب بسیار ایده آل از بین این کشتی ها برای سفر خود داشته باشید. خوب است بدانید که کشتی های کروز امکاناتی مثل پارک آبی، شهر بازی، رستوران، اقامتگاه دارند و مانند یک شهر مدرن می باشند.

تاریخچه کشتی کروزر

شاید برای شما جالب باشد که بدانید اولین کشتی کروزر کی و کجا ساخته شد . اولین کشتی کروزر در سال ۱۸۲۲ میلادی به وسیله شرکت ناوبری پنینسولار و اورینتال طراحی و ساخته شد . این کشتی ها در بین انگلیس و شبه جزیره ایبری رفت و آمد می کردند، لازم به ذکر است که از این کشتی های مسافری در ابتدای کار خیلی استقبال نشد، ولی کم کم و از سال ۱۸۳۷ میلادی این کشتی ها نظر مردم را به خود جلب کرد و در سال ۱۸۴۰ میلادی، شرکت سازنده، مسیرهای بیشتری را به برنامه سفری این کشتی ها اضافه کرد . از نیمه دوم قرن نوزدهم، کشتی های کروزر شکل لوکس تری به خود گرفتند و بسیار بزرگ تر از قبل طراحی شدند و بدنه های آن ها نیز از فولاد ساخته می شد . این کشتی های لوکس در بین افراد ثروتمند بسیار محبوب شد و با گذشت زمان قشر متوسط هم به سفر با این کشتی ها علاقه نشان دادند، کشتی تایتانیک شاید معروف ترین کشتی کروز است که تمام جهانیان آن را می شناسند، یکی دیگر از کروزهای معروف، کروزر ویکتوریا لوئیز از شاهزاده های آلمان بوده است . به مرور زمان کشتی های کروزر بسیار پیشرفت کردند و امکانات آن ها بسیار زیاد و مدرن شده، امروزه شاهد کشتی های کروز هستیم که ده ها طبقه دارند و به مانند شهری در اقیانوس می خرامند.

آشنایی با کشتی کروزر

کشتی کروزر همان طور که در مطالب بالا گفتیم یک نوع کشتی مسافری با امکانات رفاهی بسیار بالا می باشد که هدف سازندگان این مدل کشتی، افزایش سطح رفاه مسافران بوده است . شاید در گذشته کشتی های کروزر از نظر تعداد و تنوع و امکانات در این حد امروزی نبوده اند، ولی از قدیم الایام جزو وسایل چز دادن ثروتمندان بوده اند . کشتی های کروزر در حال حاضر بسیار پیشرفته شده اند و نیازی به مقصدی برای سفرتان نخواهید داشت، یکی از دلایل محبوبیت کشتی کروزر در بین مسافران، امکانات تفریحی، رفاهی و سرگرمی این نوع کشتی ها است.

شاید در بدو ورود به کشتی کروزر برایتان عجیب باشد که به این کشتی وارد شوید و در همین کشتی سفرتان را شروع کنید و به پایان برسانید، ولی باید به این نکته دقت کنید که در مسافرت با کشتی کروزر مبدا و مقصد سفرتان همین جا در کشتی است، کشتی های کروزر در اقیانوس و دریاها گشت می زنند و هر آنچه که شما می بینید آب و آب ، ممکن است شهرهای و کشورها را نیز از راه دور ببینید ولی پای شما بر سطح خشکی نمی رسد.

سفر با کشتی کروز چگونه است ؟

در سفر با این نوع کشتی ها، مسیر رفت و آمد و ایستگاه ها را مسافران انتخاب می کنند و با توجه به زمان و بودجه ای که هر مسافر دارد، کشتی کروزی را رزور می نماید، همچنین در این کشتی های کروز می توانید در اقامتگاه های لوکسی که در آن ها موجود است، بمانید. بیشترین کروزهایی که در دریاها در حال جابجایی مسافر می باشند، کشتی های کروز اروپا هستند که بسیار در بین گردشگران محبوبیت دارند، لازم به ذکر است که این کشتی های کروز به دور قاره اروپا می چرخند و در بعضی از بندرها پهلو می گیرند، ایرانی ها هم که عشق سفر به اروپا دارند، یکی از بهترین مسافرت های کشتی کروز اروپا سفر با کشتی کروز یونان است، می تواند بهترین گزینه باشد.

کشتی های کروز بسیار بزرگ و محکم هستند، بدنه کشتی های کروز به گونه ای ساخته شده تا در برابر جزر و مد و طوفان از مقاومت بیشتری برخوردار باشند و برای مسافران خطری نداشته باشد و آن ها در کمال آرامش، سفر کنند. لازم به ذکر است که کروزها به چهار دسته کروز کوچک، کروز بزرگ، کروز کوتاه مسیر، کروز مسیرهای طولانی تقسیم می گردند و نکته جالب این که در سال های اخیر این کروزها در صنعت گردشگری نقش بسیار پر رنگی داشته اند و هر ساله مسافرینی که از طریق کشتی کروز سفر می کنند، افزایش می یابد.

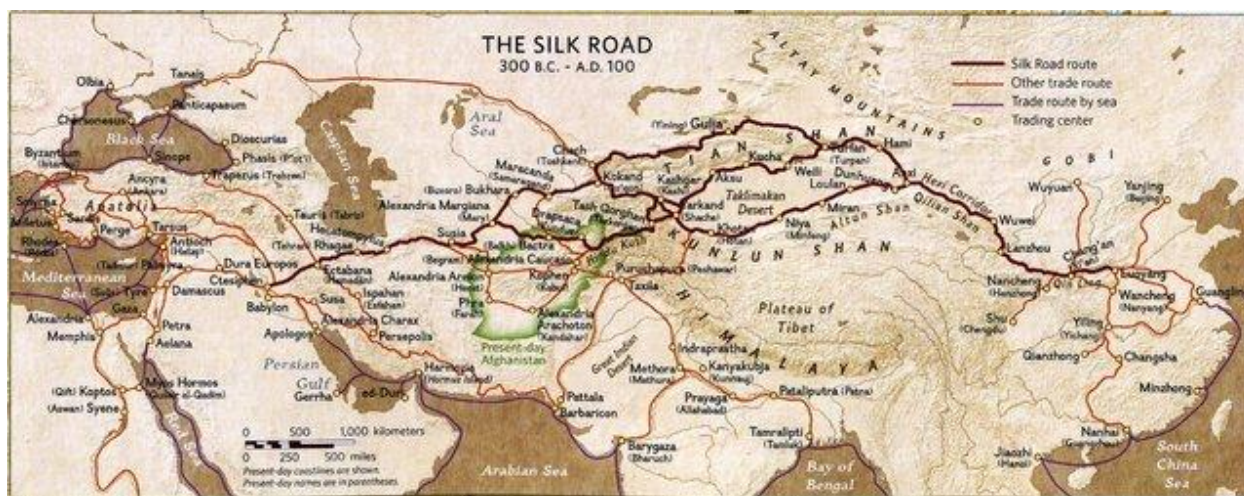
هزینه های سفر با کشتی کروز

یکی از سوالاتی که برای گردشگرانی که قصد سفر با کروز را دارند، هزینه های سفر با کشتی کروز است . باید گفت که در تعیین قیمت کشتی کروز بسیاری از عوامل مانند مسیر، فصل سفر و امکانات کشتی تاثیر دارند، ولی برای مثال قیمت یک مسافرت اروپایی با کشتی کروز برای یک اتاق یک تخته، با امانات معمولی ، ۱۸۰۰ یورو به علاوه هزینه پرواز است، قیمت ها بستگی به نوع و امکانات ارائه شده در سفر و همچنین نوع کشتی کروز هم دارد..

راههای باستانی ایران

بخش دوازدهم

ایرانیان در ساختن راه‌های باستانی نقش پیش‌رو داشته‌اند و برای اداره کشور بزرگ خود وسایل ارتباطی بسیار منظم و دقیق به وجود آورده بودند که از نمونه‌های حیرت‌آور آن «راه‌شاهی»، «راه ابریشم» و خبرسانی با علامات را باید نام برد. هرودوت مورخ یونانی در کتاب پنجمش «راه‌شاهی» هخامنشی را چنین تشریح می‌کند. این راه از نقاط مسکونی و امن می‌گذرد و در طول راه، ایستگاه‌های شاه‌ی (کاروانسراهای عالی) ساخته شده است. نگاهداری و اداره کردن دوهزار و پانصد کیلومتر «راه‌شاهی» از افتخارات ایرانیان دوران داریوش اول است که در سال ۵۲۱ پیش از میلاد به سلطنت رسید، البته قسمت‌هایی از این راه بزرگ پیش از داریوش اول وجود داشته است، اما قدرت داریوش اول و ایرانیان عصر او بود که قطعات کوره راه‌ها را به راه بزرگ شاه‌ی در ۲۵ قرن پیش تبدیل کرد. همان‌طور که امروز معمول است «راه‌شاهی» نیز از خارج شهرها می‌گذشته است تا نگاهداری آن دشوار نبوده و به اعمال نیروی زیاد نیاز نباشد.

تا جایی که تاریخ نشان می‌دهد، «راه شاهی» اولین راه مستقلی است که در دوران باستان به وجود آمده است و چون از داخل شهرها نمی‌گذشت شورشیان و کشورگشایان نمی‌توانستند از آن برای رسیدن به هدف خود استفاده کنند.

پس از بسط قدرت چین در سرزمین‌های غربی راه تجارت چین با مغرب باز شد و تجارت چین با کشورهای غربی کم‌کم توسعه یافت تا حدی که عدل‌های ابریشم چین پس از سه سال صرف وقت و پیمودن حدود ۱۰ هزار کیلومتر راه به رم می‌رسید.

راه ابریشم از دروازه یشم (Jane) نفریت (Nephrit) به چینی «Ju» شروع می‌شد و از دو طریق تورفان (راه شمالی) و ختن (راه جنوبی) به کاشغر می‌رسید و از آنجا به سمرقند و از سمرقند به مرو و بلخ رفته و از طریق شمال ایران به آسیای صغیر و رم منتهی می‌گشت. ختن باستانی شهری اسرارآمیز بود که چینی‌ها آن را یوتین (Yu-tien) یا شهر غربی می‌نامیدند.

راه شمال که از تورفان می‌گذشته کمتر کاوش شده با این حال با پیدا شدن قلعه‌هایی که در اثر کاوش باستان‌شناس معروف سراورل اشتین (Aurel Stien) انگلیسی نمایان شده مسیر راه شمالی معلوم شده است. به هر حال هر دو راه در کاشغر به هم می‌رسیدند و از آنجا راه ابریشم به طرف فرغانه می‌رفته است.

مدت سفر بین چین (از دروازه ابریشم در دیوار چین) تا کاشغر از طریق تورفان (راه شمال) هشت هفته و از طریق لولان (Lou-lan) و وایلی (Way-li) هفت هفته طول می‌کشیده و هر دو راه به کاشغر منتهی می‌شده و از آنجا به فرغانه می‌رفته است. در فرغانه کالاهای تجاری فروخته می‌شد و یا با کاروان جدید از راه سمرقند و مرو و شمال ایران به پالمیر در آسیای صغیر حمل می‌شد و یا از مرو به بلخ، هرات به نیشابور و سپس باز به آسیای صغیر منتقل می‌شده است. (کاروان از بلخ از راه دره خلم و سمنگان و اندراب به هندوستان می‌رفته). بهتر است دنباله راه ابریشم را همراه حکیم ناصر خسرو مروی (۴۱۴ هجری) برویم. او در سفر مکه خود از مرو به سرخس، نیشابور، جوین، دامغان، سمنان، خوار، آفریدون (آپرین امروز)، ری، قزوین، خرزوپل (هرزوپل نزدیک منجیل) خندان سمیران (شمیران مرکز طارم) سرآب، اوجان (سعیدآباد امروز) تبریز، مرنند، خوی، وان و از آنجا به آسیای صغیر رفته است.

برج‌های خبررسانی

آنهايي که در بیابان‌های ایران در امتداد شاهراه‌های قدیم سفر کرده‌اند به تپه‌های مصنوعی برخوردارند که به فاصله‌های مساوی از همدیگر قرار دارند. نزدیک‌ترین این تپه‌ها به تهران رشته تپه‌ای است که از ری (حدود فیروزآباد امروز) به طرف شرق از شمال ورامین به ایوانکی می‌رود و رشته غربی دنباله راه قدیم قزوین-ری قرار دارد. این تپه‌ها باید باقیمانده برج‌های خبررسانی دوران هخامنشی باشند.

در دیوارهای «جان‌پناه» دور بام برج به طرف برج‌های همسایه سوراخ‌هایی وجود داشته است. روش خبررسانی به این شکل بوده که در شب روی بام برج آتش می‌افروختند و با بستن و بازکردن سوراخ‌ها و قطع و وصل آن به برج‌های همسایه علامت می‌دادند و خبر می‌رساندند. این همان کاری است که پس از ۲۳ قرن «مورس» با قطع و وصل جریان برق انجام داده و اساس صنعت تلگراف امروزی شده است.

کاروانسراهای شاه‌عباسی

شاه عباس بزرگ برای توسعه اقتصادی کشور پهناور خود شبکه راه منظم و امنی به وجود آورد. گرچه خیلی از کاروانسراها و راه‌ها پیش از دوران سلطنت وی ساخته شده بود، اما در اثر قرن‌ها بی‌توجهی دیگر قابل استفاده نبود، به فرمان شاه عباس تمام راه‌ها مرمت شد و برای آسایش کاروانیان کاروانسراهای قدیمی مرمت شدند و یا کاروانسراهای جدیدی ساخته شد.

کاروانسراهایی که در دوران شاه‌عباس ساخته شد یک حیاط داخلی، یک حیاط خارجی و یک ردیف ساختمان بین آن دو داشت. کاروان به حیاط داخلی وارد می‌شد و در ایوان‌های دور محوطه باراندازی می‌کرد. از نمونه‌های کاروانسراهای شاه‌عباسی دو کاروانسرای مورچه‌خوار و مهیار یکی در شمال و دیگری در جنوب اصفهان را می‌توان نام برد.

شاهراه‌های قدیمی ایران

با تغییر مراکز قدرت سیاسی در طول تاریخ ایران اهمیت راه‌ها نیز تغییر کرد. با این حال مسیر شاهراه‌ها بر پایه اصول اقتصادی تقریباً ثابت مانده و امروز هم اساس طرح شبکه راه‌های ایران است. شاهراه‌های اصلی ایران قدیم به طور کلی به شرح زیر بوده‌اند:

الف- راه‌های منشعب از همدان

۱- راه شمالی: از همدان به سهروردی و از آنجا به زنجان (سنگان) امتداد داشت. در زنجان راه دو شعبه می‌شد یکی راه طارم و دیگری راه میانه: راهی که از زنجان به طارم می‌رفته، در طارم شعبه‌ای به طرف خلخال و اردبیل و رشته دیگر به دره سفیدرود سرازیر می‌شد و در امتداد سفیدرود به گیلان و انزلی منتهی می‌شد و از آنجا به باکو می‌رفت.

۲- راه غربی: از همدان به اسدآباد و خندان و کنگاور و بوکان می‌رفته و از این محل از طریق خانقین به بغداد منتهی بود.

۳- راه جنوبی: از راه غربی در بوکان جدا شده به نهاوند و ورود کرد (بروجرد) منتهی و پس از عبور از تنگه ملاوی که خرابه راه‌شاهی و پل دختر در آن هنوز باقی است از پل گاومیشان (نزدیک به محل ریختن آبکشکان به سمیره) گذشته به سمیره متصل می‌شد و از انتهای جنوبی تنگه ملاوی راه شوش جدا می‌شده است.

- ۴ - راه جنوب شرقی: از جنوب بروجرد به گلپایگان و از آنجا به اصفهان می‌رفته است .
- ۵ - راه شرقی: از همدان به کوریجان و مزدکان (مزلقان امروز) می‌رفته، در مزدکان راه دو شعبه می‌شده یکی به زرنند و ری می‌رفته و دیگری به ساوه و آوه و قم متصل می‌شده است .

ب: راه‌هایی که از اصفهان جدا می‌شده‌اند

- ۱ - راه شمالی: از اصفهان به مورچه‌خوار و جوشقان می‌رفته و پس از گذشتن از گردنه کهرود (قهرود) به کاشان می‌رسیده، در کاشان راه دو شعبه می‌شده یکی از طرفین کویر به خوار و از آنجا به خراسان می‌رفته و دیگری به قم متصل می‌شده است .
- ۲ - راه شمال غربی: از اصفهان از طریق گلپایگان به همدان و لرستان می‌رفته است .
- ۳ - راه جنوب غربی: از اصفهان به ده‌کرد (شهرکرد امروزی) می‌رفته و از آنجا پس از عبور از آب کارون (حدود پل شالو) و ایزه (مال‌میر) به شوش متصل می‌شده است .
- ۴ - راه جنوبی: به غیر از راهی که از لنجان به فارس می‌رفته راه معمور دیگری از اصفهان به لنجان و لوردکان می‌رفته پس از عبور از تنگه‌های کهکیلویه به ارجان (ارکان نزدیک بهبهان امروز) می‌رسیده از آنجا به بندر مهران منتهی می‌شدند .

ج: راه‌های خراسان:

- راه‌هایی که از بلخ (مزار شریف امروز) و مرو و هرات و نیشابور منشعب می‌شدند:
- ۱ - راه بلخ به هندوستان: راه دره خلم به سمنگان (ایبک) بغلان، اندر آب به پروان یا فروان معمورتر بوده در پروان راه دو شعبه می‌شده یکی از طریق چاریکار و استالف به دره کابل و دیگری رو به جنوب غربی به بامیان می‌رفته است. راه مستقیم دیگری نیز بین بلخ و بامیان وجود داشته است .
  - ۲ - راه هرات به سیستان: از هرات سوی جنوب به ولایت اسفراز (اسب‌زار) و از آنجا به دنبال رود ارس کند به سبزوار و فراه و از فراه به سیستان می‌رفته است .
  - ۳ - راه نیشابور به هرات: از طریق تربت حیدریه یا فریمان به باخرز و از آنجا دنبال هریرود به هرات می‌رفته است .
  - ۴ - راه نیشابور به شمال: از قوچان به اشک‌آباد (عشق‌آباد امروز) به سوی شمال امتداد داشته است .
  - ۵ - راه نیشابور به دریای خزر: از نیشابور به اسفراین می‌رفته. در آنجا راه دو شعبه می‌شده یکی از طریق گردنه فیروزه به بجنورد و دیگری از راه جنگل دنبال آب دهنه به این شکلی به تنکران به جرجان (نزدیک گنبد کاووس امروز) و از جرجان به سوی دریای خزر می‌رفته است .

۶ - راه نیشابور به ری: از دشت جویین به قومس (راه ابریشم) یا از بیهق (سبزوار، خسروگرد، مزینان یا مسینان امروز) به قومس (شاهرود، دامغان، سمنان امروز) و از آنجا به خوار و از طریق سردره خوار به ری منتهی می‌شده است.

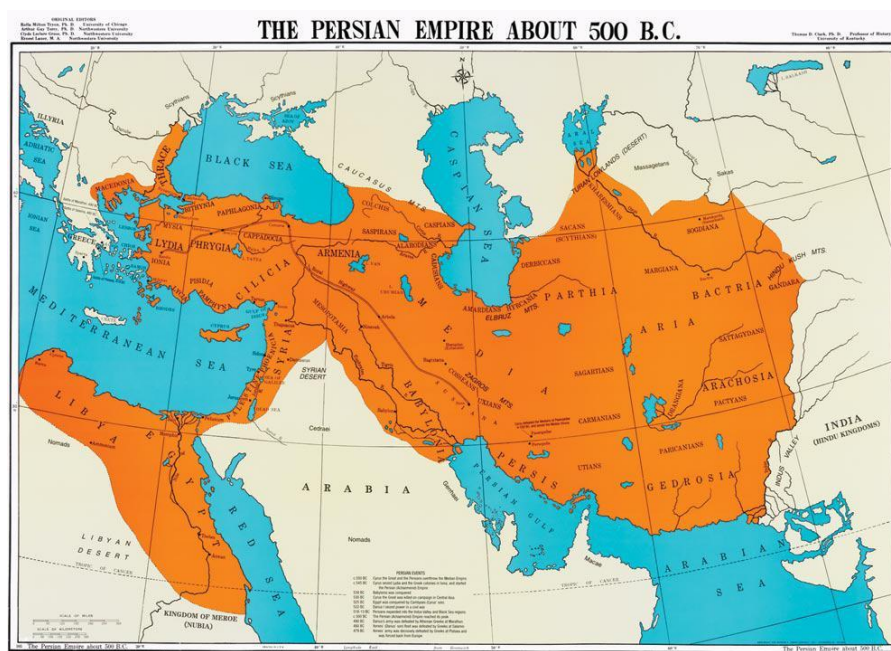
۷ - راه نیشابور به جنوب: از طریق ترشیز (کاشمر امروز) یا تربت حیدریه به جویمند می‌رفته. در جویمند راه دو شعبه می‌شده یکی از طریق تون (فردوس امروز) و طبس (گلشن امروز) به یزد و نائین می‌رفته دیگری به قائن می‌رسیده است و در بیرجند راه دو شعبه می‌شده. یکی به سوی جنوب غرب از راه‌های بند به کرمان و دیگری به سوی جنوب به سیستان می‌رفته است.

د - راه کنار شمال: از جرجان (نزدیک گنبد کاووس امروزی) به استرآباد (گرگان امروزی) به خرگواران (اشرف سابق) و بهشهر امروزی به سارویه (ساری امروز) مامیتر (بارفروش سابق و بابل امروزی) به آمل به چالوس به تنکابن به لاهیجان و از آنجا به دیلمان و گیلان و از گیلان به خلخال آذربایجان می‌رفته است.

از میان تمام امپراتوری‌هایی که در طول تاریخ به وجود آمدند کدام امپراتوری‌ها نسبت به سایرین قدرتمندتر بودند؟

۱. امپراتوری پارس:

امپراتوری پارسی هخامنشیان توسط کوروش بزرگ در حدود سال ۵۵۰ پیش از میلاد مسیح تاسیس شد. اگرچه این امپراتوری در نهایت به بدست اسکندر سرنگون شد با این حال، او میراث ماندگاری در توسعه تمدن‌های بعدی جهان و امپراتوری‌های آینده به همراه داشت. در واقع، امپراتوری پارس نخستین امپراتوری محوری جهان بود و توانست مجموعه معیارهایی را تعریف کند که در امپراتوری‌های بعدی نیز دیده شدند.

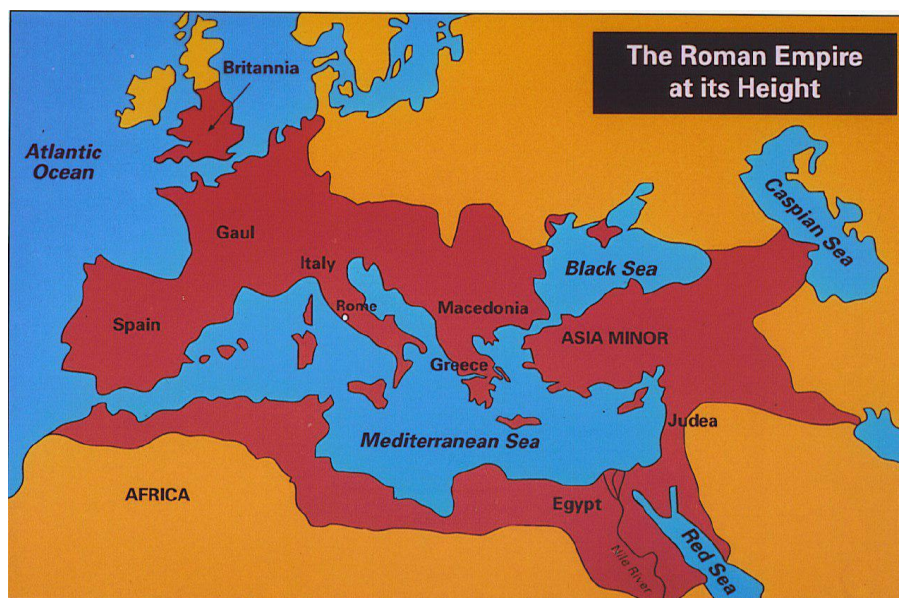

امپراتوری پارس در زمانی منحصر بفرد ایجاد شد؛ زمانی که شکل یافته‌ترین تمدن‌های جمعیتی در نزدیکی خاورمیانه مستقر شده بودند. امپراتوری پارس که بر بخش اعظم خاورمیانه حکمرانی می‌کرد بیش از هر امپراتوری دیگری بر بیشترین درصد جمعیت جهانی فرمانروایی کرد. در واقع، تنها در سال ۴۸۰ پیش از میلاد مسیح جمعیت تحت کنترل امپراتوری پارس ۴۹.۴ میلیون نفر بود که ۴۴ درصد از جمعیت کل جهان در آن روزگار را تشکیل می‌داد. امپراتوری پارس برای نخستین بار بر مناطقی در خاورمیانه، شمال آفریقا، آسیای میانه، هند، اروپا و مدیترانه سایه افکن شده بود.

چنین امپراتوری عظیمی تنها می‌توانست با ارتشی بزرگ سازماندهی شده باشد. در آن زمان بابلی‌ها، مصری‌ها و هندوها نیز تحت قلمروی امپراتوری پارسی بوده‌اند. امپراتوری پارس در دوره هماهنگی و صلح در خاورمیانه برای بیش از دو‌یست سال حکومت کرد و شاهکاری بود که به ندرت تکرار شده است. میراث امپراتوری پارس برای جهان ایجاد شبکه‌ای از جاده، سیستم پست، یک زبان واحد برای دولت (در آن زمان آرامی)، خودمختاری برای اقوام مختلف و بوروکراسی بوده است. دین و مذهب زرتشتی نیز دارای مفاهیمی چون اراده آزاد و بهشت و جهنم بودند که در مذاهب و تمدن‌های بعدی تاثیرگذار بوده‌اند.

۲. امپراتوری روم

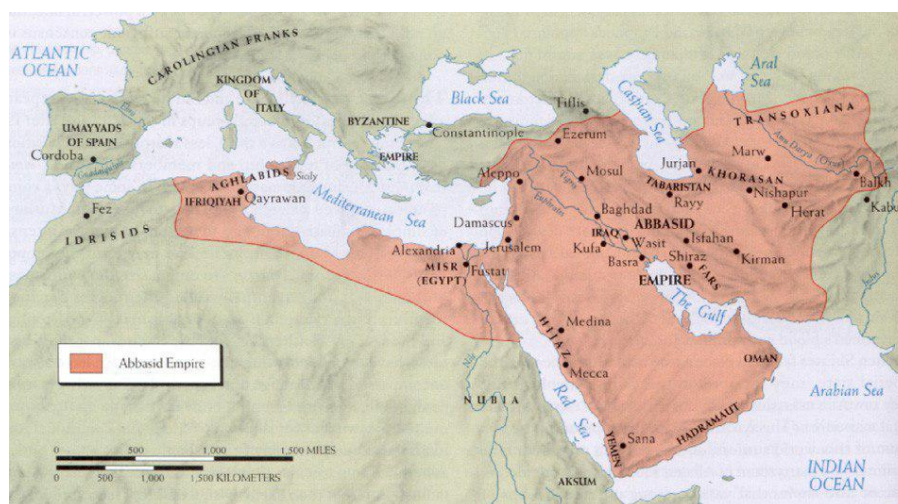
این امپراتوری برای مدت زمانی طولانی قدرت برتر در جهان بود. امپراتوری روم یکی از بزرگترین امپراتوری‌های تاریخ بود. چندین ویژگی مهم جهان مدرن برآمده از امپراتوری روم هستند و رومی‌ها بیشتر بر فرهنگ هلنی یا یونانی کار گسترش و توسعه قلمروی خود را انجام دادند و در معماری، فلسفه و علم نقش مهمی داشتند و آن را به نسل‌های بعد انتقال دادند. همچنین، امپراتوری روم کمک کرد تا دین مسیحی از یک فرقه کوچک به یکی از ادیان بزرگ جهان تبدیل شده و قلمروی آن گسترش یابد.

قوانین روم باستان نیز بر سیستم‌های قانونی در غرب تاثیرگذار بود. دموکراسی‌های مدرن الهام گرفته از نظام سیاسی روم بوده‌اند. با وجود آن که یونان به عنوان زادگاه دموکراسی در جهان شناخته شده است، پدران بنیانگذار آمریکا از مدل سیاسی بریتانیا و روم تاثیرپذیر بوده‌اند. آنان اغلب بی‌میل از اجرای مدل دموکراسی آتنی بودند و مدل ترکیبی دولت در روم متشکل از عناصر پادشاهی، اشرافی و دموکراتیک را تحسین می‌کردند. سیستم سیاسی آمریکا با قوای جداگانه‌ای که دارد به نظام نهادی رومی نزدیک‌تر شد. زمانی که روم از جمهوری به امپراتوری تغییر یافت و ایده و عظمت سزار مطرح شد این موضوع منبعی الهام‌بخش برای حاکمان بعدی بود. رومی‌ها مردمانی سخت‌کوش بودند. آنان برای شکست دادن دشمن در کنار یکدیگر بودند.

۳. خلافت

امپراتوری عربی که از آن تحت عنوان خلافت یاد می‌شود یک نهاد سیاسی است که توسط پیامبر اسلام (ص) تاسیس شد و در سال‌های بعد نیز ادامه یافت. البته پس از آن بیشتر اسلامی شد چرا که همزمان با جهان‌گیر شدن اسلام و گسترش قلمروی آن، در آن زمان امپراتوری‌هایی بوجود آمدند که توسط مسلمانان اداره می‌شدند که لزوماً هم عرب نبودند.

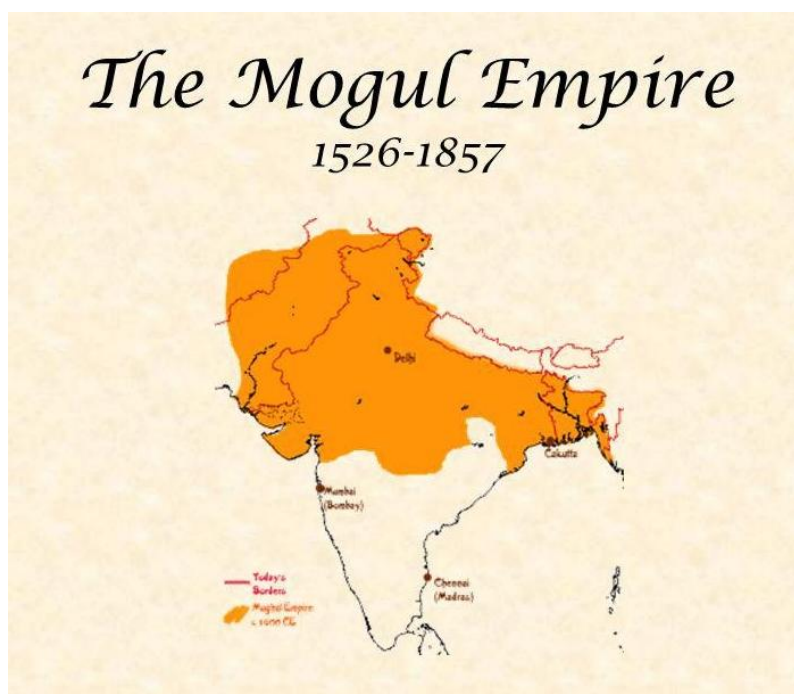
چهار خلیفه اولیه اسلام با اجماع حکومت کردند و پس از آن خلافت ارثی امویان آغاز شد و خلافت عباسی نیز پس از آن بود. خلافت در نهایت به دلیل حمله مغولان در سال ۱۲۵۸ میلادی سرنگون شد و پس از آن سلسله‌های رقیب به خصوص ترک‌ها و فارس‌ها به عنوان رقبای خلفای عرب به میدان آمدند.

با این حال در زمان خودش امپراتوری عربی فوق‌العاده بود و موفقیت‌های نظامی زیادی داشت. شگفت‌انگیز بود که مردمانی قبیله‌ای با سازماندهی پایین توانستند تمدن و امپراتوری بیزانس را شکست داده و امپراتوری ساسانی در ایران را نیز نابود کنند. این در حالیست که هر دو امپراتوری جمعیت و منابع به مراتب بیشتر از امپراتوری عربی داشتند. فتوحات اعراب نشان داد که برخی اوقات تعصب و غیرت عقیدتی و ایدئولوژیک می‌تواند بر کمبودهای سازمانی و فقدان فناوری فائق آید.

از آنجایی که امپراتوری عربی نیز مانند امپراتوری پارس قلمروی نفوذش مراکز تمدن جهان در افریقا، اروپا، آسیای مرکزی، هند و چین بود امکان انتقال کالا و دانش را بوجود آورد. میراث‌نهایی این امپراتوری عربی البته دین اسلام بود که بیش از یک میلیارد نفر از مردم جهان امروز به آن باور دارند.

۴. امپراتوری مغولان

این امپراتوری در برابر مشکلات غلبه کرد و تمام دشمنانش را شکست داد؛ دشمنانی که بسیار قوی‌تر و پرجمعیت‌تر از آن بود. این بزرگترین امپراتوری به‌هم‌پیوسته در جهان بود. چنگیزخان مغول در سال ۱۲۰۶ میلادی آن را بنا کرد. امپراتوری مغولان با اشغال بخش‌هایی از چین رشد کرد. دامنه این امپراتوری به ایران، افغانستان و آسیای مرکزی نیز رسید. با این حال، سفرا و نمایندگان دیپلماتیک این امپراتوری توسط رهبران کشورهای همسایه به قتل می‌رسیدند. این موضوع یک توهین بزرگ به چنگیز قلمداد می‌شد و پس از آن دور انتقام‌جویی‌های مغولان آغاز شد و در نهایت آن‌که عصر طلایی این امپراتوری به پایان رسید.

اگرچه تنها دو میلیون مغول در کل جهان وجود داشتند اما توانستند پیروزی‌های بزرگی را در خاورمیانه، روسیه و چین تحت دستورات چنگیزخان کسب کنند. در آن زمان به جز شکست‌شان در حمله به ژاپن پیروزی‌های بزرگی داشتند. اما مغول‌ها چگونه به این موفقیت‌ها دست یافتند؟ علیرغم دارا بودن جمعیت کوچک، مغولان قادر بودند تحرک پذیری زیادی داشته باشند. آنان با استفاده از اسب‌ها و گله‌های خود حمله می‌کردند. در جریان فتوحات ابتدایی مغولان میلیون‌ها نفر کشته شدند اما پس از مدتی مختصر صلح و راهی به دلیل تجارت گسترده در جهان ایجاد شد. در طولانی مدت اما مغولان نشان دادند که در اداره امور امپراتوری خود کارآمدی کافی را نداشتند و به چهار خانات تقسیم شد و پس از آن به طور کامل با سقوط مواجه شدند.

۵. بریتانیا

اساساً امپراتوری بریتانیا مهم‌ترین امپراتوری تاریخ مدرن است. دموکراسی نمایندگی بریتانیایی الهام‌بخش فیلسوفان فرانسوی عصر روشنگری مانند مونتسکیو بود که نظریه‌های دولت مدرن را ارائه کرد. ویژگی اصلی مدل بریتانیایی تعهد به لیبرالیسم، حاکمیت قانون، حقوق مدنی و تجارت آزاد بود. بسیاری از این میراث در بریتانیا در طول زمان تکامل یافتند.

این ویژگی‌ها همچنین به همه‌گیری و گسترش دامنه قلمروی آن امپراتوری کمک کرد. بریتانیا توانسته بود از طریق سازماندهی قوی و قابلیت‌های مالی قابل توجه و نه از طریق یک ارتش بزرگ فتوحات زیادی را کسب کند.

BRITISH EMPIRE

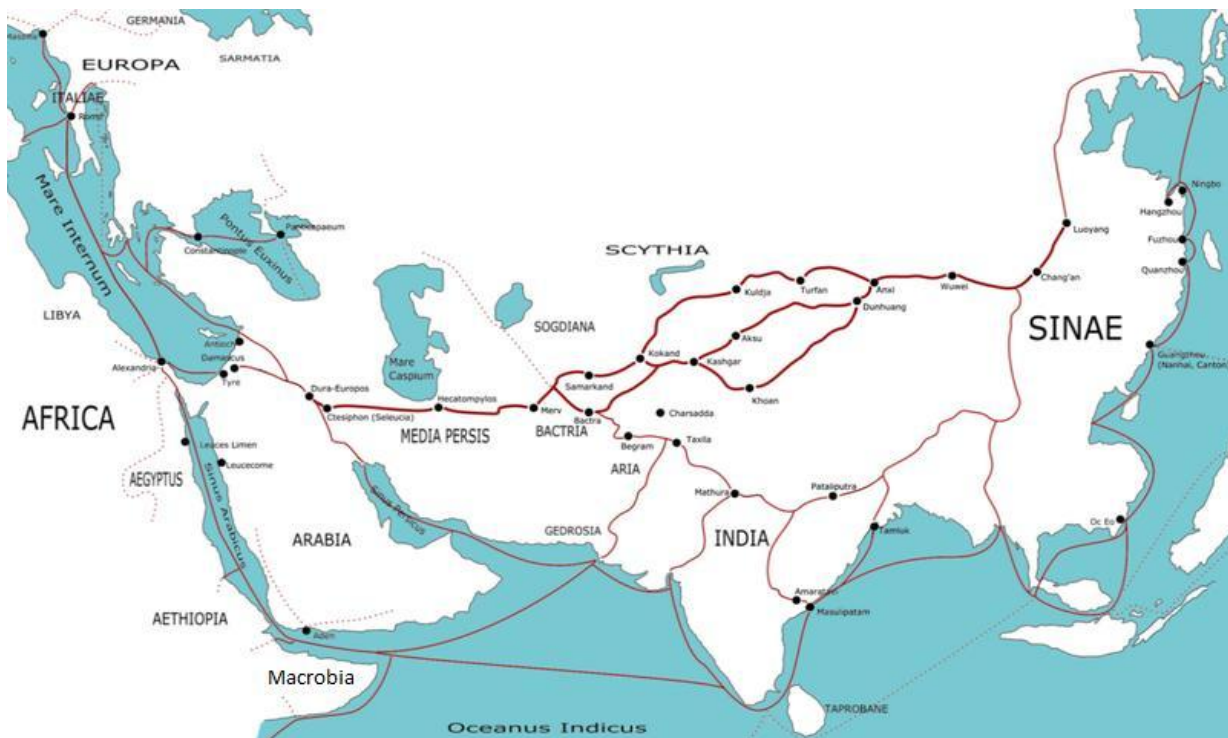

جاده ابریشم

Silk Road

جاده ابریشم یا راه ابریشم شبکه راه‌های به‌هم‌پیوسته‌ای با هدف بازرگانی در آسیا بود که خاور و باختر و جنوب آسیا را به هم و به شمال آفریقا و خاور اروپا پیوند می‌داد؛ مسیری که تا سده پنزدهم میلادی به مدت ۱۷۰۰ سال، بزرگ‌ترین شبکه بازرگانی دنیا بود.

این راه از شهرستان توان هوانگ در چین به ولایت کانسو می‌آمد و از آنجا داخل ترکستان شرقی امروزی می‌شد و از درون آسیای مرکزی می‌گذشت و از راه بیش‌بالیغ و آلمالیغ و اترار به سمرقند و بخارا می‌رسید. در بخارا قسمت اصلی آن از راه مرو، سرخس، نیشابور، گرگان، بام و صفی‌آباد به ری می‌آمد و از ری به قزوین و زنجان و اردبیل و تبریز و ایروان می‌رفت و از ایروان به ترابوزان یا بیکی از بندرهای شام پایان می‌گرفت. قسمت فرعی این راه از سمرقند به خوارزم و از خوارزم به سرای و هشترخان و از آن جا به کنار رودخانه «دن» و بندرهای دریای آرف پایان می‌یافت. مهم‌ترین کالایی که از ایران می‌گذشت، ابریشم بود، اما چون ایرانیان مقدار بسیاری از ابریشم خام چین را که وارد می‌کردند، به خود تخصیص می‌دادند می‌توانستند فرآورده‌های خویش را به هر بهایی که بخواهند، به کشورهای باختر زمین بفروشند.

ریشه نام جاده ابریشم

نخستین کسی که نام راه ابریشم را در سال ۱۸۷۷ میلادی، برای این مسیرها برگزید، جغرافی‌دان آلمانی فردیناند ریختوفن بود. وی به سبب حمل ابریشم چین از این راه به دریای مدیترانه و مناطق گوناگون دیگر بین راه این نام را برگزید.

با آغاز مسیر از شهرهای ساحلی شرق چین و برای پیشگیری عبور از بیابان‌های مرکزی چین، این مسیر به دو راه شمالی و جنوبی تقسیم می‌شد.

مسیر شمالی که امروزه بیشتر از آن با نام «راه ابریشم» یاد می‌شود از روستای توان هوانگ (شهر شیان) آغاز می‌شد و پس از گذر از ایالت‌های گوناگون در چین و پیش از رسیدن به بیابان بزرگ مرکزی چین به سه راه گوناگون بخش می‌شد که دو تای آن‌ها از شمال بیابان و یکی از جنوب آن عبور می‌کرد.

مسیر جنوبی یک مسیر ثابت بود و با گذشتن از مرزهای چین، این مسیر وارد قرقیزستان می‌شود که نخستین منزل آن اوزکند و سپس اوش از جمله کانونهای مهم تولید ابریشم بود و هم اکنون بزرگترین کارخانه ابریشم کشی و ابریشم بافی را در خود دارد. پس از آن وارد سرزمین فرغانه شده و پس از گذر از سمرقند و بخارا و جیحون به مرو و سپس سرخس کنونی می‌رسیده است.

از سرخس تا نیشابور منازل رباط شرف، رباط ماهی، رباط چاهک، توس نوغان، طوق، شریف‌آباد، الحمراء و دیز باد قرار داشت. منازل نیشابور تا ری و استان سمنان.

راه ابریشم پس از گذشتن از ری، قزوین، ساوه، مزدقان (جرفادقان)، همدان، گردنه اسدآباد، کنگاور، صحنه، بیستون، فرمیس (کرمانشاه)، مازورستان، حلوان، قصر شیرین، جلولاء، دسکره الملک (دستگرد ساسانی) و نهروان وارد بغداد می‌شده است و در کرانه رود فرات ادامه می‌یافت و به حدیثه می‌رسید و سپس در ساحل دریای مدیترانه به شهر انکاکیه می‌انجامید که آخرین منزل راه زمینی بود. از حدود ۱۴ سده پیش، در زمان امپراتور خاندان هان در شرق چین، یک مسیر دریایی که البته به طور رسمی بخشی از جاده ابریشم نبوده است، نیز مورد کاربرد قرار گرفت.

پیشینه پیدایش مسیر

در حدود ۴ تا ۶ هزار سال پیش از میلاد، مردم باستانی ای که در محدوده صحرای غربی و مصر زندگی می‌کردند، از جنوب غربی آسیا، جانوران اهلی به این منطقه می‌آوردند. پیش از آغاز دوره فرعون‌ها در مصر، در حدود ۴ هزار سال پیش از میلاد، از منطقه کنعان (فلسطین امروزی) ظرف‌های سفالی خریداری می‌کردند.

سیاست ایران در زمان ساسانی، در مورد راه ابریشم

در زمان ساسانی راه بزرگ درآمد برای شاهنشاهی ایران، بازرگانی ابریشم و اخذ حقوق گمرکی از بازرگانان و کاروانیانی بود که از ایران می‌گذشتند. چین در آن روزگار از ایران وسمه، قالی، سنگ‌های گران بها و پارچه وارد می‌کرد. یکی از صادرات مهم چین به ایران ابریشم بود که در دربار بیزانس حکم ارز را داشت و مهم‌تر از طلا و سنگ‌های گران بها بود. هدف ایران از در دست داشتن راه ابریشم افزایش گردش کالا نبود بلکه کم توان نمودن رومی‌ها بود. دولت ایران همواره بهای ابریشم را بالا می‌برد تا از این رهگذر از بیزانس طلا و پول بیشتری را به چنگ آورد و امپراتوری بیزانس را از لحاظ نظامی کم توان کند. روشن است که بیزانس نیز نمی‌توانست به چنین سیاستی از سوی دولت ایران تن در دهد از این رو همواره راه دشمنی با ایران را در پیش می‌گرفت. دربار بیزانس می‌دید که در فاصله‌های صلح آمیز میان جنگ‌ها، همواره مقدار چشمگیری طلا از بیزانس به ایران سرازیر می‌شود. از این رو به کوشش برمی‌خواست ولی تلاش رومی‌ها برای رهایی از این وابستگی اقتصادی همواره بیهوده می‌ماند.

رقابت بین ایران و بیزانس و ترکان، بر سر راه ابریشم

حدود سال ۵۳۱ میلادی یوستی نینوس یکم کوشید تا از راه اقیانوس هند و به وسیله ملوانان حبشی ابریشم را مستقیم به دست آورد ولی ایرانیان در بندرهای هند از نفوذی فراوان برخوردار بودند. از این رو حبشی‌ها نتوانستند در رقابت با ملوانان ایرانی توفیقی به دست آورند. در سال ۵۷۰ میلادی خسرو انوشیروان با گرفتن یمن راه دریای سرخ و اقیانوس هند را یکسره بر بیزانس بست.

در این روزگار خاقان‌های ترک وارد عرصه سیاست شدند. پس از نابودی هیتال‌ها، سغدی‌ها به پیروی از ترک‌ها درآمدند. ترک‌ها از راه خشکی می‌خواستند وارد دادوستد با بیزانس بشوند ولی برای انجام چنین کاری موافقت ایران لازم بود و خسرو انوشیروان هرگز راضی به چنین موافقتی نبود. برای حل مسئله ایستمی خان فرمانروای سغد نزد امپراتور یوستی نیانوس یکم رفته و قرار بر این شد که ترک‌ها و بیزانس به اتفاق یکدیگر ایران را مورد حمله قرار بدهند. سواران ایستمی خان به سرعت از رود آمو گذشتند ولی چون استحکامات ایران به دید ترک‌ها غیرقابل گذر می‌نمود حمله ترک‌ها متوقف ماند. در سال ۵۷۱ میلادی خسرو انوشیروان سند، بست، رنج، زابلستان، طخارستان و کابلستان را گرفت اما سغد در اختیار ترک‌ها ماند. در فاصله سال‌های ۵۶۷ و ۵۷۱ میلادی ترکان همه سرزمین شمال قفقاز را تصرف کردند و با امپراتوری بیزانس هم‌مرز شدند اما انوشیروان بیزانس را شکست داده و خزرها و ترک‌ها را مجبور به پیروی از ایران کرد. برای ترک‌ها چاره‌ای جز این نبود که به ایران یورش برند و راه ابریشم را به چنگ خود درآوردند. بی‌گمان این اقدام سبب دگرگونی‌های اقتصادی بزرگی در ایل ترک‌ها می‌شد. در سال ۵۸۹ میلادی اتحادی رسمی میان ترک‌ها و بیزانس شکل گرفت در این روزگار هرمز چهارم بر اریکه شاهی ایران تکیه داشت، در همین هنگام لشگریان ترک و خزر به آران و ارمنستان حمله‌ور شدند. در شرق نیز ساوه شاه فرمانروای ترک‌ها به ایران یورش برد. پیاده‌نظام سپاه ایران، در برابر ترک‌ها تاب پایداری نیاورد. در تیسفون رأی هرمز چهارم بر این قرار گرفت که بهرام چوبین را برای رویارویی به سوی ترک‌ها گسیل دارد. بهرام توانست سپاه ترک را شکست داده و یک ماه در هرات ماند و غنیمت‌های به دست آمده را میان شاهنشاه و سپاه خویش، بخش کرد.

در سال ۶۰۲ میلادی جنگ‌های ایران و بیزانس دوباره آغاز شد ولی در عمل حمله سپاه ایران به سال ۶۰۴ میلادی آغاز گردید و کم و بیش بیست سال به درازا انجامید. گرفتاری خسرو پرویز در پیکارهای او در غرب و جنگ با بیزانس سبب شد که وی نتواند به امور مرزهای شرقی به خوبی بپردازد. حدود سال ۶۰۴ میلادی وضع داخلی خاقان‌های غربی ترک‌ها تا اندازه‌ای بهبود یافت و رفته رفته استوار شد. راه اصلی کاروان رو از شمال کوه‌های تیان شان می‌گذشت و نخستین مراکز خاقان‌های غربی، در گائو چان و تورفان پدید آمد. در ناحیه کان شهر سمرقند که خود از شهرهای باستانی سغد بود، مرکزی عمده در مسیر این راه کاروان رو پدید آمد. بعدها راه کاروان رو دیگری نیز پدید آمد که از کاشغر، ختن، فرغانه، تخارستان و سرزمین هیتال‌ها (هیپالی‌ها) می‌گذشت. این سرزمین‌ها نیز به تصرف خان‌های ترک درآمدند.

جاده ادویه (فلفل)

Spice Road

یکی از جاده‌های تاریخی مرتبط به جاده ابریشم در دوران صفویه بوده است. محصولاتی مانند ادویه و پارچه از هندوستان وارد بندرعباس شده از آنجا از طرق این جاده با گذر از جهرم و فارس به سمت مرکز ایران می‌رفته‌اند. به همین دلیل این جاده به جاده ادویه مشهور شده است. در محدوده مسیر این جاده در نزدیکی روستای چاه تلخ چهار آب انبار و دو کاروانسرا وجود دارد اما از آن مسیر به بعد کوهستانی است و جاده سنگ‌فرش کوهستانی به چشم می‌خورد که در نوع خود یکی از شاهکارهای مهندسی و جاده‌سازی به شمار می‌آید. این جاده در دورانی آنقدر رونق و اهمیت داشت که تقریباً به اندازه جاده ابریشم شناخته شده بود؛ با این تفاوت که ابریشم از چین می‌آمد و ادویه از هند.

اکنون تنها پنج کیلومتر از این جاده در ۶ کیلومتری جنوب جهرم سالم باقی‌مانده است و حدود یک کیلومتر از آن جاده سنگ‌فرش است و بقایای آثاری تاریخی نیز در ادامه مسیر دیده می‌شود. همچنین بنا بر اظهار برخی از کارشناسان در دوره صفوی نیز پلی در این منطقه ساخته شده که متأسفانه هم‌اکنون اثری از آن وجود ندارد. ژان شاردن از سیاحان به نام فرانسوی در سال ۱۰۵۹ هجری شمسی از جاده ادویه عبور کرده و در سفرنامه خود نوشته که در کوه البرز جهرم به عنوان سخت‌ترین و خطرناک‌ترین کوهی که در ایران وجود دارد و جاده‌ای سنگ‌فرش شده با عرض بیش از چهار قدم تنها مسیر عبوری از این کوه است. در قله این کوه سه آب انبار وجود دارد که به دلیل ذخیره آب ایجاد شده‌اند.

راه کندر یا جاده کندر incense trade route

یکی از مسیرهای کاروان‌های بازرگانی در دنیای باستان است که مهمترین جاده ارتباطی میان قاره‌های آسیا و آفریقا به شمار می‌رفته است.

مسیر اصلی جاده کندر

این جاده تنها مسیر بازرگانی شبه‌جزیره عربستان بوده است و به دلیل عبور کاروان‌های تجاری که کندر را از عمان به مصر و اریتره می‌برده‌اند به نام جاده کندر شناخته می‌شده است.

مسیرها

این جاده در طول تاریخ دارای مسیرهای متفاوت زمینی و دریایی بوده است. مسیر اولیه زمینی آن از عمان شروع می‌شده و با عبور از یمن، حجاز، اردن، فلسطین و بیابان سینا وارد آفریقا می‌شده و کالاهای ارزشمند منطقه جنوب غرب خاور میانه را به آن منطقه‌ها می‌رسانده است.

به دلیل اهمیت زیاد راه‌های دریایی برای مصریان این راه به دریا نیز توسعه یافت و از اسکندریه به منطقه مدیترانه گسترش پیدا کرد. همچنین راه دریایی میان یمن و اریتره نیز به مسیر تجارت کندر افزوده شد. این مسیرها از تقریباً ۲۰۰۰ سال پیش از میلاد تا چند صد سال گذشته رونق داشته است.

